

BUDGET 2025 FÖR REGION STOCKHOLM

Sänkt skatt

Ökad tillväxt

Fungerande vård

Räddat resande

Moderaterna i Region Stockholm

Budget 2025 för Region Stockholm

förslag till regionstyrelsen den 22 oktober 2024

Dokumenttyp

Fastställt

Giltig till och med

Dokumentnummer

Fastställt av

Upprättad av

Informationssäkerhetsklass

Verksamhetstyp

Innehållsförteckning

1.	Inriktning.....	6
1.1	Sänk skatten	8
1.1.1	Sänkt skatt för en starkare region	8
1.1.2	Sänkt skatt för dem som jobbar mycket.....	9
1.1.3	God ekonomisk hushållning.....	10
1.1.4	Urholkade offentliga finanser.....	10
1.1.5	Regeringens kamp mot inflationen ger miljarder	11
1.1.6	En miljard i kostnader kopplat till socialiseringar	11
1.1.7	Utjämningskatt	12
1.1.8	Behov av effektiviseringar	12
1.1.9	Strama upp bidragsgivningen	13
1.1.10	Investeringslarv kostar miljarder	13
1.1.11	Översyn av Region Stockholms fastigheter	14
1.1.12	En hållbar fastighetsägare	14
1.1.13	Konsten i Region Stockholms verksamheter.....	15
1.1.14	Färre politiker för en bättre styrning	15
1.2	Få fart på tillväxten.....	16
1.2.1	Ett Stockholm som människor flyttar till – inte ifrån.....	16
1.2.2	Stockholm på väg.....	17
1.2.3	Säkrat flyg – en ödesfråga för internationell tillgänglighet	18
1.2.4	Stärkt företagande och fler huvudkontor	19
1.2.5	Näringslivsråd för trygghet	19
1.2.6	Utan trygghet – ingen framtidstro	20
1.2.7	Stockholm som ledande forsknings- och innovationsregion	20
1.2.8	Fler ska kunna delta i upphandlingar	21
1.2.9	Hela länets möjligheter att leva.....	22
1.3	Få vården att fungera	22
1.3.1	Ett starkare Stockholm – med kortare vårdköer.....	23
1.3.2	Kvälls- och helgöppet på vårdcentralen	24
1.3.3	Vård på patientens villkor – snabbare, närmare och mer tillgänglig primärvård.....	24
1.3.4	Stärk närakuternas kapacitet – minska trycket på akutmottagningarna.....	25
1.3.5	Framtidens akutsjukhus – effektivare vård och bättre arbetsmiljö.....	25

1.3.6	Effektiviteten i det lilla – bort från storskaligheten	26
1.3.7	Fler ska få ta del av Stockholms sjukvård	26
1.3.8	Förebyggande insatser – nyckeln till bättre hälsa och högre livskvalitet.....	27
1.3.9	Säkra och moderna lösningar för en kvinnosjukvård i världsklass	28
1.3.10	Trygghet för blivande föräldrar – stärkta insatser för vård och eftervård i Stockholm	28
1.3.11	En trygg och hälsosam start i livet för barn och ungdomar i Stockholms län	29
1.3.12	24-timmars garanti till anhöriga vid suicid.....	30
1.3.13	Sammanhållen vård och omsorg för ett växande antal äldre i Stockholm.....	31
1.3.14	Ett nytt cancerlöfte	31
1.3.15	En vård som ger stöd till brottsoffer	33
1.3.16	Ingen plats för fusk och brottslingar i välfärden	34
1.3.17	Bättre nyttjandet av vårdens resurser	35
1.3.18	Vårdgaranti för vårdens medarbetare	36
1.3.19	Förutsägbar schemaläggning	37
1.3.20	Våga säga nej	37
1.3.21	Förändring som leds av medarbetarna	37
1.3.22	Livslångt lärande – och säkrad grundkompetens	38
1.3.23	Samarbeta för invånarnas bästa.....	39
1.3.24	Frihet att välja arbetsgivare.....	39
1.3.25	Färre chefer – fler ledare	39
1.3.26	Gör upp med tystnadskulturen	40
1.3.27	Stärkta förutsättningar för medarbetarna i primärvården	40
1.4	Rädda resandet.....	41
1.4.1	Ett förlorat år för kollektivtrafiken har blivit två	41
1.4.2	Tillväxt inte nerväxt.....	43
1.4.3	En moderat trafikpolitik för Stockholm	44
1.4.4	Moderaterna är bussens bästa vän.....	45
1.4.5	En kollektivtrafik för morgondagen	45
1.4.6	Bygg för framtiden.....	46
1.4.7	Ta hand om det vi har.....	47
1.4.8	Skydda SL från vänsterexperiment	48
1.4.9	Reformer för ökade intäkter till SL	48

1.4.10	Framtidens lösningar på nutida problem.....	50
1.4.11	Tryggheten gäller inte bara tid, utan också rum	51
1.4.12	Skydda pendlare, inte tjuvåkare	51
1.4.13	En trygg och pålitlig färdtjänst för de i behov	52
1.4.14	En mer effektiv och innovativ sjötrafik	53
1.5	En fot i friheten.....	54
1.5.1	Rusta Region Stockholm för krig och kris	54
1.5.2	Stärk det civila försvaret.....	54
1.5.3	Fortsatt stöd till Ukraina	55
1.5.4	Ett levande kulturliv	55
1.5.5	Ett friare kulturliv.....	56
1.5.6	Fria föreningslivet	57
1.5.7	Arbetet för folkbildning renodlas	57
2.1	Makroekonomisk utblick.....	58
3.	Budgeterade ekonomiska förutsättningar.....	74
3.1	Finansiering av Region Stockholms verksamhet	74
3.2	Resultaträkning	75
3.3	Balansräkning.....	80
3.4	Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	82
3.5	Kassaflödesanalys och finansieringsbudget	83
3.6	Anslag till nämnder	85
3.7	Resultatkrav för nämnder och bolag	85
3.8	Koncernfinansiering.....	88
3.9	Skadekontot.....	88
4.	Investeringar	89
4.1	Budgeterade investeringsförutsättningar	89
4.2	Tillkommande investeringsönskemål	92
5.	Nämnder.....	93
5.1	Regionstyrelsen	94
5.2	Hälso- och sjukvårdsnämnden.....	96
5.3	Primärvårdsnämnden	101
5.4	Patientnämnden	103
5.5	Stockholms läns sjukvårdsområde.....	104
5.6	Karolinska Universitetssjukhuset.....	105
5.7	Akutsjukhusnämnden	106

5.8	Trafiknämnden	106
5.9	Klimat- och regionutvecklingsnämnden	111
5.10	Kulturnämnden	111
5.11	Fastighets- och servicenämnden	113
5.12	Revisorskollegiet.....	117
6.	Bolag	118
6.1	Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag.....	118
6.2	Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB)	120
6.2.1	Södersjukhuset AB	121
6.2.2	Danderyds Sjukhus AB	123
6.2.3	Södertälje Sjukhus AB	125
6.2.4	S:t Eriks Ögonsjukhus AB	127
6.2.5	Folktandvården Stockholms län AB	129
6.2.6	Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB)	131
6.2.7	MedHelp AB	132
6.2.8	Tobiasregistret AB	134
6.2.9	MediCarrier AB.....	135
6.2.10	Locum AB	137
6.2.11	Film Stockholm AB.....	141
6.3	AB Storstockholms Lokaltrafik (SL).....	142
6.3.1	Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB)	145
6.3.2	AB SL Finans	147
6.3.3	SL Nya Tunnelbanan AB	147
7.	Kommunalförbund och verksamhetsstiftelser	148
7.1	Kommunalförbund	148
7.1.1	Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje	148
7.1.2	Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, KAS	149
7.1.3	Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, KSA	150
7.2	Stiftelser.....	150
Bilagor	152	

1. Inriktning

Region Stockholm kan bättre

Sänkt skatt, fart på tillväxten, en fungerande vård och ett räddat resande. Det är Moderaternas löfte till alla de människor som bor, lever och verkar i Stockholmsregionen. Det är ett erbjudande om ett bättre och mer framtidsinriktat ledarskap i Region Stockholm. Därtill om en politik som vill möjliggöra för människor att få bestämma mer och politiker och byråkrater mindre. Om en ny riktning som skiftar bakåtblickande pessimism till framåtblickande optimism.

Efter två år med vänsterstyre pekar utvecklingen i Region Stockholm åt fel håll. Överskott förbyttes till miljardunderskott. Regionskatten har höjts till en historiskt hög nivå och är nu den i särklass högsta i Sverige. I stället för att prioritera och visa ledarskap i en tuff tid har vänsterstyret lämpat över sin misslyckade politik på invånarna i länet som tvingas betala allt mer för allt sämre service. Tillväxt har vänts till missväxt. Arbetslösheten har bitit sig fast på strukturellt höga nivåer, företagskonkurserna ökar markant och Stockholms län har nu ett negativt flyttnetto visavi övriga Sverige.

Inom sjukvården genomdrivs en vänsterpolitik som ställer vård mot vård av ideologiska skäl. Devisen tycks vara att socialisera till varje pris och konsekvenserna är tydliga för såväl patienter som medarbetare. Köerna växer till operationssalarna, väntetiderna blir allt längre på akutmottagningarna och tillgängligheten minskar på vårdcentralerna. Allt fler patienter vittnar om en växande oro för att inte kunna få den vård man behöver. Inte minst drabbas redan utsatta patientgrupper då vård släcks ned, valfriheten minskas och kvaliteten hotas. Samtidigt växer byråkratin och skattebetalarnas nota för vänsterexperimenten kan summeras till över en miljard kronor.

Inom trafikområdet genomförs kraftiga nedskärningar hand i hand med kraftiga prishöjningar. I skrivande stund har ett tjugotal busslinjer helt lagts ned samtidigt som ett nittiotal fått utglesad trafik. Det har skurits ned även på spårtrafiken. Alla löften i valrörelsen om mer, bättre och billigare har visat sig falska. Vad som levereras är en politik som gör trafiken mindre, sämre och dyrare. Samtidigt duggar haverierna avseende trafikinvesteringarna tätt. Att den förda vänsterpolitiken är ett fatalt misslyckande bevisas inte minst av att SL-trafiken nu rankas som sämst i Norden och att resenärerna med rätta vänder den ryggen.

Tack vare regeringens framgångsrika finanspolitik och inflationsbekämpning finns nu goda möjligheter att bryta med denna destruktiva vänsterpolitik. En annan utveckling är möjlig, vilket inte minst bevisas av att regeringens politik nästa år stärker regionens ekonomi med mångmiljardbelopp. Det är pengar som rätt använda kan sänka Sveriges högsta regionskatt och stärka såväl vården som trafiken.

Det är vad Moderaternas budgetalternativ handlar om. Vi lovar inte allt till alla, men det vi lovar kan man lita på. Vi sätter stopp för vänsterexperiment och dagens onödiga miljonrullning. Vi markerar vikten av ansvar, ordning och reda i ekonomin. Vi prioriterar att betala tillbaka skatteskulden till stockholmarna och möjliggör tillsammans med Moderaterna i Stockholms stad sänkt skatt med 10 000 kronor för en genomsnittlig stockholmfamilj. Vi värnar regionens kärnverksamheter vård och trafik. Samtidigt vågar vi fatta tuffa beslut för att minska på byråkrati, administration och onödig politisk överbyggnad.

Vi markerar med en politik för ökad tillväxt mot dagens missväxtpolitik. Detta gör vi med insatser för en utvecklad infrastruktur, bland annat genom bygget av Östlig förbindelse, ett mer människonära och småskaligt bostadsbyggande, insatser mot brottslighet och för ökad trygghet samt med bättre möjligheter för arbetspendling för alla i hela Stockholmsregionen.

Vi presenterar samtidigt flera viktiga reformer för att utveckla vården med bättre tillgänglighet och kvalitet. Exempelvis genom satsningar för kortare vårdköer, fler öppna vårdplatser, bättre sjukvårdsrådgivning samt kvälls- och helgöppet på länets vårdcentraler. Vi tar med detta och i denna budget flera viktiga steg för en vård som lyfter sig bortom den destruktiva debatten om vem som bedriver vården. I stället fokuserar vi för en mänskligare vård som utgår ifrån patientens behov och medarbetarnas möjligheter.

Vi fortsätter också slå vakt om människors möjligheter till rörlighet och resor i Stockholmsregionen. För en kollektivtrafik att lita på. Som är hel, ren, snygg, trygg och punktlig samt återtar sin ledartröja i Sverige, Europa och världen. Bland annat innebär vår budget ett omedelbart stopp för vänsterstyrets nedskärningspolitik och vi anslår 400 miljoner kronor mer för att rädda, återställa och utveckla trafiken. Vi inför en ny flexbiljett, möjlighet att resa på Mälarenregionen med SL-kortet, sätter in krafttag mot tjuvåkarna och utvecklar intäkterna från butiker och reklam.

Efter två år med vänsterstyre står det klart och tydligt: det spelar roll vem som styr. Region Stockholm kan bättre. Det är dags för ett skifte bort från missväxtens bakåtblickande vänsterpolitik. Det är dags för ett ledarskap för

tillväxt, utveckling och framtidstro. Ett ledarskap som tar ansvar och orkar prioritera. Som står upp för värden som ansvar, ordning och reda, trygghet, hårt arbete och företagsamhet.

Det handlar om att sänka skatten, öka tillväxten, få vården att fungera och rädda resandet. Det handlar om att bygga för framtidens Stockholmsregion. Ytterst handlar det om att sätta människan i centrum för regionens politik, beslutsfattande och verksamheter. Om att orka, vilja och våga något bättre än dagens misslyckade styre och politik. Om att tro på framtiden. Om att tro på människan. Det är också vad Moderaternas budgetalternativ handlar om.

1.1 Sänk skatten

1.1.1 Sänkt skatt för en starkare region

Regeringens arbete under de gångna åren har resulterat i ett skifte i skattepolitiken. Skatterna ska sänkas, och det med besked. Denna politik underlättar för hushållen och ger dem mer pengar att spendera enligt sina egna prioriteringar. Regeringen har redan presenterat ett förstärkt jobbskatteavdrag som ger genomsnittliga hushåll cirka 5 000 kronor mer i plånboken varje år. Samtidigt höjs brytpunkten för statlig inkomstskatt, något som särskilt gynnar hårt arbetande stockholmare. Dessutom sänks pensionärsskatten för dem som har arbetat, och taket för ISK-sparande höjs för dem som vill bygga sin egen framtid.

Trots dessa framsteg på nationell nivå har Stockholmsregionens invånare inte fått uppleva samma lättnader. I stället har Socialdemokraterna valt en annan väg – en väg där skattehöjningar och ökade skulder tynger hushållen. Skatten har höjts med 3000 kronor per år för en familj i Regionen. Därtill har betydande skattehöjningar skett i socialdemokratiska kommuner vilket exempelvis betyder att en genomsnittlig stockholmsfamilj betalar minst 5 000 kronor mer i skatt varje år.

Stockholmarna behöver skattelättnader, därför måste även den regionala skatten sänkas. Moderaterna i Region Stockholm arbetar för att sänka skattetrycket och ge hushållen tillbaka den ekonomiska frihet de förtjänar. Det är orimligt att stockholmarna betalar Sveriges högsta regionskatt samtidigt som Region Stockholm är Sveriges rikaste region.

Genom att sänka skatten i Region Stockholm kan vi skapa en långsiktig och hållbar ekonomisk politik som främjar tillväxt, stärker hushållens ekonomi

och säkerställer att skattepengarna används på rätt sätt – till vård, skola och kollektivtrafik – inte till onödig byråkrati och ineffektiva satsningar. Moderaterna kommer att fortsätta kämpa för att stockholmarnas hårt förvärvade pengar ska stanna i deras egna plånböcker, och vi kommer att göra allt vi kan för att få Socialdemokraterna att följa regeringens exempel. På sikt ska Region Stockholm ha en skattesats motsvarande medelskattesatsen i riket.

Att steg för steg vrida skattetrycket åt rätt håll, i riktning mot sänkt regionskatt, är viktigt av flera skäl. Den höginflationsekonomi som den tidigare socialdemokratiska regeringen lämnade efter sig har gröpt stora hål i hushållens ekonomi till följd av prisstegringar och räntehöjningar. Sänkt regionskatt är att ge tillbaka till dem som stått tillbaka och betalat med sina egna ekonomiska marginaler för att ta Sverige ur inflationens grepp.

Vänsterstyrets höjning av regionskatten, liksom vänsterstyrets höjningar av kommunalskatten i exempelvis Stockholms stad, har därtill inneburit en dubbelsmocka mot hushållens ekonomi. Totalt innebär detta att hushållen i Stockholm har tappat motsvarande tio års reallöneutveckling. Att politiken i regionen aktivt användes för att förvärpa hushållens ekonomi i en redan utsatt situation förtjänar kritik. Därtill innebär det att Region Stockholm har en skatteskuld gentemot invånarna. Denna måste betalas tillbaka.

Sist men inte minst handlar sänkt regionskatt om ledarskap och förmåga att prioritera. Det är tydligt att rätt ledarskap och förmåga saknas i dagens styre i Region Stockholm. Med ett bättre och borgerligt styre skapas både utrymme att sänka Sveriges högsta regionskatt och att satsa på kärnverksamheterna sjukvård och kollektivtrafik. Det är vad denna budget handlar om.

1.1.2 Sänkt skatt för dem som jobbar mycket

Att sänka skatt på arbete är viktigt. Det innebär inte bara mer pengar i plånboken för den som jobbar utan innebär också att fler arbetstillfällen skapas. När fler jobbar så ökar skatteintäkterna samtidigt som det offentligas kostnader för bidrag och ekonomiskt bistånd minskar.

Sänkta marginalskatter är en viktig del i detta. Nu kan det innebära att den person som tar ett extrapass på ett sjukhus, för att täcka för en kollega som är sjuk, eller för att man ska slippa ta in hyrpersonal, får behålla mindre än 50 procent av vad den personen tjänar. Det är ett system som är

orättfärdigt. Det går inte heller att klandra den som hellre umgås med familjen eller vänner än att skatta bort hälften.

För att det ska löna sig att anstränga sig extra inom dygnetruntverksamhet så finns det ett behov av att skattebefria övertidsarbete. Det skulle vara en reform som innebär att orättvisorna i skattesystemet minskar och att det skulle bli lättare att exempelvis bemanna vården.

1.1.3 God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att Region Stockholm ska ha en uthållig ekonomi över tid, där resultatöverskott och måluppfyllelse möjliggör att länets invånare erbjuds hälso- och sjukvård av god kvalitet, en attraktiv kollektivtrafik och en välfungerande regional utvecklingsplanering. En ekonomi i balans är en förutsättning för att Region Stockholm ska kunna bedriva sin verksamhet med god kvalitet utan att skjuta kostnader på kommande generationer. Det innebär att alla beslut ska vara finansierade och att långsiktiga ekonomiska effekter tas i beaktande. God hushållning är en förutsättning för ändamålsenlig verksamhet och en effektiv användning av resurserna. Resultatöverskott skapar utrymme för utveckling och för att Region Stockholm långsiktigt ska kunna hantera åtaganden kopplade till investeringar och pensioner.

1.1.4 Urholkade offentliga finanser

De positiva resultaten år 2007–2021 gav ett samlat resultatöverskott på 24,6 miljarder kronor. Det har gett starka kassaflöden som medfört att Region Stockholms låneskuld har kunnat hållas nere, trots stora investeringar i sjukhusen och kollektivtrafiken, vilket i sin tur gjort att Region Stockholm står starkare inför tuffa tider och har varit mindre sårbar för räntehöjningar. Därtill finns en resultatutjämningsreserv, en medvetet skapad buffert för sämre tider, om 7,1 miljarder kronor. En reserv ämnad att användas samt fungera som en skyddsvall för kärnverksamheterna vård och kollektivtrafik i oroliga tider. Socialdemokraterna använde inte reserven utan försämrade i stället för vården och kollektivtrafiken.

Under åren 2007–2022 hade Stockholmsregionen, som enda region i Sverige, obrutet överskott i ekonomin. Det är den enda region i Sverige som under denna tid heller inte har höjt skatten en enda gång. Som det konstaterats av det oberoende ratinginstitutet Standard & Poor's, har

Region Stockholm således haft en stark position. Regionen får nästan det högsta betyget när ekonomin bedöms.

Trots det starka utgångsläget så har Region Stockholm gått från Sveriges rikaste region till regionen med de största underskotten på mindre än ett år. Därtill har skattehöjningar genomförts trots att det inte fanns behov av dem. Det ekonomiska slarvet har försatt Region Stockholm i ett utmanade läge. Detta till nackdel för såväl skattebetalare, patienter, resenärer som medarbetare.

1.1.5 Regeringens kamp mot inflationen ger miljarder

De kostnadsutmaningar som Region Stockholm upplevt beror till stor del på externa faktorer, som den orättfärdiga utjämningskatten, som ökar kraftigt efter beslut av den dåvarande socialdemokratiska regeringen 2019, ökade pensionskostnader och inflation framdrivna av politiskt betingade beslut att exempelvis stänga kärnkraftverk och därmed förstöra världens bästa energisystem. Den moderatledda regeringen har lagt om politiken och bekämpat inflationen. Det ger miljardtillskott i Region Stockholms kassa. Dessa behöver förvaltas väl. Samtidigt ska stockholmarna inte drabbas av en onödigt hög skatt.

Sedan den moderatledda regeringen tillträdde har bekämpandet av inflationen stått högst på agendan. Det arbetet har burit frukt, och vi ser nu konkreta resultat. I Region Stockholm kommer pensionskostnaderna att minska med 6,9 miljarder kronor nästa år, vilket frigör resurser som kan användas bättre. För hushållen innebär den stabiliserade ekonomin stora lättnader, med Riksbankens aviserade räntesänkningar som kan ge en typisk stockholmare med bostadsrätt uppemot 8500 kronor mer i plånboken årligen – motsvarande ett helt jobbskatteavdrag.

Därtill behöver prioriteringar göras, liksom effektiviseringar, och ett tydligt fokus krävs så att varje skattekrona kan användas smartare för att kunna hjälpa fler sjuka och ha en mer pålitlig kollektivtrafik för resenärerna.

1.1.6 En miljard i kostnader kopplat till socialiseringar

Kostnaderna på grund av ideologiska beslut har skenat. Exempelvis har kostnaderna för köpt vård skenat med 700 miljoner bland annat efter att nätläkare tvingats över länsgränsen. Vi vill rulla tillbaka slöseriet som kostat hundratals miljoner av skattebetalarnas pengar. Kostnaden för

köpet av det privata företaget Medhelp som bedriver sjukvårdsupplysningen 1177 uppgår till 92 mkr. Samma verksamhet är dessutom nu betydligt dyrare. Kostnaden för socialiseringen av ambulansverksamheten uppgår till 25 mkr. Kostnaden för hörselvården har blivit ca 35 miljoner kronor högre. Detta i en tid när vänsterstyret hävdar att Regionen saknar pengar och tycker att staten ska betala mer. Vidare har nedlagda närakuter kostat Regionen omkring 50 miljoner kronor. Konsultnotorna är långt över budget. Inget av vänsterpartiernas beslut har inneburit mer vård för patienterna eller minskad administration. För att inte urholka Regionens finanser ytterligare krävs det ett socialiseringsstopp.

1.1.7 Utjämningskatt

Regionen ska aktivt ta ställning för att avskaffa den regionala utjämningskatten som enbart drabbar Stockholm. Denna skatt urholkar ekonomin. En prioriterad uppgift för Region Stockholm under de kommande åren är att bidra till tillväxtfrämjande åtgärder. Det är med en växande ekonomi och välstånd som det skapas utrymme för satsningar på vård och kollektivtrafik. Den tidigare socialdemokratiska regeringen tillsatte dessutom en utredning som kom fram till att utjämningskatten skulle öka ytterligare för Region Stockholm.

Utgjämningskatten bidrar även till att utsätta stockholmarna för ett orimligt högt skattetryck eftersom den försvårar för möjligheterna att sänka regionskatten som i dag är högst i hela landet.

1.1.8 Behov av effektiviseringar

Kärnverksamheten i Regionen behöver prioriteras. Det innebär att kostnader för administration, lokaler och konsulter behöver minska. Samtidigt behöver nya arbetssätt och metoder implementeras. Att kontinuerligt effektivisera och utveckla arbetssätt där det är möjligt frigör resurser för kärnverksamhet. Region Stockholm ska börja mäta och belöna best practice i syfte att sprida goda exempel. I ett första skede ska arbetet ske internt för att sedan kunna vidgas.

Det är av vikt att prioritera kärnverksamheten här och nu. Därför ska tillkommande politiskt beslutade utredningar ske med befintliga

medarbetare och ett konsultstopp ska gälla för nya politiskt beslutade utredningar. Detta gäller inte för redan beslutade investeringsobjekt.

Alla nämnder och bolag ska minska administration och kostnader för lokaler med tio procent. Syftet är att frigöra resurser till kärnverksamhet. Fördelning på nämnder och bolag görs i ärendet Avstämning av Budget 2025.

1.1.9 Strama upp bidragsgivningen

Genom att renodla bidragsgivningen och tydligare fokusera på Regionens viktigaste kärnuppdrag, sjukvård och kollektivtrafik, frigörs resurser. I arbetet ska även en översyn göras av organisationer och samarbeten till vilka Region Stockholm betalar medlemsavgift i syfte att minska kostnader och antalet medlemskap.

Frivilliga organisationer har en central roll för att upprätthålla civilsamhället och stärka den lokala demokratin. Det är av stor vikt att det enbart är oberoende organisationer som är demokratiska och inte drivs av dolda agendor som erhåller Region Stockholms bidrag. Därför ska det finnas en stor transparens. Alla som ansöker och erhåller bidrag ska öppet redovisa varifrån de får annan finansiering. Vi vill därför se en oberoende granskning och revision av såväl befintliga som nya föreslagna bidrag, samarbeten och medlemskap från Regionens sida. Det får aldrig finnas en tvekan om att det är för det breda allmännas bästa som bidrag ges eller samarbeten och medlemskap initieras eller ingås. Projektmedel ska inte betalas ut till redan genomförda projekt.

1.1.10 Investeringsslarv kostar miljarder

Att kontrollen över ekonomin har förlorats och stora underskott skapats drabbar inte bara den löpande verksamheten. Stockholms investeringar har drabbats av omfattande fördyringar. Viss del av fördyringar härrör sig till inflation med dyrare materialpriser. Men mycket av fördyringarna beror på rent slarv och politiska beslut. Exempelvis har investeringsprojekt gått över till löpande räkning vilket kostat stockholmarna miljarder. Andra investeringsobjekt har blivit nästan hundra miljoner dyrare på grund av att politiska beslutsfattare i Regionen vägrat ha kontakt med Regionens motparter i form av exempelvis kommunpolitiker. Därutöver har löpande kostnader så som utredningar flyttats över till balansräkningen, vilket innebär att de räknas som anläggningstillgångar.

För att undvika investeringskaoset som råder behöver investeringsprocessen styras upp. Därför ska kontrollstationer – regelbundna rapporter – införas för att säkerställa att investeringsobjekt håller tid, ekonomi och kvalitet. Kontrollstationerna ska redovisas till aktuell nämnd och regionstyrelsen ska stärkas i sitt uppsiktsansvar.

För att komma till rätta med de senaste årens fördyringar och kaos rörande Regionens investeringsbudget och verkställigheten av densamma krävs även att regionstyrelsen tydligt skärper sin tillsynsplikt. Som ett led i detta tillsätts en oberoende och extern granskning av Regionens större investeringsobjekt, följsamheten gällande styrande dokument och den politiska beredningen av investeringsärenden. Under det att granskningen genomförs lyfts föredragandansvar och beredning av investeringsärenden från i dag ansvarigt regionråd och rotel för att istället läggas direkt under regionstyrelsens presidium.

1.1.11 Översyn av Region Stockholms fastigheter

Fastigheter som inte används optimalt eller står outhyrda innebär ökade driftskostnader samtidigt som skattebetalarna inte får avkastning för investeringen. Därför ska en effektivisering av lokalanvändningen genomföras samtidigt som antalet vakanser i Regionens fastigheter ska halveras. Samtidigt behöver det finnas en långsiktighet i hur Regionens hyror sätts. Att politiskt justera överenskomna hyresnivåer i efterhand är olämpligt. Det behöver finnas rimliga planeringsförutsättningar för alla verksamheter. Över tid ska tillfälligt högre hyresintäkter gå tillbaka till verksamheterna.

En översyn av Region Stockholms fastighetsbestånd ska göras och fastigheter som inte är strategiska ska säljas. Region Stockholm har inte som huvuduppgift att förvalta fastigheter utan verksamheten ska renodlas till kärnverksamheten.

Samtidigt ska Region Stockholm på befintliga fastigheter genomföra en möjlighet till att kommersialisera delar av ytorna för att få in externa intäkter från exempelvis butiker, annan näringsverksamhet och reklam.

1.1.12 En hållbar fastighetsägare

Hur och på vilket sätt staden runt omkring oss ser ut påverkar medborgare och medarbetare i deras vardag. Vackra byggnader bidrar till en hållbar stadsutveckling. Vid ny- och ombyggnation ska det strikta enprocentsmålet

slopas för kultur samtidigt som medlen ska kunna användas även för klassisk arkitektonisk utformning, i likhet med vad som gäller vid exempelvis utbyggnaden av tunnelbanan

1.1.13 Konsten i Region Stockholms verksamheter

Region Stockholm äger och förvaltar ett konstbestånd om drygt 60 000 verk och bedriver ett framgångsrikt arbete med konstnärlig gestaltning som har intensifierats under de senaste årens omfattande investeringar. Delar av samlingarna har dock ett mycket lågt värde och verkshöjd. En inventering bör därför genomföras och verk som inte nyttjas gallras eller säljas. Avseende konsten i tunnelbanan ges i uppdrag att en inventering görs samt en arbetsplan tas fram i syfte att intensifiera arbetet mot klotter och skadegörelse samt för att säkerställa ett långsiktigt underhåll av verken.

1.1.14 Färre politiker för en bättre styrning

Det ska prövas om och på vilket sätt nämndadministrationen kan förenklas genom en sammanslagning av Locum och fastighets- och servicenämnden. Dubbla förvaltningar och ett bolag med mycket överlappande processer driver administration och försvårar en strukturerad styrning.

Regionstyrelsen har redan ett omfattande ansvar för regional utveckling och infrastrukturplanering, med frågor som blir delvis likartade med klimat- och regionutvecklingsnämndens ansvar. Därför upphör klimat- och regionutvecklingsnämnden den 31 december 2024. Ansvaret för nämndens verksamhetsområden, bl.a. Skärgårdsstiftelsen, uppföljning av den regionala utvecklingsplanen samt ansvar för hållbar regional tillväxt och skärgårdsutveckling övertas av regionstyrelsen och dess infrastruktur- och regionplaneutskott. Resurserna som frigörs går i stället till att säkra Regionens kärnverksamheter vård och trafik.

Därutöver sker en kraftig minskning av Regionens utskott och beredningar. Miljö- och hållbarhetsberedningen, tillväxt- och innovationsutskottet, färdtjänstutskottet, sjötrafikutskottet, seniorvårdsberedningen samt folkhälso- och tandvårdsberedningen upphör.

Region Stockholm ska göra en översyn av hur och på vilket sätt verksamheten styrs för att möjliggöra effektivare styrning generellt. Ett steg i detta är att minska antalet mål och indikatorer. Genom ett mer fokuserat arbete tillgängliggörs resurser och styrsignalerna blir tydligare.

Det är angeläget att minska den politiska överbyggnaden. Därför ska 1:e viceordföranden avvecklas i nämnder, beredningar och utskott. Därtill ska fullmäktige minskas till 101 ledamöter.

Det är orimligt att Region Stockholm har en större parlamentarisk församling i regionfullmäktige än vad som är fallet för exempelvis den amerikanska senaten eller de nationella parlamenten i Estland, Lettland eller Litauen. Erforderliga beslut ska fattas för att minska regionfullmäktiges storlek från dagens 149 ledamöter till 101 ledamöter.

1.2 Få fart på tillväxten

Utan tillväxt har samhället inte mer resurser att förfoga över. Vissa ser nerväxt som ett politiskt mål, vilket innebär att morgondagen inte kommer att vara bättre än i dag. Därför är tillväxten fundamental – ett rikare samhälle är ett bättre samhälle. Med tillväxt skapas välstånd och blir också en grundbult i den skattefinansierade välfärden.

Moderaternas tillväxtpolitik bygger på en helhetssyn där trygghet, företagande, infrastruktur och möjligheterna att bo och leva i hela Stockholms län står i centrum. Politiken ska vara närvarande i de områden där den gör störst skillnad. Genom riktade satsningar på trygghet, kollektivtrafik, bostäder, företagsetablering och landsbygdens möjligheter säkerställs att Stockholmsregionen åter blir Sveriges ledande tillväxtmotor, där invånarna trivs och företagen kan frodas.

Målet är en region som kombinerar en stark tillväxt med en hållbar utveckling, där fler ges möjlighet att delta i och dra nytta av regionens framgångar.

En viktig del av trygghetsarbetet är att stärka förebyggande insatser. Trygghetskommissionen kommer att fortsätta sitt arbete under 2025, med uppdrag att analysera och föreslå åtgärder för att förhindra kriminalitet innan den slår rot.

1.2.1 Ett Stockholm som människor flyttar till – inte ifrån

Stockholm har länge haft en dysfunktionell bostadsmarknad präglad av hyresregleringar, strandskydd och långsamma planprocesser. Trots att antalet bostäder aldrig varit fler i regionen, finns fortsatt en kraftig obalans mellan utbud och efterfrågan. Ett särskilt problem är att den nuvarande bostadsproduktionen ofta styrs av byråkraters beslut om hur människor

borde bo, snarare än av hur stockholmarna själva faktiskt vill bo. Sju av tio vill bo i småhus – trots det är majoriteten av alla bostäder som byggs i Stockholmsregionen de senaste åren en- eller tvårumslägenheter.

Valfrihet och flexibilitet ska vara centrala i bostadspolitiken. Att främja en bostadsmarknad där stockholmarna har möjlighet att välja boendeform efter sina egna önskemål och behov är centralt. Därför ska ett utvecklat småhusprogram tas fram som har till mål att ge fler barnfamiljer och hushåll möjlighet att bo i småhus. Initiativ ska tas till samverkan tillsammans med länets kommuner för att skapa snabbare och smidigare processer för bygglov, särskilt i områden som är attraktiva för småhusbebyggelse. Byggandet av energieffektiva hus, utrustade med smart teknik som minskar energiförbrukningen och sänker kostnader för hushållen, är en del av en hållbar region. Villabebyggelse med trädgårdar bidrar till att bevara den biologiska mångfalden.

Det område i Stockholm som har bäst förutsättningar för att bygga en ny parkstad och som redan har framdragen kollektivtrafik är Kymlinge i Sundbyberg. Vi föreslår därför att en utredning startas om hur Kymlinge parkstad skulle kunna utvecklas och tunnelbanestationen öppnas. Det skulle kunna ge tusentals nya bostäder i Stockholmsregionen som motsvarar hur stockholmarna faktiskt vill bo.

För att ytterligare stimulera bostadsbyggandet ska en översyn av regler och begränsningar som strandskydd och hyresregleringar göras. Syftet är att identifiera hinder i bostadsbyggandet. Genom att göra det enklare att bygga på attraktiva platser och genom att ansvarsfullt modernisera hyresregleringen skapas en mer dynamisk bostadsmarknad som möjliggör för fler att bo i regionen. På så sätt skapas långsiktigt hållbara förutsättningar för både invånare och företag.

1.2.2 Stockholm på väg

Stockholmsregionen står inför stora utmaningar när det gäller infrastruktur och resande. För att möta en växande befolkning och ett växande näringsliv krävs ständiga förbättringar av tillgängligheten, inte bara inom regionen utan också nationellt och internationellt. Kollektivtrafiken är en avgörande del av detta, men även väg- och flygförbindelser måste utvecklas.

Under 2025 är det av stor vikt att kollektivtrafikens tillförlitlighet och kapacitet stärks. De genomförda nedskärningarna av kollektivtrafik har drabbat stockholmarna hårt och är kraftigt tillväxthämmande.

Genom att stärka kopplingarna mellan kollektivtrafiken och kringliggande regioner skapas bättre möjligheter för pendling samtidigt som arbetsmarknadens dynamik främjas. Ett utvecklat biljettsystem och bättre resenärsinformation gör det enklare och mer attraktivt att resa kollektivt, vilket i sin tur minskar trängsel och utsläpp, samt bidrar med tillväxt och arbetstillfällen.

I Stockholmsregionen ska även en riktad satsning på infartsparkeringar - "Infartsllyftet" - göras i samråd med länets kommuner. Genom utbyggda infartsparkeringar tillgängliggörs kollektivtrafiken för fler. Över en planperiod handlar det om satsningar på över en halv miljard.

Stockholmsregionen behöver en Östlig förbindelse, som redan i dag är avgörande för att knyta samman regionen och stärka transportflödena. Moderaterna i Region Stockholm har tagit initiativ till att samla kommun- och regionföreträdare över blockgränserna för att skapa en långsiktighet i frågan. Regionstyrelsen ska vara drivande för att säkra finansiering till en Östlig förbindelse. Regionen ska inleda samtal om att bygga en Östlig förbindelse och utveckla kollektivtrafiken på spår. Målet är att bygga ut spårvägen mellan Djurgårdsbron och Ropsten via Loudden för att koppla ihop Spårväg City med Lidingöbanan. En sådan koppling, tillsammans med spårtrafik i en Östlig förbindelse, skulle skapa en ny spårvagnslinje som sträcker sig hela vägen från Solna till Lidingö. Det kommer att kräva ett aktivt ledarskap från Regionen att göra detta möjligt.

Genom att förbättra vägförbindelserna, särskilt över Södertälje kanal och andra kritiska punkter, skapar vi bättre förutsättningar för företagsetableringar och bostadsutveckling. Det handlar också om att stärka redundansen i Stockholmsregionen.

1.2.3 Säkrat flyg – en ödesfråga för internationell tillgänglighet

Flygtrafikens betydelse för Stockholmsregionens tillväxt kan inte underskattas. Arlanda flygplats är porten till världen för både företag och invånare, och flygplatsen ska fortsätta utvecklas för att möta ökade passagerarvolymerna. Genom att satsa på infrastruktur och service på Arlanda kan Stockholm återta sin position som Nordens ledande flygnod och attrahera fler internationella företag och investeringar.

Flertalet utredningar visar att Arlanda behöver byggas till med åtminstone ytterligare en rullbana, ny bagagehantering och förbättrade förbindelser för kollektivtrafik. Dessutom bedöms el-flyg kunna introduceras i det svenska inrikesflyget inom några år. Med el-flyg skulle flygplatsernas påverkan på bostäder och livsmiljö minska radikalt.

Bromma flygplats är och har varit en central flygplats för i synnerhet mindre företag och affärsresenärer. Dess nedläggning riskerar att skapa negativa effekter på Stockholms ekonomi och tillgänglighet. Alla förändringar av kritisk infrastruktur bör ske varsamt, särskilt om de inte kan återskapas. Därför kommer vi att fortsätta verka för att flygplatsen får fortsätta sin verksamhet under överskådlig tid.

1.2.4 Stärkt företagande och fler huvudkontor

Stockholmsregionen ska vara Sveriges ekonomiska motor. För att stärka och återta vår position som även Nordens tillväxtmotor måste goda förutsättningar för företag att etablera sig och växa i regionen skapas. Därför ska Region Stockholm ta initiativ till en HQ-strategi, som syftar till att locka fler stora företag att förlägga sina huvudkontor i Stockholm. Inte minst har Storbritanniens utträde ur EU skapat ett möjligheternas fönster för en region som Stockholm att nu flytta fram positionerna på detta område.

Den avsaknad av dialog som har präglat de kraftiga nedskärningarna i kollektivtrafiken har drabbat näringslivet negativt. En fördjupad dialog med näringslivet är avgörande för att hitta gemensamma lösningar på de utmaningar regionen står inför. Genom att etablera busslinjer till företagskluster och industriområden i stället för nedskärningar underlättas vardagen för både anställda och arbetsgivare, samtidigt som tillväxten ökar. En särskild näringslivsdialog inrättas för att underlätta för detta och för att etablera samt möjliggöra ökad arbetspendling med kollektivtrafiken.

1.2.5 Näringslivsråd för trygghet

Att otrygghet är tillväxthämmande är känt sedan länge. Larmrapporter från Stockholm visar att huvudkontor riskerar att fly från regionen till andra delar av Sverige eller världen på grund av att det medarbetarnas otrygghet. Det senaste beskedet om att Ericsson öppnat för att lämna Kista på grund av just trygghetsfrågan är en larmklocka som måste tas på största allvar. Nu riskeras också investeringar och arbetstillfällen att dras tillbaka. Därför ska

näringslivsrådet för 2025 fokusera på frågan om otrygghet och hur fler huvudkontor kan lockas till Stockholmsregionen.

1.2.6 Utan trygghet – ingen framtidstro

Tryggheten är en grundförutsättning för en hållbar tillväxt i Region Stockholm. Den organiserade brottsligheten har under för lång tid tillåtits växa och breda ut sig i Sverige i allmänhet och i Stockholm i synnerhet. Inte bara hotar den enskilda människors grundläggande rättigheter, den påverkar även företags benägenhet att vilja verka i länet, vilket skapar osäkerhet och underminerar förutsättningarna för tillväxt och stabilitet.

Under 2025 kommer insatserna intensifieras för att stödja de brottsbekämpande myndigheterna i deras arbete mot kriminaliteten. Ett fokusområde är att stärka samarbetet med polisen och andra rättsvårdande myndigheter. Det är vår uppgift att inte bara skapa trygghet för våra invånare utan även att underlätta för företagare att verka i en säker miljö. Regionens resurser kommer att ställas till förfogande för att stödja tryggheten, inklusive tillgång till SL:s trygghetskameror som ett led i regeringens aviserade kameraoffensiv. Regionen ska utse en taskforce för att säkerställa att alla rättsvårdande myndigheter får tillgång till Regionens resurser när så krävs.

Trygghetscentralen får ett utökat uppdrag om att samordna trygghetsarbetet tillsammans med Stockholms stads trygghetsresurser. Syftet är att uppnå synergieffekter i det lokala och regionala trygghetsarbetet och möjlighet till att dela resurser vid incidenter och förebyggande arbete.

1.2.7 Stockholm som ledande forsknings- och innovationsregion

Stockholm är redan i dag hem för världsledande forskning och flera av regionens sjukhus bedriver flest kliniska cancerstudier i landet. Genom Precisionsmedicinskt Centrum Karolinska (PMCK) har samarbetet mellan akademi, vård och forskning intensifierats, vilket möjliggör nya genombrott inom diagnostik och behandling som kan leda till lösningar för sällsynta sjukdomar.

För att stärka denna position ytterligare ska Region Stockholm utreda en Precisionsmedicinsk Cancer-Science fond. Denna fond syftar till att öka samarbetet mellan vården, forskningen och industrin, och därmed befästa regionens ledande roll inom Life Science. Forskningen som bedrivs inom

Regionen ska inte bara gynna länets invånare, utan också bidra till att göra Stockholm attraktivt för framtida investeringar och talanger.

Centrum för Hälsodata (CHD) är resultatet av ett framgångsrikt samarbete mellan Regionen, flera universitet samt olika aktörer inom det privata näringslivet och syftar till att samla in och tillgängliggöra Regionens hälsodata på ett mer ordnat sätt. Region Stockholm ska fortsätta att utveckla och strömlinjeforma Centrum för Hälsodata i Stockholm med målet att minska handläggningstiderna från förfrågan till utlämning av data. Detta innebär att både forskare och företag snabbare kan få besked och fortsätta göra det de är bäst på – att utveckla vården med nya innovationer.

Sverige har sett en nedgång i antalet kliniska läkemedelsprövningar och tappade under 2023 sin förstaplats som Europas mest innovativa land enligt EU-kommissionens innovationsindex. Minskningen i antalet utexaminerade doktorander inom naturvetenskap och teknik är ett särskilt orosmoment, liksom bristen på innovationskraft bland små och medelstora företag. Denna utveckling kräver omedelbar uppmärksamhet från Regionen, särskilt med tanke på målet att Stockholm ska vara en av världens fem ledande Life Science-regioner år 2025.

Region Stockholm har under flera år gjort betydande investeringar i forskningsinfrastruktur och stärkt samarbetet mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor. För att Stockholm ska förbli konkurrenskraftigt på den globala marknaden krävs dock ytterligare satsningar. Det är viktigt att fortsätta attrahera investeringar och internationella forskare till regionen, och att skapa förutsättningar för såväl människor som företag att växa och frodas här, vilket kräver en aktiv dialog med regeringen.

1.2.8 Fler ska kunna delta i upphandlingar

Region Stockholm är en av Sveriges största offentliga upphandlare. Varje år upphandlas varor och tjänster för ungefär 70 miljarder kronor. Att delta i offentlig upphandling är tids- och resurskrävande för stora företag; för mindre företag är det kanske inte alls en möjlighet. Det innebär att en miljardmarknad blir stängd för det som ofta är ryggraden i jobbskapande i Sverige. Små och medelstora företag står för fyra av fem nya jobb.

Därför ska Region Stockholm öppna upp upphandlingar för fler. Det handlar dels om att göra upphandlingarna till mindre värde och åtagande, dels göra det mindre komplicerat att delta. Genom att upphandlingen

öppnas upp för fler ökar både konkurrensen och kvalitén, samtidigt som priset för Regionen blir lägre. Därtill möjliggörs för en utveckling av det lokala och regionala näringslivet.

1.2.9 Hela länets möjligheter att leva

Stockholms län består inte bara av staden och dess omgivningar, utan även av levande landsbygd som måste ges rätt förutsättningar för att utvecklas. Stockholmsregionen är en av de regioner i Sverige där flest antal människor bor på landsbygden. För att hela länet ska leva behöver vardagen i de mindre centrala delarna av länet också fungera. Det handlar exempelvis om tillgänglighet till vård och kollektivtrafik.

Genom att minska byråkratiska hinder och skapa tydligare incitament för företag att etablera sig på landsbygden, kan både investeringar och sysselsättning öka i dessa områden. Försäljningen av lokala produkter ökar genom att regler och tillståndprocesser förenklas. Gårdsförsäljningen kan också fungera som en motor för turismen, särskilt om samarbetet mellan lokala producenter, hotell, restauranger och andra turistverksamheter stärks.

För att utveckla och värna skärgården och de kustnära samhällena är det viktigt att även reformera strandskyddet och ge utökad rätt för markägare att, på ett ansvarfullt sätt, nyttja och bebygga marken i strandnära områden.

Landsbygden står också inför utmaningar vad gäller rovdjursfrågor. Under lång tid har myndigheter inte vårdat rådande direktiv vilket fått negativa konsekvenser för de många stockholmare som bor på landsbygden, såväl den enskildes trygghet påverkas som företags möjligheter att verka. Jakt på exempelvis varg, skarv och säl är centralt för att kunna ha en levande landsbygd. Regionstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med berörda kommuner uppvakta regeringen, länsstyrelsen samt övriga ansvariga myndigheter för att uppnå bättre regelverk avseende ovanstående samt bättre tillämpning av detsamma inom just Stockholms län.

1.3 Få vården att fungera

Vården måste fungera – varje dag, varje timme, året runt. För att få vården att fungera behöver vården dock både bli enklare och mer lättillgänglig, liksom bättre genom att hålla högre kvalitet.

För patienternas del behöver vården fungera bättre genom att ideologiska lösningar förbyts mot pragmatiska lösningar. Därför har Moderaterna lagt

om vår sjukvårdspolitik med målet att patienten och skattebetalaren ska stå i centrum, snarare än systemen och byråkratin.

För medarbetarnas del behöver vården fungera bättre vad avser arbetsmiljö, tydligare karriärvägar och bättre förutsättningar att få ihop livspusslet. Detta snarare än vilken arbetsgivare som är avsändare på lönespecifikationen. Vården måste anpassas till invånarnas vardag och erbjuda flexibilitet, för patienter såväl som medarbetare.

Moderaternas motståndare i sjukvårdspolitikerna är inte enskilda partier. Våra motståndare är de hinder som gör att patienter inte får vård i tid, brister i medarbetarnas arbetsmiljö och ökande kostnader som inte leder till en bättre vård. Mot bakgrund av detta är politikens uppgift att orka prioritera så att invånarna får mer vård för varje skattekrona. Administration och politisk byråkrati måste minska och tiden som vårdprofessionen träffar sina patienter öka. Ingen ska behöva bollas runt i sjukvårdssystemet och sjukvården ska finnas så nära invånarna som det är möjligt. Vår målsättning är att med stockholmarnas bästa för ögonen skapa en vård som fungerar, varje dag – året runt.

1.3.1 Ett starkare Stockholm – med kortare vårdköer

Vårdköer innebär stora kostnader – inte bara för patienter och deras anhöriga utan även för företag och samhället i form av sjukfrånvaro och sjukpenning. Att säkerställa vårdgarantin handlar också om att stärka arbetslinjen och minska kostnader för sjukskrivningar. Tyvärr har vårdköerna ökat i Region Stockholm och fler patienter väntar olagligt länge på en operation/behandling. Därför är det avgörande att utvecklingen av vården i Stockholms län sker med patientens bästa i fokus och att vården ges inom rimlig tid. Vi vill kraftigt förbättra vårdgarantin för att patienter snabbare ska få vård. Som patient ska du enkelt kunna följa ditt vårdförlopp och ha smidiga, sammanhållna kontakter med vården baserade på dina behov och förutsättningar. Vården behöver använda en digital brevlåda för att underlätta denna process.

Vi vill se en väl utbyggd och tillgänglig vård i hela länet, där närheten till kollektivtrafik och arbetsplatser ofta är viktigare än själva bostadsadressen. När det gäller planerad vård anser många att det är viktigare att få vård snabbt, även om man får passera kommungränsen för att ta sig till mottagningen.

Därför ska mer vård utföras inom primärvården och på sjukhus även under kvällar och helger, när lokalerna annars står oanvända. Vi vill också öppna upp för fler vårdgivare att bedriva vård i Regionens lokaler som exempelvis operationssalar när den ordinarie verksamheten har kapacitet över. Tomma vårdlokaler är ett resursslöseri, särskilt i en situation där det finns vårdköer som behöver hanteras.

1.3.2 Kvälls- och helgöppet på vårdcentralen

Vårdcentralen och primärvården ska vara den självklara första instansen för en patient. Därför är det viktigt att fler vårdcentraler ges möjlighet att ha öppet under kvällar och helger. Regionen ska skapa incitament så att primärvården kan ta ett större ansvar för öppethållande under fler timmar av dygnet och veckan. I dagsläget sträcker sig regionens ersättning till maximalt 10 timmar efter 17:00 på vardagar och på helger – totalt per vecka.

Att vården är öppen när människor har möjlighet att besöka den borde vara en självklarhet. Genom att genomföra en tillgänglighetsreform skapar vi också möjlighet för att stärka arbetslinjen. Det ska inte vara så att en enskild person behöver ta ledigt från jobbet för att besöka doktorn. Det underlättar också för den personen som blir sjuk utanför kontorstid.

1.3.3 Vård på patientens villkor – snabbare, närmare och mer tillgänglig primärvård

Moderaterna vill säkerställa att alla invånare i Stockholms län ges möjlighet till en fast patientansvarig läkare och enkel tillgång till sin vårdcentral. Fler patienter ska kunna slutbehandlas på sin vårdcentral, vilket främjar både kontinuitet och kvalitet, särskilt för äldre och multisjuka. Listning på namngivna läkare är en nyckelfaktor för kontinuitet och det är avgörande att patienter med behov av sin fasta läkarkontakt ska kunna nå vårdcentralen och få en tid bokad inom rimlig tid. Därför är målet att fler patienter i primärvården ska ha en namngiven läkare, med ett riktvärde på 1 100 patienter per läkare, där äldre och multisjuka prioriteras.

För att primärvården ska kunna ta ett större ansvar krävs också bättre samverkan mellan akutsjukhus och vårdcentraler. För att förbättra telefontillgängligheten i primärvården och stärka kontakterna med närakuter och akutsjukhus behöver 1177 sjukvårdsrådgivningen reformeras. Moderaterna ser att en större del av det som i dag hanteras av 1177 under dagtid i stället tas över av vårdcentralerna, medan telefonrådgivningen fokuserar på kvällar och helger.

Fler ska kunna driva mindre vårdcentraler som exempelvis drivs av läkare själva, då detta kan bidra till att fler läkare stannar kvar i yrket och att tillgängligheten till vård förbättras i hela länet. För att möjliggöra detta måste en större andel av vårdens resurser fördelas till primärvården på sikt och avtalen utformas så att det även blir möjligt att driva mindre mottagningar i både tid och omfattning samt främja uppstarten av nya verksamheter. Även läkare bör kunna vara egenföretagare inom ramarna för Stockholmssjukvården.

1.3.4 Stärk närankuternas kapacitet – minska trycket på akutmottagningarna

Moderaterna vill stärka närankuternas roll inom hälso- och sjukvården i Stockholm. En viktig del av detta är att möjliggöra för närankuterna att anställa fler yrkeskategorier än endast allmänläkare och akutmottagare. Genom att bredda kompetensen kan närankuterna ta emot och behandla fler patientgrupper som i dag hänvisas till de stora akutsjukhusen. Detta skulle inte bara avlasta akutmottagningarna, utan också bidra till att patienter snabbare hamnar på rätt vårdnivå. Samtidigt minskar konkurrensen om allmänläkare med primärvården.

Ett mer effektivt nyttjande av närankuterna kommer att korta köerna på akutsjukhusen och förbättra patientflödet. Samtidigt får primärvården ett utökat ansvar för den basala akuta vården, vilket ytterligare förstärker hela vårdkedjan. För att uppnå detta måste utvecklingen av närankuterna ske i nära samarbete med akutsjukhusen, primärvården samt andra vårdgivare som ansvarar för både öppen- och slutenvård. Ytterst handlar det om att säkerställa patienternas rätt till en god vård av hög kvalitet samtidigt som ett effektivt användande av skattebetalarnas pengar säkerställs.

1.3.5 Framtidens akutsjukhus – effektivare vård och bättre arbetsmiljö

Akutsjukhusen i Stockholms län håller hög kvalitet och är konkurrenskraftiga i ett internationellt perspektiv. Trots detta kvarstår utmaningar med tillgänglighet för patienter och arbetsmiljön för personalen. Vårdplatser är ofta underbemannade, vilket leder till långa väntetider på akutmottagningarna, samtidigt som personalen upplever att den ordinarie arbetstiden inte räcker till och deras röster inte blir hörda. Under 2024 har akutsjukhusen haft drygt 200 färre vårdplatser öppna,

gentemot 2022. Denna trend måste brytas och fler vårdplatser behöver öppnas. Dessutom förekommer kostnader som inte bidrar till ökad patientnytta eller förbättrad vårdkvalitet. Detta är ett utbrett problem i Stockholm. Fler vårdplatser behöver frigöras på akutsjukhusen.

Det behövs också fler vårdplatser utanför akutsjukhusen, inte minst riktat till vården för länets äldre och multisjuka. Nedläggningen av de geriatrika vårdavdelningarna i Danvik och Vårberg riskerar leda till ett ökat tryck på övrig vård, inte minst för akutsjukvården. Det är av stor vikt att nya vårdplatser säkras upp på ett kostnadseffektivt sätt. En vårdplats på ett akutsjukhus är betydligt mer kostsam än en vårdplats på exempelvis ett geriatriskt närsjukhus.

För att vända dagens negativa utveckling och felaktiga politiska prioriteringar krävs en utbyggd primärvård, fler vårdplatser utanför sjukhusen och ett förbättrat samarbete med den kommunala omsorgen. Tillsammans kan dessa åtgärder minska trycket på akutsjukhusen och säkerställa att fler patienter får rätt vård i rätt tid.

Ett annat viktigt steg framåt är att införa "hospital at home", en vårdform där patienter får sjukhusvård i sitt eget hem, på en mer avancerad nivå än dagens ASiH (avancerad sjukvård i hemmet). Genom att implementera detta på alla akutsjukhus i Stockholm kan fler vårdplatser frigöras på sjukhusen samtidigt som vårdplatser skapas i hemmen, vilket avlastar sjukhusen och ökar flexibiliteten i vården.

1.3.6 Effektiviteten i det lilla – bort från storskaligheten

Det finns en övertro i offentligt finansierad vård att storskalighet alltid ska ge stordriftsfördelar. Tvärtom visar forskningen att om man vill uppnå patientnytta och effektivitet så är det småskaliga akutsjukhus som är bäst. Forskningen visar på att skalfördelarna nås fullt ut när sjukhus når 100–200 vårdplatser. Vid fler vårdplatser inträffar istället negativa skaleffekter – detta kommer i intervallet mellan 300–600 vårdplatser. Det är av stor vikt att framtidens hälso- och sjukvårdssystem utformas effektivt. Därför ska en genomlysning av hela akutsjukvården ske för att säkerställa en framtida mer optimal storlek på akutsjukhusen, såväl fysiskt och organisatoriskt som verksamhetsmässigt.

1.3.7 Fler ska få ta del av Stockholms sjukvård

Vården i Region Stockholm är bland den bästa både i Sverige och i världen. I Stockholm finns världsledande forskning och mycket skickliga

medarbetare som ligger i framkant i medicinskt kunnande och avancerade nya behandlingsmetoder. Fler människor ska få möjlighet att ta del av den avancerade slutenvården i Stockholm, vilket också rimmar väl med regeringens arbete med den nationella vårdförmedlingen och en tillgång till jämlik vård för landets alla invånare. Karolinska Universitetssjukhuset, som ett av världens bästa sjukhus, bedriver också vård till hela Sveriges befolkning och tar emot utlandspatienter. Regionens akutsjukhus ska erbjuda mer såväl utomläns- som utlandsvård, givetvis efter att ha givit en god vård i tid för patienter boende i Region Stockholm. Det innebär ytterst att skattebetalarna får bästa möjliga effekt av de investeringar som gjorts i nya byggnader och avancerad medicinteknik, samtidigt som sjukhusens ekonomi blir starkare av ökade intäkter. Det innebär även ett bättre resursutnyttjande i de investeringar i infrastruktur, medicinteknik och fastigheter som gjorts. Försäljningen av vård utomläns och utomlands ska öka under 2025 och sedan kontinuerligt öka över hela planperioden. Dispens från hyrstoppet ska ges, om så behövs, för att utföra vård på uppdrag av andra regioner eller utlandspatienter. Fördelning på nämnder och bolag görs i ärendet Avstämning av Budget 2025.

1.3.8 Förebyggande insatser – nyckeln till bättre hälsa och högre livskvalitet

I dag går en övervägande del av sjukvårdens resurser till att behandla de som redan är sjuka, medan en betydligt mindre andel satsas på förebyggande arbete för att förhindra nya sjukdomsfall. Genom att investera mer i preventiva insatser kan vi minska antalet sjukdomar och höja livskvaliteten för invånarna. Till exempel kan minst 30 procent av alla cancerfall förebyggas med hälsosamma levnadsvanor – i Sverige skulle det innebära att närmare 20 000 cancerfall per år kan undvikas. Mat- och levnadsvanor grundläggs tidigt i livet, och det vi äter som barn påverkar vår hälsa genom hela livet.

En hälsoobligation är ett nytt sätt att finansiera förebyggande insatser, genom samarbete mellan olika intressenter, men där betalning först sker efter lyckade resultat. Hur stor ersättningen blir beror på hur bra resultaten blir. Med bättre resultat för medborgarnas hälsa, avkastar hälsoobligationen mer. Moderaterna i Region Stockholm vill stärka det förebyggande arbetet genom att införa hälsoobligationer på flera områden. Genom att fokusera mer på förebyggande hälsa blir Regionens ekonomi mer hållbar på lång sikt, och invånarna kan känna fortsatt förtroende för vården. Vi kan inte acceptera ett system där man måste vara tillräckligt sjuk för att få vård – det skapar onödigt lidande och minskar livskvaliteten. Moderaterna vill särskilt rikta insatser för att minska barnfetma och

förebygga högt blodtryck hos vuxna i riskzonen, främst mellan 30 och 50 år genom att genomföra riktade hälsoobligationer.

1.3.9 Säkra och moderna lösningar för en kvinnosjukvård i världsklass

I Stockholm ska ingen kvinna känna sig osynlig eller förbises av vården. Region Stockholm måste ha både kunskap och resurser för att hantera såväl vanliga kvinnosjukdomar som de symptom som kan skilja sig mellan män och kvinnor. Moderaterna välkomnar de nationella satsningarna på kvinnosjukvård som möjliggörs genom Tidöavtalet och regeringsförklaringen. Regeringen har avsatt 500 miljoner kronor årligen för att stärka cancervården, samt 25 miljoner kronor fram till 2027 med målet att utrota livmoderhalscancer.

Tyvärr ligger Region Stockholm efter när det gäller catch-up-vaccineringen mot HPV och Moderaterna vill vidta åtgärder för att fler ska vaccinera sig. För att förbättra kvinnors hälsa krävs också en bredare satsning på neurologiska sjukdomar som migrän, vilka drabbar kvinnor i högre utsträckning. Bristen på specialiserade neurologer och de långa vårdköerna är stora problem. Under det nuvarande styret har vårdmottagningar stängts, samtidigt som primärvården saknar tillräcklig kompetens, vilket gör att patienter riskerar att falla mellan stolarna.

Forskningen och vården för kvinnor som lider av långvarig smärta, utmattningssyndrom samt ME/CFS (Myalgisk encefalomyelit/Chronic Fatigue Syndrome) måste stärkas och utvecklas – inte avvecklas. Vården måste bedrivas i samklang med klinisk forskning på specialistnivå för att patienterna ska få rätt behandling och möjligheter till ett drägligt liv. Mer forskning kring kvinnors hälsa och sjukdomar är avgörande för att skapa en jämlik vård där ingen lämnas utanför. En riktad informationssatsning om klimakteriet ska genomföras.

1.3.10 Trygghet för blivande föräldrar – stärkta insatser för vård och eftervård i Stockholm

Mödravården i Region Stockholm håller hög kvalitet och medarbetarna gör betydande insatser för att stödja blivande föräldrar under graviditeten, förlossningen och efteråt. Samtidigt är det viktigt att vi möter de utmaningar som kan uppstå vid en komplicerad graviditet, där oro och rädsla ofta är närvarande. Alla blivande föräldrar ska känna sig trygga

under hela graviditetsresan och få det stöd de behöver för att ta ansvar för sin egenvård.

Mödravården i Region Stockholm ska kunna erbjuda både fysiska och digitala akuta besök och ge individuellt anpassad förlossningsvård. Föräldrar ska känna sig trygga med att förlossningsvården finns tillgänglig när de behöver den. Under hela förlossningsprocessen, från förlossningen till eftervården, ska det finnas närvaro av utbildad personal för att stötta de blivande föräldrarna. Alla föräldrar ska ha rätt att få den förlossningsklinik som de valt i förstas hand. Att involvera föräldrarna i beslutsprocesserna kring sin vård ökar känslan av trygghet och tilltro till vården. Förlossningsvårdens förutsättningar har förändrats över tid. Fler kvinnor föder barn senare i livet, vårdbehoven och insatserna ökar vilket kräver mer resurser. Det ställer högre krav på bemanning och kompetens, som behöver vara trygg och stabil över tid. Moderaterna ser därför att förlossningsvården i Stockholm behöver förändrade förutsättningar för att kunna möta föräldrarnas behov och önskemål. Vi ser också ett behov av att utöka antalet eftervårdsbesök för att bättre upptäcka och behandla förlossningsskador och andra hälsoproblem som kan uppstå efter förlossningen.

För att säkerställa en fortsatt hög kvalitet i förlossningsvården är kompetensförsörjningen avgörande. Fler sjuksköterskor ska kunna utbilda sig till barnmorskor med full lön under utbildningstiden, och möjligheten till rotationstjänstgöring mellan förlossningsavdelning och barnmorskemottagning ska fortsätta utvecklas.

1.3.11 En trygg och hälsosam start i livet för barn och ungdomar i Stockholms län

Den psykiska ohälsan bland unga i Stockholms län är ett växande problem; tragiskt nog är självmord den vanligaste dödsorsaken bland unga i åldern 0–24. Region Stockholm måste intensifiera arbetet för att både förebygga och upptäcka psykisk ohälsa tidigare än i dag. För att ge rätt stöd i tid behöver den nära vården byggas ut och varje vårdmedarbetare måste kunna prioritera att ta emot fler barn och unga varje arbetsdag. Det är avgörande att stödet finns både digitalt och fysiskt för att öka tillgängligheten.

En bättre samverkan mellan vården och skolan är också en nyckelfaktor för att tidigt identifiera barn som mår dåligt och se till att skolan kan erbjuda rätt stöd i deras skolutveckling. Genom att stärka detta samarbete kan vården snabbare fånga upp barn och ungdomar i behov av hjälp, och

insatser kan sättas in innan problemen eskalerar. En särskild satsning på detta ska göras.

Särskilt oroande är den höga andelen unga kvinnor som lider av psykisk ohälsa. Därför prioriterar Moderaterna att stärka Stockholms psykiatriska vård på flera fronter, med särskilt fokus på vård av ätstörningar, som drabbar många unga kvinnor. För att möta de växande behoven och beta av de långa vårdköerna behöver fler mottagningar med specialkompetens inom ätstörningar öppnas. Moderaterna vill även att fler aktörer ges möjlighet att bedriva ätstörningsvård, vilket kommer att minska väntetiderna och säkerställa att fler unga kvinnor får den hjälp de behöver i tid.

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt, fri från våld och försummelse. Det finns ett grundläggande samhällskontrakt som måste värnas i Stockholms län, innebärande att den som är i behov av samhällets stöd ska också få det, detta gäller i synnerhet barn och unga. I en tid där rekryteringen av barn och unga till organiserad brottslighet är omfattande är det avgörande att trenden bryts. De arbetssätt som utvecklas för att möta dessa samhällsutmaningar måste vara effektiva och evidensbaserade. Tusentals barn möter kommunernas socialtjänst och hälso- och sjukvården varje år av olika skäl och vi behöver arbetssätt som möter varje individs unika behov. Det är av vikt att regionen även deltar i det förebyggande arbetet. Regionen ersätter inte förebyggande arbete för exempelvis BUP. Det riskerar att öka det mänskliga lidandet, men även kostnaderna på sikt. Det är av stor vikt att BUP ges möjlighet att arbeta förebyggande tillsammans med exempelvis andra kommuner och rättsvårdande myndigheter, i syfte att fånga upp barn på glid.

1.3.12 24-timmars garanti till anhöriga vid suicid

Omkring 1 200 personer tar sitt liv varje år. Det innebär att 30 liv i veckan, eller ett liv var sjätte timme, släcks. Bakom varje siffra finns någons barn, förälder, vän eller kollega. Förutom att ett självmord utgör en tragedi och en förlust av ett människoliv, lämnas de anhöriga kvar i en krissituation där sorgen och saknaden kan vara mycket svår att hantera. Moderaterna vill att Region Stockholm ska gå i bräschen och skyndsamt tillsätta en resurs som arbetar med att säkerställa efterlevande anhöriga får den hjälp och de stöd som de behöver. Resursen bör även hjälpa till med information och stöd. Region Stockholm ska ha en ambitiös målsättning att stödet bör ha nått den efterlevande inom 24 timmar, samt säkra att långsiktigt stöd ges utefter den drabbades behov. Ett trauma efter en förlust av närstående kan pågå i många år.

1.3.13 Sammanhållen vård och omsorg för ett växande antal äldre i Stockholm

Enligt den senaste befolkningsprognosen kommer Stockholms län att växa med cirka 188 000 personer under de kommande åtta åren, där gruppen 65+ väntas öka med 23 procent. Denna utveckling kommer att ställa stora krav på vården och omsorgen, både i fråga om kvalitet och kostnadseffektivitet. Det är nödvändigt att Regionen och kommunerna genomför en kraftfull omställning för att möta de behov som den åldrande befolkningen för med sig.

För äldre med sjukdomar eller kroniska tillstånd blir en sammanhållen vård och omsorg, där kontinuitet mellan olika vårdinstanser säkras, allt viktigare. Moderaterna anser att äldre och multisjuka patienter ska ha rätt till en fast namngiven läkare på sin vårdcentral, så att det alltid finns en tydlig och enkel väg in i vården. Äldre är dock ingen homogen grupp – vissa har stora vårdbehov medan andra klarar sig bra själva och är vana att använda digitala verktyg för kontakt med vården. Därför är det viktigt att vården och omsorgen anpassas efter individens unika behov och att äldre patienter ges inflytande över beslut som rör deras egen vård.

För att skapa en hållbar vårdstruktur krävs en strategisk satsning tillsammans med kommunerna för att erbjuda mer avancerad sjukvård i hemmet (ASiH) och öka antalet geriatriska vårdplatser. Detta kommer inte bara att minska väntetiderna för äldre, utan också förbättra arbetsmiljön för vårdpersonalen. Moderaterna motsätter sig stängningen av fungerande geriatriska vårdplatser i Region Stockholm och anser att dessa platser måste utökas för att på sikt möta de växande behoven.

Ingen människa ska behöva dö ensam. Därför är det också avgörande att stärka den palliativa vården, oavsett vårdens organisationsform. All personal som arbetar inom Stockholms läns vård och omsorg ska erbjudas kunskap om det svenska palliativa registret, och samarbetet mellan Regionens vårdverksamheter, kommunal omsorg och särskilda boenden måste förbättras. Stockholms unika utbud av palliativ vård och avancerad sjukvård i hemmet måste värnas och stärkas med ökade resurser.

1.3.14 Ett nytt cancerlöfte

All cancer ska upptäckas och behandlas i tid. Ingen patient i Stockholm ska tvingas vänta i en vårdkö på utredning eller cancerbehandling, och forskningen ska ges bättre möjligheter.

Därför ska fyra följande åtgärder införas genom ett nytt cancerlöfte för att förbättra cancervården:

- Hälsöfrämjande arbete
- Screening och vaccination
- Forskning
- Hälsöekonomi

Utvidga screening och vaccination

Region Stockholm ska utöka satsningarna på screening och vaccination, och öppna för att införa det på fler områden. Livmoderhalscancer ska helt utrotas bland kvinnor i Stockholm. Det förebyggande arbetet inom cancer ska fortsätta med prevention och tidig upptäckt i fokus. De screeningprogram som erbjuds ska därför vara tillgängliga och bidra till ett högt deltagande i hela länet. Tillgången till mammografi måste vara god i regionen. Alla kvinnor i Stockholms län som är mellan 40 och 74 år kallas till screeningundersökning vartannat år. Moderaterna vill utöka screeningprogrammet genom att inkludera kvinnor äldre än 74 år.

Forskning

För ett par år sedan lanserades ett forskningslöfte i syfte att göra fler sjukdomar botbara och tillgängliga nya behandlingar till fler patienter. I stora delar är löftet idag uppfyllt. Det är dags för nästa steg i arbetet för att stärka forskning, innovation och göra i dag dödliga sjukdomar behandlings- och botbara. Nu är det dags för nästa kliv för att via forskning få fram nya behandlingar och läkemedel som görs tillgängliga för patienter. Med nya kunskaper kan också sjukdomar förhindras genom förebyggande insatser.

Satsning på hälsoekonomi

Hälsoekonomiska utvärderingar stärker professionens möjligheter att kunna prioritera mellan såväl behandlingar som förebyggande insatser, som ger mesta möjliga hälsa till befolkningen, givet tillgängliga resurser. Därför bör forskning på hälsoekonomi ingå i regionens avtal med vårdgivare, särskilt inom cancerområdet.

- Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att genomföra ett nytt cancerlöfte med fokus på förebyggande åtgärder, screening och vaccination, forskning samt jämlik vård och borttagna vårdköer.

1.3.15 En vård som ger stöd till brottsoffer

Den största frihetsinskränkningen är att bli utsatt för våld. Oavsett om våldet är fysiskt eller psykiskt. Kampen om att återupprätta tryggheten i hela Stockholms län är en av våra viktigaste frihetsfrågor i vår tid. Det finns tre prioriterade områden där vården kan bli bättre på att stötta våldsutsatta:

- Brottsoffer som drabbas av våld i nära relationer.
- Brottsoffer drabbas av hedersrelaterat våld och förtryck.
- Stärkt omhändertagande efter sexuellt våld.

Kraftsamling mot våld i nära relationer

Sjukvården måste bli än bättre på att tidigt upptäcka våldsutsatthet samt förbättra omhändertagandet av våldsutsatta kvinnor som är i kontakt med vården och folktandvården. Det finns goda exempel på verksamheter i stockholmsvården där det finns utarbetade rutiner för att upptäcka och ge stöd till våldsutsatta. Samtidigt ska Region Stockholm vara en lärande organisation genom att utvärdera sig själv, samt även lära sig av hur andra regioner och arbetsgivare arbetat.

Ingen heder finns i våld och förtryck

Origo är Sveriges första myndighetsgemensamma resurscentrum som har sedan starten 2013 fokus på ungdomar som lever i en hederskontext. Bakom Origo står Region Stockholm, Polisen och kommunerna i Stockholms län. Moderaterna tycker att regionens stöd till Origo ska fortsätta under planperioden, samt ser ett behov av att stärka medarbetarnas kompetenser om hur de kan ge stöd till kvinnor och män som drabbas av hedersrelaterat våld och förtryck.

Stärkt omhändertagande efter sexuellt våld

I Region Stockholm finns i dag Sveriges enda akutmottagning för våldtagna på Södersjukhuset, där brottsoffret blir omhändertaget i ett akut skede för både vård och bevissäkring. Den som blivit utsatt för ett sexuellt trauma löper långt mycket högre risk för självmord. Det är viktigt med ett snabbt och bra omhändertagande av den som blivit utsatt och att säkra bevisning. Den beslutade satsningen i budget 2022 på sexuellt våldsutsatta ska fortsätta byggas ut.

För att förebygga det lidande som vid våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt sexuellt våld orsakar behöver aktörer som hälso- och sjukvården, psykiatrin, socialtjänsten och polisen samarbeta på ett strukturerat sätt.

Moderaterna i Region Stockholm vill därför införa en nollvision mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Den ska tas fram i samarbete med Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) och Nationellt centrum mot Hederstelaterat våld och förtryck (NCH). All verksamhet bör genomlysas av NCK och NCH så att vi kan utvärdera och utveckla hur vi kan bli bättre på att både förebygga och ge stöd till brottsutsatta. Sedan 2021 är det straffbart att låta barn bevittna våld i nära relation. Kännedom om den nya lagen behöver öka hos medarbetarna. Därför kommer kunskap om barns rätt till skydd inklusive orosanmälan stärkas genom utbildningar.

1.3.16 Ingen plats för fusk och brottslingar i välfärden

Våra gemensamma skattepengar ska gå till sjukvård och kollektivtrafik. Flera samhällsfunktioner är i dag utsatta för organiserad brottslighet. Välfärdens verksamheter måste vara extra vaksamma på dessa risker, som utgör ett av dagens stora systemhot mot Sverige. Från Moderaterna råder det nolltolerans mot oseriösa aktörer och vårdgivare eller vårdaktörer som medvetet bryter mot regelverk ska utestängas från alla andra vårdavtal. Moderaterna tog initiativet till arbetet med "Fuskjägarna i Region Stockholm" för att stoppa välfärdsbrotten. Arbetet har fungerat som en modell för andra regioner. Det är en viktig verksamhet som gör prioriterade insatser för att skattebetalarnas pengar används på rätt sätt. Den moderatledda regeringen kommer även att inrätta ett nytt finansiellt underrättelsecentrum där Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket och bankerna ska få möjlighet att samverka och utbyta operativ information. Detta är en viktig pusselbit i att trycka tillbaka den grova organiserade brottsligheten.

Region Stockholms arbete med att stävja fusk och motverka brott måste intensifieras genom att Regionens samverkan med relevanta brottsbekämpande myndigheter fördjupas. Regionen bör därför jobba tillsammans med länets alla kommuner under ett och samma paraply för att stoppa välfärdsbrottsligheten. Därutöver ska AI användas för att kontrollera att alla Regionens leverantörer följer gällande regelverk och att verifikationer är korrekta.

1.3.17 **Bättre nyttjandet av vårdens resurser**

Bokade besök och operationer där patienten inte dyker upp är ett omfattande problem i vården och som skapar helt onödiga kostnader. I många fall kan uteblivna besök resultera i förspild tid för exempelvis ett helt operationslag med kirurg, anestesiläkare och sjuksköterskor. Förutom att öka vårdköerna medför det även kostnader som hade kunnat undvikas. Det förlänger även vårdköerna. Regionen ska självklart jobba förebyggande så att så få patienter som möjligt missar sina vårdbesök. Det handlar om att alla kallelser komma på det sätt som patienten önskar, samt att det ska vara enkelt att i god tid boka om. Vi anser att den samhällsekonomiska skada en missad tid utgör, kombinerat med ett starkt incitament för den enskilde att vara följsam till reglerna, motiverar en uteblivandeavgift om 1000 kr. Uteblivandeavgift uteblir vid fall det uppstått något oförutsett akut.

Den politiska målsättningen är att Regionens kostnad för missade besök ska halveras. Fördelning på nämnder och bolag görs i ärendet Avstämning av Budget 2025. För att minska kostnaden för missade besök ska en strategi med tre åtgärder genomföras.

1. **Bättre informationsflöde.** I dag kan patienter få kallelse via exempelvis, 1177, Kivra, Alltid öppet och brev hem. Olika mottagningar och olika enheter gör på olika sätt. Det gör att det är mycket svårt även för insatta patienter att få en överblick över sina kallelser och risken att missa ett besök ökar. Vården behöver en digital brevlåda. Därför ska alla kallelser komma på det sätt som patienten önskar via någon av Regionens förutbestämda kommunikationskanaler och vara överskådligt samlad på ett ställe. Påminnelse inför besök ska skickas via sms och e-post.
2. **Lättare att boka om.** Det är svårt för patienten som får en kallelse med en given tid att boka om. Det som sker enkelt inom Folktandvården genom ombokning med kod som kommer med kallelsen, saknas oftast inom övrig vård. Det gör att det är svårt att planera livet och ombokningar sker via telefon eller avbokning med ny kallelse utan möjlighet att påverka tiden. Det vill Moderaterna ändra på. När du har fått en remiss, ska du fritt kunna boka om den digitalt utan att behöva ha kontakt med olika avdelningar eller vårdgivare. Genom smarta datasystem ska den som har flera vårdbesök hos olika specialister hos samma vårdgivare, dessutom kunna få dessa tider rygg i rygg samma dag för att minska tiden personen exempelvis behöver vara borta från arbetet.

3. Kraftigt höjd uteblivandeavgift. Genom att göra det lätt att både boka tid och boka om tid samt se informationen på ett ställe, finns det få legitima skäl att missa en bokad tid. Vi anser att den samhällsekonomiska skada en missad tid utgör kombinerat med ett starkt incitament för den enskilde att vara följsam till reglerna motiverar en uteblivandeavgift. Hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden får i uppdrag att höja uteblivandeavgiften till 1 000 kr. För utebliven operation höjs avgiften till 1 850 kr.

1.3.18 Vårdgaranti för vårdens medarbetare

Sverige är ett av de länder i världen som avsätter störst andel av BNP till sjukvården, samt har flest läkare och sjuksköterskor per capita inom OECD. Trots detta finns stora problem med höga kostnader, dålig tillgänglighet, hög personalomsättning och låg produktivitet. Mycket pekar på att det stora antalet vakanser beror på att vårdens organisation och arbetssätt inte moderniserats och att medarbetarna inte ges tid att utveckla vårdkvaliteten. Den medicinska utvecklingen har lett till att mindre vårdkrävande patienter inte längre behöver läggas in i samma utsträckning. Deras behov tillgodoses oftast inom den öppna specialistvården. Kvar är dock patienter med stora och ofta mer avancerade vårdbehov. Det gör att arbetsbördan i dag är betydligt tyngre än vad den var för 15 år sedan. Samtidigt tyngs medarbetarna av administrativa uppgifter vilka ofta har sitt ursprung i byråkrati och politiskt uppsatta mål. Det tar viktig vårdtid i anspråk som i stället borde gå till att träffa och vårda patienterna. Administrativa uppgifter kan dessutom bidra till stress och utbrändhet bland vårdpersonal. Att minska dessa krav kan förbättra arbetsmiljön och personalens välbefinnande. Arbetsgivaren måste därför låta medarbetarna bidra med sin kompetens för att åstadkomma mesta möjliga patientnytta för varje krona. Detta är något som vi moderater kallar för vårdgaranti för vårdens medarbetare. Därför ska beslutanderätten decentraliseras ner till vårdgolvet för att sätta stopp för den administrativa bördan och för att förbättra anställningsvillkoren med mer flexibilitet. Det ska under året genomföras en riktad satsning på arbetsmiljö för att minska sjukfrånvaron med en procent.

- **Ökad frihet:** Ge vårdmedarbetare större frihet att själva fatta beslut i sitt arbete, vilket stärker deras yrkeskompetens och engagemang. Detta främjar innovation och skräddarsydda lösningar som bättre möter lokala behov.
- **Bättre arbetsmiljö och mer tid till patienterna:** Skapa förutsättningar för en mer hållbar och stressfri arbetsmiljö genom

ett tak för byråkrati för att minska administrativ börda. En antibyråkratikommission ska tillsättas i syfte att frigöra mer tid för vårdens medarbetare att faktiskt träffa och behandla patienterna och verka proaktivt för att stoppa administrativa pålagor.

- **Möjliggör utveckling:** Satsa på kontinuerlig kompetensutveckling, fortbildning och anamma nya arbetsmetoder och arbeta mer teambaserat.
- **Attraktiva anställningsvillkor:** Förbättra villkoren och inför mer flexibilitet i anställningen för att locka fler att välja vårdyrken, inklusive konkurrenskraftiga löner och förmåner. Möjligheten att arbeta på flera arbetsplatser, så kallad rotationstjänstgöring, ska också uppmuntras.

1.3.19 Förutsägbar schemaläggning

Det är viktigt att medarbetarna i vården vet hur den nära framtiden ser ut för att kunna planera sitt liv. Den undermåliga förutsägbarheten inom schemaläggningen ställer till det för medarbetarna att få ihop sitt livspussel. Politiken ska inte bestämma hur detta ska göras i detalj, men vi vill att Regionen ska stötta medarbetare och ledare i syfte att scheman kan läggas fram med framförhållning, utifrån vårdtyngd i samråd med medarbetarna.

1.3.20 Våga säga nej

Många säger sig vilja minska onödig administration och detaljstyrning men lyckas inte precisera på vilket sätt detta ska uppnås eller skapar i stället onödig administration. Det moderata svaret innebär dels att IT-stödet inom vården måste utvecklas så att medarbetarna kan lägga mindre tid på onödig administration och mer tid på patienterna. Dels innebär det att politiken drar sitt strå till stacken genom att minska antalet uppdrag och uppföljningar i Regionens budget och i verksamhetsmål i nämnderna.

Region Stockholm ska uppmana regeringen och SKR att göra en upprepning på den nationella nivån, gärna tillsammans med de centrala fackliga organisationerna och andra aktörer så som företrädare för vårdgivare. Målet bör vara att mål och uppföljning ska vara ändamålsenliga för patienterna, skattebetalarna och medarbetarna.

1.3.21 Förändring som leds av medarbetarna

Förändrings- och förbättringsprojekt måste drivas av medarbetaren och vara en naturlig del av arbetet. Många andra organisationer och företag använder i dag sina anställda som den viktigaste resursen när det gäller att effektivisera verksamheterna. Effektiviseringar ses där aldrig som ett hot mot professionalismen, utan som en följd av att medarbetarna får utrymme att utveckla sitt arbete och fokusera på kärnuppgiften. Region Stockholm behöver en samlad struktur för att koordinera, genomföra och sprida medarbetarnas goda idéer på verksamhetsutveckling. Vi kallar detta för Idékraft Stockholm. Moderaterna vill även förbättra medarbetarnas möjligheter att vara med i förarsätet i utvecklingen av vården i Stockholms län genom att erbjuda medarbetardrivna verksamheter i Regionens regi. Det kan antingen vara i stor skala eller en enhet inom en verksamhet.

Hela Regionen måste bli bättre på att inkludera medarbetare inför inköp och upphandling av nya system, läkemedelsprodukter eller andra produkter på ett mer systematiskt sätt lyfts fram. Detta för att Regionen ska bli bättre på att köpa in patient- och medarbetarvänliga system eller produkter, samt undvika situationer där det behövs kompletterande inköp för att lösa problem som Regionen själv skapat. Det finns initiativ i vissa verksamheter men det finns ett uppenbart behov av att Regionen som helhet blir bättre på att inkludera hela arbetsstyrkan i att bli bättre på upphandling och inköp.

1.3.22 Livslångt lärande – och säkrad grundkompetens

Uppdaterad kunskap och vidareutbildning är centrala för att vara väl rustad att hantera strukturomvandling. Den snabba tekniska utvecklingen, inte minst inom digitalisering och AI, ökar kostnaden att inte investera i personalens kompetens. Inom alla vårdyrken är vidareutbildning särskilt viktig. Mediciniska framsteg och behandlingar kan göra tidigare praxis obsolet eller skapa möjligheter som inte tidigare fanns. Vissa verksamheter erbjuder det i dag – andra inte.

I avsaknaden av nationella krav på förnyad kompetens bör Region Stockholm gå vidare med en egen modell, i samråd med dem som berörs. Detta ska gälla såväl för Regionens egna verksamheter som för de som bedriver vård på uppdrag av Region Stockholm.

Att regionen utökar antalet AT-tjänster för läkare samt tar ett proportionerligt ansvar för såväl ST- som BT-tjänster är prioriterat. Detta gäller i såväl den egendrivna som den privata vården i regionen. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska fortsätta arbetet med att utveckla nya styr- och ersättningsmodeller för fortsatt utbildning efter läkarexamen fram till

specialistkompetens. Syftet är att säkra kvalitet och framtida kompetensförsörjning av specialistläkare, möjliggöra ökad regional styrning av medel mot bristspecialiteter och öka samverkan gällande ST-tjänstgöringen mellan vårdgivare i hela hälso- och sjukvårdssystemet. Region Stockholm ska samverka med staten när det kommer till frågan om att säkerställa att det finns tillräckligt många utbildningsplatser kopplade till vårdrkena.

1.3.23 Samarbete för invånarnas bästa

Ett sätt att behålla personal och bli attraktiv som arbetsgivare skulle kunna vara att erbjuda rotationstjänst, dels inom den egenägda verksamheten, dels hos kommuner och fristående vårdgivare samt staten. Rotationstjänst med ett anställningsavtal kan vara en lösning. Att jobba inom till exempel förlossningen, BVC och MVC eller mellan kommunal omsorg, geriatrisk vård eller annan relevant specialistvård innebär att man får kunskaper om hur vårdkedjan kan utvecklas. Det leder också till en kompetenshöjning hos personalen, vilket i sig innebär att personer inte behöver byta jobb för att utvecklas i sin profession. För Regionen innebär det bättre förutsättningar att behålla personal, vilket i sin tur innebär minskade kostnader kopplat till hyrpersonal och anställningsprocesser. Däremot är det viktigt att en rotationstjänst är frivillig. Ingen ska behöva rotera eller arbeta på andra verksamheter mot sin vilja.

1.3.24 Frihet att välja arbetsgivare

Vård som bedrivs av andra regioner och fristående aktörer är en förutsättning för medarbetarnas möjligheter att utvecklas och välja en arbetsgivare som är bäst för den enskilde. Mångfald bland utförare och olika typer av samarbeten mellan Regionen och fristående aktörer tillför sjukvården nya idéer på hur den kan organiseras och utvecklas, och ger på så vis Regionens egna verksamheter något att jämföra sig med. Moderaterna ser ett stort värde i att det finns många som vill erbjuda stockholmarna god vård av hög kvalitet. Vi tycker det är en rättighet att kunna få välja mellan olika arbetsgivare.

1.3.25 Färre chefer – fler ledare

Det enskilda ledarskapet är avgörande för hur väl medarbetare trivs på arbetsplatsen såväl som vilka resultat som nås. Hur väl en chef lyckas i sin gärning blir avgörande hur väl helheten fungerar. För att stärka det enskilda ledarskapet ska ett särskilt program initieras där skickliga och förtroendegivande medarbetare lyfts fram och rustas för att kunna axla chefs- och ledarskapsroller. Programmet har som syfte att skapa bättre ledare i Region Stockholm.

1.3.26 Gör upp med tystnadskulturen

Tystnadskultur hos medarbetarna är inte enbart ett hot mot medarbetarnas integritet utan även ett hot mot patientsäkerheten och vårdkvaliteten. Medarbetare måste alltid uppmuntras att våga lyfta fram kritik, förbättringspotential eller risker utan att känna rädsla för att utsättas för repressalier. Tystnadskultur eller upplevd tystnadskultur riskerar också vara en hämmande faktor för Regionens verksamheter vid anställningsprocesser. Skapandet av en förbättrad kultur uppnås inte enbart genom utbildning. Diskussion om samtalsklimatet på den enskilda arbetsplatsen måste vara levande under årets alla dagar. Det är ett ansvar som framför allt alla chefer måste bära.

1.3.27 Stärkta förutsättningar för medarbetarna i primärvården

En välutbyggd och fungerande primärvård skapar med god personalkontinuitet en hög tillgänglighet i produktionen, vilket i sin tur skapar en god arbetsmiljö för medarbetarna på sjukhusen och inom övrig specialistvård. Moderaterna ställer sig bakom handlingsplanen för fast läkarkontakt fram till åren 2034. Dock är det viktigt att handlingsplanen inte blir en papperstiger där avsteg görs för att göra reella förflyttningar avseende uppdrag för primärvården och ekonomiska förstärkningar. Nya resurser och nuvarande resurser måste användas för att bygga ut primärvården och den nära specialistvården. Det är positivt med fler utbildningsplatser för att öka antalet allmänläkare och specialistläkare. Men, det räcker inte med att rekrytera nya medarbetare. Det måste även bli mer attraktivt att vilja stanna kvar i primärvården. För det behövs hållbara förutsättningar över tid för att primärvården ska kunna utföra sitt uppdrag och erbjuda en bättre arbetsmiljö. Likaså måste övervältringen av patienter till en redan ansträngd primärvård pausas så att primärvården först hinner bygga upp tillräcklig kapacitet. Vården behöver lugn och ro.

1.4 Rätta resandet

Kollektivtrafiken är stommen i en levande och modern huvudstadsregion. Den möjliggör för människor att resa: till jobbet, från fotbollsträningen, till söndagsmiddagen, till dejen. Den möjliggör för företag att etablera och expandera sin verksamhet. Den möjliggör för livskraftiga samhällen att utvecklas. Lika sant som att en stark kollektivtrafik utgör stommen i en levande och modern huvudstadsregion, lika sant är det att en politik för resande och rörlighet måste bejaka en mångfald av transportlösningar. Att ställa trafikslag mot varandra av ideologiska skäl är gårdagens politik och är inte sättet att lösa vare sig dagens eller morgondagens utmaningar. Med detta som grund byggs en Stockholmsregion där fler, inte färre, kan ges möjlighet att resa, röra sig, mötas och få en bättre fungerande vardag.

Fler resenärer, inte färre, måste vara devisen som vägleder in i framtiden. Företag ska aldrig tveka på att etablera sig i stockholmsregionen på grund av en dysfunktionell kollektivtrafik. Stockholmarna ska aldrig känna att bussen inte finns till när de ska ta sig till jobbet. Ny modern och grön teknik som banar väg för att fler resor kan göras kollektivt måste bejakas.

Visionen om framtiden för resor och rörelser i Stockholmsregionen har sin grund i att samhällen måste byggas med människors liv i centrum. Avstamp tas i värderingar om frihet och ansvar samt stegvisa förändringar som syftar till att lösa problem i människors vardag.

Detta är centralt inte minst mot bakgrund av att människor efterfrågar valfrihet i resandet och att allt fler i Stockholms län är så kallade växlare, som använder flera olika trafikslag. Andra politiska ideologier må anfäkta att resande och rörlighet är av ondo och ska regleras eller begränsas, inte sällan med argumentationen att den bästa resan är den som aldrig görs. Vi står däremot upp för en annan människo- och samhällssyn, i vilken resandet och rörligheten ska underlättas för alla.

1.4.1 Ett förlorat år för kollektivtrafiken har blivit två

De senaste två åren har ett tjugotal busslinjer lagts ned och ett nittiotal fått reducerad trafik i Stockholms län. Bara i Stockholms innerstad har 688 bussavgångar dragits in. Det är en ohållbar väg som kollektivtrafiken i Region Stockholm slagit in på. Människors möjlighet till rörlighet och att lösa livspusslet har begränsats kraftigt.

De genomförda nedskärningarna motiveras med minskade intäkter som följd av att resandet minskat sedan pandemin. Antalet resenärer i SL-trafiken verkar ha stagnerat på cirka 84 procent jämfört med 2019. Det innebär att resandet, efter att ha återhämtat sig snabbare än i omvärlden under 2022, sedan dess har stått och stampat. Samtidigt uppger motsvarande runt 200 000 stockholmare i Regionens mätningar att de inte längre kan använda kollektivtrafiken för de flesta resor de gör. Detta som ett direkt resultat av en fatalt misslyckad trafikpolitik under senare år. Ingenting annat.

I stället för att genomföra satsningar som ökar antalet resenärer och intäkterna har det motsatta gjorts, satsningar har riktats mot kostsamma och olönsamma prestigeprojekt. Samtidigt som man under 2023 beslutade att helt ofinansierat frysa den sedvanliga taxehöjningen, utökades omfattningen av lovkorten och möjligheten för barn att resa gratis i vuxens sällskap även på vardagar. I normalfallet tveksamma prioriteringar i förhållande till såväl ansvarsfull ekonomisk politik som evidensbaserad forskning inom kollektivtrafikområdet. I tider av ekonomiska begränsningar en felprioritering som står i direkt orsakssamband till de omfattande nedskärningar som genomförts i trafikutbudet.

Att vänsterstyret inget lärt av sina egna misstag bevisas gång på gång. Under 2024 har vänsterstyret lanserat ett pilotprojekt med en spärrfri tunnelbanestation samt infört påstigning på stombusslinjernas alla dörrar. Detta är två initiativ som inte bara ökar antalet tjuvåkare utan också riskerar att öka otryggheten inom kollektivtrafiken. Därtill innebär det såväl ökade kostnader som minskade intäkter. Den direkta kostnaden bara för fyrens busslinje beräknas till 20 miljoner, vilket motsvarar 836 000 bussresenärer. Samtidigt riskerar intäkterna att minska med mångmiljonbelopp.

Därutöver har vänsterstyret fattat beslut om att begränsa reklamen i kollektivtrafiken, vilket beräknas kosta cirka 500 miljoner kronor över en avtalsperiod.

Inga av vänsterstyrets så kallade satsningar har genererat fler resenärer i SL-trafiken eller ökade intäkter till verksamheten. Tvärtom skadar den förda politiken såväl bilden som upplevelsen av kollektivtrafiken samt vem denna är till för. Denna budget presenterar ett alternativ till de senaste årens misslyckande. Med prioriteringar och satsningar för en kollektivtrafik att lita på. Som är hel, ren, snygg, trygg och punktlig samt utvecklas i enlighet med människors behov.

1.4.2 Tillväxt inte nerväxt

Forskning och beprövad erfarenhet talar sitt tydliga språk: utbud föder efterfrågan. Ett smart, genomtänkt och dynamiskt utbud kan därtill öka efterfrågan än mer. Detta gäller inte minst inom transportsektorn och avseende resor och transporter. Omvänt slår forskning och beprövad erfarenhet fast att minskningar eller begränsningar i utbudet minskar efterfrågan. Inte minst inom den forskning som resonerar kring begreppet och utfallet kopplat till så kallad inducerad trafik är detta tydligt. Ökad kapacitet på väg eller i kollektivtrafiken minskar enligt flera omfattande studier den uppoffring som förknippas med resan. När den uppoffringen blir lägre, ökar efterfrågan.

Extra intressant är att detta särskilt handlar om nygenererad efterfrågan, snarare än omfördelning av existerande, även om också omfördelning av befintlig efterfrågan är möjlig att uppnå. Forskning och beprövad erfarenhet slår även fast att utbud, kapacitet, tillförlitlighet med mera har avsevärt större påverkan på efterfrågan än priset. Således är en positiv utbudselasticitet att föredra framför ett minskat utbud till förmån för viss priselasticitet. Detta tvärtemot vad som ofta hävdas i delar av den politiska debatten. Flera tydliga exempel på evidens för detta går även att återfinna i Region Stockholms egen trafikverksamhet. Exempelvis ledde en gradvis utökning av kapacitet, turtäthet och nya lösningar i pendeltågstrafiken till att resandet ökade med över 40 procent åren 2009–2018. Under samma tid ökade befolkningen med 16 procent. Enkom Citybanans öppnande och den historiska ökningen av trafikutbudet med 20 procent uppskattas ha ökat resandet med över 30 procent på bara något år. Detta i sin tur innebar att målet för resandet med länets pendeltåg år 2030 hade uppnåtts redan 2019. Ett annat exempel är den unika samverkan för framtidens kollektivtrafik som genomförts i Barkarbystaden. Där kunde smarta och dynamiska satsningar, tillsammans med framsynta kommunikationsinsatser, öka kollektivtrafikens marknadsandel från 45 procent till 67 procent på bara några år. Resandet med kollektivtrafiken ökade med hela 105 procent samtidigt som befolkningsökningen i stadsutvecklingsområdet uppgick till 60 procent.

Dessa utgör enbart två exempel på när ett smartare och effektivare resursutnyttjande och ett säkrat samt framtidsinriktat trafikutbud ökar resandet. Omvänt har vi de gångna åren sett hur ogenomtänkta nedskärningar eller kraftiga reduceringar i trafikutbudet skadat resandet och dess utveckling.

Moderaterna tror på kollektivtrafiken som idé. Därtill anser vi att forskning och beprövad erfarenhet utgör en viktigare vägvisare mot framtiden än gårdagens planekonomiska styrning av verksamheten och dess ekonomi. Därför vill vi slå vakt om trafikutbud, styra om det till effektivare och smartare lösningar där så är möjligt samt bibehålla kollektivtrafikens resurser. Vi motsätter oss aldrig effektiviseringar. Dock motsätter vi oss när nedskärningar i utbudet ensidigt sker i syfte att minska kollektivtrafikens resurser, utan legitim förankring och konsekvensanalys.

1.4.3 En moderat trafikpolitik för Stockholm

Med grund i forskningen så ökar vi satsningarna på kollektivtrafik med 400 miljoner mer än nuvarande styre i Region Stockholm. Det innebär att lägga tillbaka nedskuren kollektivtrafik, men även utöka med nya satsningar. Delvis kan detta finansieras genom ökat resande. Vet medborgarna att SL är en pålitlig partner, där bussen, pendeltåget eller tunnelbanan faktiskt går, så kommer fler vilja åka med SL.

I omläggningen av politiken och inriktningen avseende trafiken menas att målet för SL inte enbart är att erbjuda invånarna i och besökarna till Stockholmsregionen en kollektivtrafik som främjar människors rörlighet, resor och möten, utan också utgöra en grund för hållbar tillväxt och utveckling. Detta samtidigt som den är flexibel nog att lösa människors vardagspussel.

Kollektivtrafiken ska inte vara till för några få eller en utpekad grupp i samhället, utan den ska vara ett förstahandsval när det gäller resor för majoriteten av alla människor. Direktören, pensionären, affärsjuristen, sjuksköterskan, den arbetslöse, studenten och läraren. För dem alla ska kollektivtrafiken vara förstahandsvalet, inte för att det är billigt utan för att det är bra. Snabbt, konkurrenskraftigt, tryggt och en lösning på livspusslet.

Visionen står i skarp kontrast till de senaste två årens förda politik på området. Antalet tunnelbaneavgångar och pendeltågsavgångar har minskat. Särskilt busstrafiken har varit utsatt för historiska nedskärningar.

Det är viktigt att förstå att politiska försök att begränsa människors rörlighet saknar legitimitet. Resandet är en grundläggande mänsklig aktivitet, och det är en viktig del av vårt samhälle. I visionen om ett fritt och öppet samhälle är resan både medel och mål.

1.4.4 Moderaterna är bussens bästa vän

Stockholmsregionen har betydande framkomlighetsproblem, vilket i hög grad beror på eftersatt underhåll och bristande politiska initiativ. Enligt Mälardalsrådet kostar trängseln regionen upp till 6 miljarder kronor årligen. Men trängseln påverkar mer än ekonomin, varje minut som resenärer sitter fast i köer innebär förlorad livskvalitet och minskad attraktivitet för Stockholmsregionen som en plats att leva och arbeta i. Denna utveckling måste vändas.

För att förbättra pendlarnas vardag, förkorta restider och öka framkomligheten i Stockholmsregionen behövs en strategi för snabbussar. Våra arbetspendlare förtjänar snabba och pålitliga resor, även under trafikstörningar, och framför allt fler anledningar att välja bussen framför bilen. En välutvecklad snabbuss-strategi bidrar dessutom till bättre trafiksituation för dem som måste använda bilen.

Strategin ska tas fram i samverkan med operatörer, näringsliv och intresserade kommuner för att säkerställa dess potential och effekt.

Målet är att skapa förutsättningar för en bättre resenärsupplevelse för alla som bor och verkar i Stockholm. Genom en snabbuss-strategi tas ytterligare ett steg mot att göra regionen mer framkomlig, hållbar och levande, till en låg kostnad.

1.4.5 En kollektivtrafik för morgondagen

Framtiden handlar dock inte enbart om utmaningar, utan också om möjligheter. Digitalisering, automatisering, artificiell intelligens och ny teknik är exempel på möjliga medel med vilka morgondagens kollektivtrafiksystem kan skapas. Samtidigt sker det en explosion av nya fordonstyper och teknikutvecklingen för exempelvis drönare sker mycket snabbt.

Med avstamp i dessa visioner och omvärldsfaktorer kan konstateras att kollektivtrafiken måste utvecklas och effektiviseras. Offentliga monopol och isolerade lösningar tillhör det förgångna. Forskning och beprövad erfarenhet visar entydigt att offentliga monopol och socialisering innebär en dyrare, mindre attraktiv och mer stelbent verksamhet än vad som går att uppnå med alternativet.

Morgondagens kollektivtrafik kommer att formas i samarbete med operatörer, innovatörer och entreprenörer. Det är genom att vara öppen för förändring och konkurrens som en mer framgångsrik framtid för kollektivtrafiken byggs. Denna öppenhet innebär en vilja att förändras och vara redo att jämföra sig med andra. Genom konkurrens och smartare upphandlingar läggs grunden för utveckling och bättre resultat med de resurser som skattebetalare och resenärer investerar i kollektivtrafiken. Bara då kan kollektivtrafiken och resandet räddas.

För att möta ökade behov planerar vi också att införa nattrafik på pendeltågen under nätterna mot lördag, söndag och helgdagar, som ett första steg för att göra Stockholmsregionen ännu mer livfull – dygnet runt och längre ut i kollektivtrafiksystemet.

1.4.6 Bygg för framtiden

Satsningen på att utöka kapaciteten inom kollektivtrafiken fortsätter med en omfattande och långsiktig strategi. Tunnelbanan, som utgör kärnan i kollektivtrafiken i regionen med sin stjärnstruktur, utökas genom utbyggnaden mot Barkarby, Nacka och Arenastaden, i enlighet med 2013 års Stockholmsöverenskommelse.

Samtidigt pågår arbetet med flera projekt inom Sverigeförhandlingen, enligt tidigareläggning och förskottering av tunnelbanan mellan Fridhemsplan och Älvsjö, Spårväg Syd och Roslagsbanan till City. Sammantaget byggs det 46 nya spårvägsstationer och 6 mil nya spår i länet. Planerna inkluderar också en förlängning av Roslagsbanan nordväst till Arlanda. Detta skulle skapa en tvärförbindelse mellan nordostsektorn och Arlanda och öka redundansen genom att erbjuda en alternativ direktresa till Arlanda från centrala Stockholm, samtidigt som det möjliggör vidare resor med tåg till platser som Knivsta och Uppsala.

Ytterligare investeringar görs vid bytespunkter och för att anpassa trafikstyrningssystemen. Utredningen av kollektivtrafikförsörjningen i Norra Djurgårdsstaden, inklusive en förlängning av Spårväg City till Ropsten, fullbordas enligt tidigare beslut i regionfullmäktige och kommer att ligga till grund för fortsatta diskussioner om finansiering med relevanta intressenter. Det innebär att projekteringen av Spårväg City ska genomföras som planerat.

Dessa investeringar, tillsammans med andra planerade projekt som utbyggnaden av Tvärbanan till Kista och Helenelund samt införandet av nya fordon på tunnelbanan, Roslagsbanan och Tvärbanan, kommer att

bidra till att uppnå kollektivtrafikens mål genom att förbättra tillgängligheten, öka turtätheten och tryggheten samt minska trängseln. Det är dock av yttersta vikt att vi inte förlorar sikten för nuvarande behov i jakten på framtida utbyggnad. Ett växande trafiksystem kräver ökad satsning på underhåll för att säkerställa att det nuvarande systemet fungerar pålitligt. Särskilda resurser avsätts därför för underhåll och driftsäkerhet för att skydda och bevara det kollektivtrafiknät vi har idag.

1.4.7 Ta hand om det vi har

För att framtidens kollektivtrafikbyggen ska bli meningsfulla och gynna resenärerna måste det befintliga kollektivtrafiksystemet i Stockholms län tas om hand på rätt sätt. Det nuvarande systemet är omfattande och delvis åldrat, särskilt tunnelbanan, vars äldsta delar är över 70 år gamla. För att bibehålla funktion och säkerhet krävs uppgraderingar och ersättningsinvesteringar på flera områden, inklusive fordon, stationer, bytespunkter, depåer, spårinfrastruktur, energisystem och trafikstyrningssystem. Utan dessa investeringar löper man risken att förlora systemets robusthet och förmåga att återhämta sig efter incidenter samtidigt som ny infrastruktur kan underutnyttjas. Samtidigt måste man fortsätta att lägga fokus på regelbundet underhåll. Moderaterna prioriterar 50 miljoner mer än nuvarande styre till underhåll för att säkra kollektivtrafikens driftsäkerhet.

Det får inte råda något tvivel om att huvudprioriteringen är att säkerställa att kollektivtrafiken är robust, säker och fungerar smidigt. Att ta hand om det befintliga systemet blir en prioritering under de kommande åren, och det kommer redan nästa år att allokeras ytterligare resurser för underhåll.

Det är också av största vikt att Regionen fortsätter att samarbeta med Trafikverket och andra nationella aktörer för att förbättra och förstärka driften och underhållet av både järnvägen och vägsystemet i regionen. Den tidigare socialdemokratiska regeringen lämnade efter sig en betydande skuld när det gäller underhåll, vilken uppgår till mångmiljardbelopp. Denna skuld har lett till återkommande problem och störningar inom tågtrafiken i och runt Stockholm samt påverkat vägnätet med allt från hastighetsbegränsningar till bristande framkomlighet.

Förtroende för den nationella infrastrukturen är avgörande, och för att uppnå detta krävs fortsatt arbete med att identifiera brister, allokera resurser och genomföra både förebyggande och korrigerande åtgärder. Regionen måste fortsätta att avsätta resurser för att vara en aktiv och

konstruktiv partner i detta arbete, liknande de insatser som tidigare gjorts för att minska förseningar på grund av växelfel med närmare 85 procent.

1.4.8 Skydda SL från vänsterexperiment

De senaste åren har SL blivit utsatt för ett flertal vänsterexperiment. Taxorna har inte följt med den allmänna prisuppräknningen vilket har lett till nedskuren kollektivtrafik och ett minskat utbud. Reformen för att underlätta för tjuvåkare har genomförts. Dock har ryggraden i kollektivtrafiken som upphandlats med operatörer fredats. Men inte nu längre. I stället tas beslut för hur kollektivtrafik kan socialiseras. Styrande dokument görs om för att överge den framgångsrika modellen. Moderaterna är motståndare till detta.

I SL:s egna utredningar så kan kollektivtrafiken bli 30 procent dyrare. Skulle det finansieras av exempelvis höjda biljettpriser handlar det om över 600 kr dyrare SL-kort i månaden. Endast för att genomföra socialiseringar. Det är oacceptabelt och en farlig väg att gå.

1.4.9 Reformen för ökade intäkter till SL

Kollektivtrafiken i Region Stockholm finansieras genom en kombination av bidrag, regionala subventioner, biljettintäkter och kommersiella verksamheter. För att säkerställa en långsiktigt hållbar kollektivtrafik måste alla dessa intäktskällor balanseras och utvecklas i takt med regionens tillväxt och förändrade resmönster.

Region Stockholm subventionerar kollektivtrafikens drift genom skattefinansierade bidrag, vilket gör det möjligt att hålla nere biljettpriser och drift av rutter som inte är samhällsekonomiskt lönsamma men nödvändiga för att skapa livskraftiga lokalsamhällen och ett sammanhållet län. År 2025 uppgår detta stöd till 13 440 miljoner kronor, vilket motsvarar nästan 50 procent av kollektivtrafikens intäkter. Framgent finns ett behov av att öka kollektivtrafikens livskraft genom att öka resandet, optimera driften och öka intäkterna från andra källor.

SL genererar merintäkter genom försäljning av annonser på bussar, tåg och stationer samt genom uthyrning av kommersiella ytor. Genom att utöka ytorna och ta bort begränsningar i innehållet kan intäkterna öka. Därutöver genererar kommersiella lokaler i direkt anslutning till kollektivtrafikens verksamhet intäkter. Genom att strategiskt utveckla och optimera dessa

lokaler kan SL öka sina intäkter och samtidigt bidra till att skapa mer attraktiva, trygga och levande miljöer för resenärerna.

Som framgår finns en outnyttjad potential för dessa två intäktskällor. Att aktivt arbeta för att öka uthyrningen av kommersiella ytor, utveckla strategier för annonsering och skapa samarbeten med privata aktörer kan stärka SL:s egna intäktsströmmar. Exempelvis ska mer omfattande kommersiella samarbeten inom stationer och knutpunkter, inklusive samarbetsprojekt för el-laddstationer och mikrologistik, utredas för att stärka de ekonomiska förutsättningarna.

Biljettintäkterna utgör en grundläggande del av kollektivtrafikens finansiering, även om de inte täcker alla driftskostnader. Varje procentenhets minskning av antalet resenärer motsvarar ett intäktsbortfall motsvarande ca 100 miljoner kronor. Omvänt innebär varje procentenhets ökning av antalet resenärer att kollektivtrafiken stärks med ca 100 miljoner kronor.

Till skillnad från jämförbara städer har inte antalet resenärer i Stockholm återhämtat sig sedan pandemin. Den i särklass viktigaste åtgärden för att säkra kollektivtrafikens bevarande och utveckling är således att locka fler resenärer. I syfte att säkra såväl biljettintäkterna som hållbarheten i kollektivtrafiksystemet ska SL ha som mål att på sikt säkerställa att biljettintäkterna utgör minst 50 procent av verksamhetens intäktsunderlag.

För att undvika omfattande nedskärningar inom kollektivtrafiken föreslås en justering av taxan, en åtgärd som majoriteten av stockholmarna stöder och som också speglar prisutvecklingen i samhället. Priset för månadskort för vuxna höjs från 1 020 till 1 065 kronor motsvarande 4,4 procent och månadskort för pensionärer, ungdomar och studenter justeras till 695 kronor.

För att säkerställa en mer stabil och förutsägbar intäktsström bör ett system för flexibla biljetter, som liknar de som framgångsrikt implementerats av Mälardalstrafik, Skånetrafiken och HSL i Helsingfors, prövas. Flexibla biljetter, som anpassar sig efter förändrade resvanor såsom distansarbete och hybridlösningar, kan locka fler resenärer att återgå till kollektivtrafiken och öka biljettförsäljningen. Genom att erbjuda fler skraddarsydda lösningar kan fler invånare se fördelarna med att investera i en periodbiljett, vilket både ger ekonomisk trygghet för resenären och ökade intäkter för kollektivtrafiken.

Det finns ett behov av att bättre integrera Mälartågens trafik med Stockholms kollektivtrafiksystem. Genom att låta SL-kortet vara giltig biljett även på Mälartågen skulle det inte bara bli bekvämare för resenärer, utan också uppmuntra fler att välja kollektivtrafik som sitt främsta transportmedel. Det skulle inte bara ge mer rättvisa villkor till kollektivtrafikresande inom länet, det skulle också innebära att fler fick tillgång till snabbare tågresor inom länet, därtill skulle det innebära en förstärkt redundans vid trafikstörningar.

1.4.10 Framtidens lösningar på nutida problem

En smartare kollektivtrafik som kan dra ytterligare nytta av fördelarna med elektrifiering, digitalisering och automatisering ska skapas. Genom att använda nya arbetssätt kan trafiken och servicen för resenärerna förbättras samtidigt som gemensamma resurser behandlas varsamt. Enligt forskning beräknas exempelvis AI kunna öka lönsamheten inom kollektivtrafiken med 27 procent till år 2035.

Att arbeta emot den tekniska utvecklingen är inte svaret på vare sig nutida eller framtida utmaningar. Tvärtom kan det leda till behov av besparingar, nedskärningar och smärtsamma omställningar längre fram.

Elektrifieringen av kollektivtrafiken är helt nödvändig och pågående. Samtidigt är det värt att konstatera att olika typer av märkningar och certifieringar som inte bidrar till resenärsnytta stjäl resurser från kärnuppdraget. I tider av ekonomiska utmaningar är detta särskilt allvarligt. Varje krona som kan användas för att säkra en trafik som rullar ska användas till just detta. Det är allmänt känt att en resa med kollektivtrafik är miljövänlig och Regionens kollektivtrafik har varit banbrytande i hållbarhetsarbetet, därför avslutas märkningen Bra Miljöval och kollektivtrafiken övergår till märkningen fossilfri el. Därmed frigörs värdefulla resurser för att upprätthålla och utveckla trafiken.

Samarbeten med innovatörer och entreprenörer för att introducera ny teknik och nya lösningar som är till nytta för våra resenärer kommer vara prioriterade i en utveckling av kollektivtrafiken. Ett exempel på detta är att testa ett pilotprojekt för att integrera hyrcyklar samt andra mobilitetslösningar i trafikavtal, vilket gör kollektivtrafiksystemet mer flexibelt och därmed attraktivt för resenärerna.

1.4.11 Tryggheten gäller inte bara tid, utan också rum

Otrygghet och kriminalitet är akuta samhällsproblem i Sverige, inte minst i Stockholmsregionen, och tryggheten riskerar nu att äta sig in i även kollektivtrafiken. Att kollektivtrafiken är hel, ren, trygg och snygg är en hörnsten om den ska vara förstavalet för det stora flertalet resenärer. Tryggheten ska stärkas särskilt för dem som reser ensamma på kvällar och helger, vilket kräver riktade insatser.

Fler ordningsvakter och trygghetskameror behövs i kollektivtrafiken för att både kunna förhindra och stoppa pågående incidenter, såväl olämpliga som brottsliga. Därtill behöver den polisiära närvaron öka för att ytterligare förstärka trygghetsarbetet i och omkring kollektivtrafiken. Moderaterna i Region Stockholm förespråkar fortsatt tunnelbanepolisens återinförande samt en regelrätt polis dedikerad till trygghet, säkerhet och brottsbekämpning i och runt kollektivtrafiken.

Alla möjliga resurser ska tillgängliggöras för rättsvårdande myndigheter. SL:s trygghetskameror spelar en viktig roll och som ett led i kampen mot gängkriminalitet och systemhotande brottslighet ska polisen erbjudas tillgång till dessa kameror som en del av ett pilotprojekt.

För att upprätthålla trygghet och ordning i kollektivtrafiken kommer också insatserna intensifieras mot fusk och tjuvåkning. Fler biljettkontroller ska genomföras, särskilt på platser och tider där tjuvåkningen är hög. Ny teknik och smarta kameror kommer att användas för att bättre identifiera dessa områden och tidpunkter. Personer som regelbundet bryter mot exempelvis biljettreglerna ska nekas tillträde till kollektivtrafiken.

Projekt som riskerar att öka andelen icke-betalande resenärer och öka otryggheten, såsom spärrfria stationer, ska stoppas. Erfarenheter från pandemin visade att tjuvåkningen ökade kraftigt när viseringen togs bort på bussar och pendeltåg. Därför ska alla experiment som kan påverka kollektivtrafikens intäkter och trygghet negativt avbrytas, varje krona behövs för att säkra trafiken.

Ny teknik, såsom kameror och sensorer, kommer att införas för att förbättra servicen på stationerna och effektivisera resursutnyttjandet, till exempel genom att optimera användningen av stationsvärdar och trygghetsresurser för resenärerna

1.4.12 Skydda pendlare, inte tjuvåkare

Betalande resenärer ska alltid vara kärnan i trafikpolitiken. Det är de betalande resenärerna som möjliggör hela kollektivtrafikens utbud. Det är därför anmärkningsvärt att ordningsvakter satts in mot pendlare, inte tjuvåkare.

Pendlare är stommen i vilka som nyttjar SL-trafiken. Att SL kan vara en del av att lösa livspusslet är en hygienfaktor. Att de då blir stoppade av ordningsvakter är oacceptabelt. Ordningsvakter borde användas för att stoppa tjuvåkare, inte pendlare.

I kollektivtrafiken och på allmänna platser krävs fler ordningsvakter och vaktare för att öka människors trygghet. Ett pilotprojekt kommer genomföras där AI-teknik nyttjas i trygghetskamerorna, vilket ger bättre resultat och snabbare insatser innan eller vid incidenter. En hemställan ska göras hos regeringen om erforderliga lagändringar så att ordningsvakter kan utdela tilläggsavgift till tjuvåkare samt bot vid exempelvis skadegörelse, och nedskräpning. Personer som regelbundet bryter mot biljettreglerna ska nekas tillträde till kollektivtrafiken.

För de fall då någon reser med SL-trafiken utan giltigt färdmedelsbevis bör biljettkontrollanter kunna erbjuda dessa personer att köpa ett årskort i stället för att betala böter.

1.4.13 En trygg och pålitlig färdtjänst för de i behov

Sedan det nya trafikavtalet för färdtjänst, som initierades under Moderaterna, trädde i kraft har både kundnöjdhet och punktlighet ökat markant. Detta är en positiv utveckling som ska värnas och vidareutvecklas.

Färdtjänstverksamheten är mer utmanande att omställa till fossilfri drift jämfört med vanliga bilar, då många av fordonen är specialanpassade för en liten marknad. Trots detta ska samarbetet med operatörer och innovatörer för att uppnå en helt fossilfri färdtjänst fortsätta.

Färdtjänstverksamheten kommer att genomföra en utvärdering av resor inom färdtjänsten och rullstolstaxi, med fokus på att balansera resenärernas valfrihet med ekonomiskt ansvar och effektivitet. Det bör även vara möjligt för fler aktörer att tjänstgöra i färdtjänsten.

Eftersom färdtjänsten utgör en viktig, men ekonomiskt liten, andel av trafikförvaltningens totala verksamhet är det inte nödvändigt att ha en separat politisk organisation för dess hantering. Inte minst påvisar antalet ärenden vid sammanträdena och antalet inställda sammanträden detta.

Därför avskaffas färdtjänstutskottet och dess verksamhet underställs trafiknämnden.

1.4.14 En mer effektiv och innovativ sjötrafik

Stockholms län är starkt präglad av sin vattennära miljö. I dag finns fem pendelbåtlinjer som binder samman olika delar av regionen, inklusive skärgårdsbåtar och Djurgårdsfärjan, med 33 bryggor längs dessa rutter. Dessa linjer erbjuder stockholmare och besökare en unik möjlighet att färdas genom vattenvägarna på ett bekvämt och naturnära sätt, vilket är en viktig del av länets kollektivtrafik.

Pendelbåtlinjerna är en populär transportmetod för många. Linje 80 har visat sig särskilt uppskattad och möjligheterna att förlänga denna linje till Täby bör övervägas, eftersom den nuvarande ruten redan sträcker sig till Nacka och Lidingö. Ekerölinjen, linje 89, som permanentats och fått utökad trafik, bör stärkas ytterligare genom bättre kopplingar till övrig kollektivtrafik som spårvagnar och bussar. Det bör även prövas om linjen ska gå till Gamla stan och på sikt till nya Slussen.

Skärgårdstrafiken är avgörande för att bibehålla en levande skärgård. Region Stockholm arbetar aktivt med att förbättra denna trafik i nära samverkan med kommuner, resenärsorganisationer, näringslivet och andra intressenter. Målet är att säkra både tillgängligheten och en hållbar utveckling för skärgårdsresenärer.

För att göra sjötrafiken mer attraktiv och samtidigt skapa ytterligare intäkter bör olika initiativ övervägas, inklusive försäljning av alkohol ombord på pendelbåtarna, ett förslag som Moderaterna drivit genom konceptet ”Pilsner på pendelbåt”. Detta kan bidra till både en ökad trivsel och förbättrade intäkter.

Utredningen om framtidens sjötrafik, vilken omfattar trafikens tonnage, ägarform och finansiering, presenterades under hösten 2024. Moderaternas utgångspunkt i det framtida arbetet är att säkerställa en effektivare, mer kapacitetsstark drift och bättre upphandlingar för pendelbåtstrafiken. Samtidigt behöver även pendelbåtstrafiken anpassas efter kraven på effektivt resursanvändande, nya resandemönster samt varsam hantering av skattebetalarnas pengar.

Kommande år behöver fartygsflottan förnyas då många av fartygen närmar sig slutet av sin tekniska livslängd. I linje med Regionens övriga trafiklösningar bör Region Stockholm främst upphandla tonnaget snarare

än att äga egna fartyg, vilket ger större flexibilitet och bättre möjligheter att snabbt implementera ny teknik. Samtidigt är det viktigt att värna den goda konkurrensen på marknaden, säkerställa framtidens infrastruktur och skattebetalarnas ekonomiska åtaganden.

För att säkerställa en mer effektiv hantering av sjötrafiken föreslås att sjötrafikutskottet avskaffas och dess verksamhet direkt underställs trafiknämnden, med hänvisning till att sjötrafiken är en relativt liten del av den totala verksamheten.

1.5 En fot i friheten

1.5.1 Rusta Region Stockholm för krig och kris

Regionstyrelsen ansvarar för att genomföra en årlig samlad analys av arbetet för att säkerställa att Region Stockholms förmåga att hantera oförutsedda händelser är tillräcklig, som grund för fortsatt utveckling.

Arbetet med att bidra till ett stärkt civilt försvar behöver fortsätta. För att kunna upprätthålla hög säkerhet och beredskap krävs också att alla delar av Regionens verksamheter övar, internt och tillsammans med andra myndigheter. I takt med teknikutvecklingen ökar även de IT- och cybersäkerhetsrelaterade riskerna. Region Stockholms förmåga att upptäcka avvikelser och potentiella hot i nätverk och kritiska IT-system stärks ytterligare. Särskilt verksamhetskritisk infrastruktur som exempelvis reservkraft ska prioriteras och värnas från ideologiska experiment.

1.5.2 Stärk det civila försvaret

Rysslands krigsföring i Ukraina har haft påverkan på hela Stockholmsregionen. Lärdomar från såväl den gångna pandemin som omhändertagande av människor som flyr från krig ska tas tillvara och utvecklas inom Regionens ordinarie arbete. Stärkt styrning, ledning och förmåga att snabbt kunna ställa om och prioritera resurser vid eventuella framtida kriser och hot från främmande makt är prioriterat.

En god beredskap under kort- och långvarig kris stärks bland annat av en genomtänkt samordning mellan Region Stockholms nämnder och bolag, samverkan med andra samhällsaktörer och förmåga att agera utifrån en gemensam lägesbild. Arbetet måste ske samordnat med de pågående initiativen för att stärka det civila försvaret. För att öka den individuella och gemensamma förmågan att hantera mindre störningar, större kriser och krig arrangerar Region Stockholm en beredskapsutbildning. En viktig del i att stärka totalförsvaret handlar om att utbilda länets invånare om

beredskap, tillsammans med idéburna aktörer inom civilt försvar, kommuner och statliga myndigheter.

1.5.3 Fortsatt stöd till Ukraina

Stödet till Ukraina behöver fortsätta. Det handlar både om det politiska stödet och om faktiska resurser. När kriget är vunnet kommer det behöva genomföras ett intensivt arbete för att bygga upp landet igen, men det kan även finnas lärdomar för Region Stockholm att ta del av.

Tills kriget är vunnet är det mycket viktigt att stödet från världen, Sverige och Region Stockholm fortsätter med oförminskad styrka. Därför ska det säkerställas att ingen verksamhet i Region Stockholm säljer eller kasserar uttjänt eller avskrivet material utan att först erbjudas till försvaret av Ukraina om det är efterfrågat.

1.5.4 Ett levande kulturliv

Stockholms kulturliv står aldrig still. Regionens invånare och kreativa branscher skapar ett flöde av kultur med avtryck långt bortom regionens gränser. Samtidigt kommer många globala artister och konstnärer hit och ger viktiga injektioner till vårt kulturliv och besöksnäring. Den moderata kulturpolitiken vill värna om Stockholms fria kulturliv och regionens förmåga att fortsätta locka evenemang och vara ett kreativt centrum. Ett fritt kulturliv står på egna ben. Det uppstår ur människors naturliga behov att uttrycka sig och formas i mötet med publiken. Kulturpolitiken kom en gång till för att lösa många av de hinder som teknikutvecklingen i dag har löst. Tack vare digitalisering och nya plattformar kan kultur i dag produceras och distribueras och snabbt hitta en publik. Nya format har tillkommit, liksom nya kulturvanor.

I grunden är detta en positiv utveckling som skapar en mångfald av uttryck och ett breddat deltagande, inte minst bland barn och unga. Samtidigt är det en utmaning för stora, trögrörliga institutioner när nya mönster och beteenden uppstår.

Kulturnämnden har ett ansvar att förvalta regionens gemensamma kulturarv, för att upprätthålla bildning och ge näring till regionens kreativa branscher. Inte minst gäller detta det långsiktiga ansvar för finansieringen av Konserthusstiftelsen som följer av överenskommelsen med staten.

Principen om armslängds avstånd ska upprätthållas dels genom att Regionen avstår från att driva egna institutioner, dels genom att de kulturaktörer som väljer att ansöka om kulturstöd möts av en professionell och saklig förvaltning som verkar utifrån fullmäktiges på förhand beslutade direktiv och kulturnämndens överseende.

Samhällsutvecklingen har satt Regionens stödsystem – särskilt till studieförbund och ungdomsorganisationer – under stark press. Den tidigare tillitsbaserade stödgivningen har kommit att utnyttjas av oseriösa aktörer. Utökade kontroller för att värna skattebetalarnas pengar har blivit nödvändiga men också i sig kostnadsdrivande.

Regionen bör strategiskt satsa mer resurser på färre stödmottagare med förmåga att skapa kultur som gör avtryck och är relevant för fler. Genom att koncentrera resurser till färre mottagare underlättas även möjligheten att följa upp så att resurser inte hamnar hos oseriösa aktörer. Moderaterna både vill och vågar stoppa utbetalningar som riskerar att gynna kriminella eller motverka integrationen.

Våra huvudprinciper för en mer fokuserad och levande kulturpolitik är:

- Färre stödmottagare för större avtryck och minskad byråkrati
- Prioritera stöd till stockholmarnas egna skapande
- Ansvar för kulturarv och bildningsinstitutioner
- Stopp för föreningsbidrag till ungdomsorganisationer baserade endast på etnicitet och religiös tillhörighet

1.5.5 Ett friare kulturliv

Konstnärlig frihet är en grundförutsättning för ett levande och frimodigt kulturskapande. Regionens stöd till kulturlivet ska vara tydligt avgränsat och inriktas på att skapa förutsättningar att ge invånarna i regionens alla kommuner tillgång till bildningskultur, kulturarv och konstnärliga upplevelser. Stödgivningen ska stimulera regioninvånarnas egna deltagande som publik, men också det egna skapandet.

En kultur som anpassar sig till offentliga stödsystem riskerar snabbt att tappa sin relevans för medborgarna. Modellen med referensgrupper bör utvärderas då den riskerar förstärka avståndet mellan publik och kulturen. Kulturnämnden bör ge kulturförvaltningen i uppdrag att hitta AI-baserade system i beredningen av ansökningarna om kulturstöd som kulturnämnden har att fatta beslut över.

För att värna kulturlivets frihet och särart är det angeläget att kulturen inte blir helt beroende av offentliga medel. Högre krav på egenfinansiering kan bidra till att stärka kulturens oberoende och motståndskraft. Fler kulturaktörer behöver hitta andra finansiärer än det offentliga: privata stiftelser och företag men också genom höjda biljettintäkter.

Arbetet för att stärka den frivilliga finansieringen av kultur ska prioriteras. Regionen ska bidra med "hjälp till självhjälp" som på olika sätt kan bistå kulturens egen förmåga att rikta sig till nya målgrupper, stimulera deltagande och nya gemenskaper. På så sätt kan ett mer självständigt och livskraftigt kulturliv med mindre grad av offentligt beroende växa fram. Rent kulturstöd ska inriktas på stöd till kultur för barn och unga.

1.5.6 Fria föreningslivet

Föreningslivet har en viktig roll att fylla för ungdomars deltagande i länets civilsamhälle. Brister i stödsystemet som tidigare identifierats har dock utnyttjats av oseriösa aktörer. Ytterligare åtgärder behöver vidtas för att motverka fusk och direkt skadlig verksamhet. Krav på medlemmar under 18 år och regional spridning bör skärpas. Hur uppföljningar görs för att säkerställa att regler efterlevs ska ses över. Vidare ska det säkerställas att inga stöd utbetalas till organisationer med odemokratiska eller kriminella kopplingar. Föreningar baserade på enbart etnisk och religiös tillhörighet fasas ut. Regionens stöd bör således begränsas till sådana organisationer som erbjuder aktiviteter till ungdomar utan krav på religiös eller etnisk tillhörighet.

1.5.7 Arbetet för folkbildning renodlas

Kulturens bildande roll är central för Region Stockholms kulturverksamhet. Kultur för barn och unga prioriteras, och Regionbibliotek Stockholms arbete med läs- och skrivfrämjande och att ge stöd till biblioteken runt om i länet förblir därför en viktig del av regionens kulturverksamhet. Bibliotekens möjlighet att upprätthålla sina läs- och utlåningsuppdrag ska stöttas av regionen, som även ska arbeta för att de fysiska biblioteken utgör trygga och säkra platser för läsning och bildning.

Region Stockholms stöd till folkhögskolor och studieförbund utgör en stor del av regionens kulturbudget. Region Stockholms stöd till studieförbunden ska värna den kvalitativa utvecklingen av förbundens verksamhet. Överenskommelsen för stöd till folkhögskolorna ska utvärderas och stödet till folkhögskolorna ska renodlas till att omfatta verksamhet som stödjer Region Stockholms kärnverksamhet. I samband med detta ska en dialog

initieras med staten om det långsiktiga ansvaret för folkhögskolornas finansiering och organisatoriska hemvist i utbildningssystemet.

2. Ekonomiska förutsättningar

I detta kapitel beskrivs Region Stockholms övergripande ekonomiska förutsättningar för budgetåret 2025 och planåren 2026–2027. Utgångspunkten är en makroekonomisk utblick samt prognoser för befolkning, skatteunderlag och pensionskostnader. Detta har använts som underlag för de budgeterade förutsättningar som anges i kapitel 3.

2.1 Makroekonomisk utblick

Tillväxten ökar 2025

Internationella valutafonden (IMF) bedömde i juli att den globala tillväxten kommer att vara 3,2 procent för 2024 och 3,3 procent för 2025. Enligt SCB:s BNP-indikator minskade Sveriges BNP det andra kvartalet 2024 och lågkonjunkturen fördjupades därmed. Konjunkturinstitutets bedömning i augusti är dock att Sveriges BNP kommer att öka med en procent under 2024 och 2,4 procent under 2025. I SKR:s makro- och skatteunderlagsprognos spås att den svenska lågkonjunkturen är nära bottenpunkten men att det kommer att vara en tydlig konjunkturuppgång under 2025 där hushållens konsumtion kommer att vara den stora drivkraften.

Åtterresan mot låg inflation nästan klar

Inflationen har minskat snabbt under första halvan av 2024 och Konjunkturinstitutets augustiprognos visar att inflationen i Sverige, mätt som KPI, hamnar runt 2,7 procent 2024 och 0,4 procent 2025, vilket är betydligt lägre än utfallet 2023 på 8,5 procent.

Arbetsmarknaden

SKR bedömer att försvagningen av arbetsmarknaden kommer att upphöra under 2024 men det kommer att dröja innan det blir en stark uppgång för sysselsättningen. De skattar att arbetslösheten, som procent av arbetskraften, kommer att vara 8,2 procent år 2024 och år 2025. Även Konjunkturinstitutet bedömer att arbetslösheten kommer att nå sin topp under 2024 och därefter falla i långsam takt under de kommande två åren. Ökningstakten för antalet arbetade timmar förväntas vara fortsatt svag under 2024 med en viss återhämtning under 2025.

Arbetsmarknadens parter förhandlingar har resulterat i ett märke på 3,3 procent för 2024. Det innebär att reallönerna förväntas stiga igen efter ett par års fallande reallöner.

Tabell 1. Prognosjämförelse för makroindikatorer. Utfall för 2023 samt prognos för 2024–2027, procentuell förändring

Nyckeltal	Prognosmakare	2023	2024	2025	2026	2027
BNP (Fasta priser, förändring i procent av BNP föregående år)	SKR 22/08	0,1	0,7	2,7	2,6	2,0
	Regeringen 19/09	0,1	0,9	2,8	2,9	2,2
	Konjunkturinstitutet 19/06*	0,1	1,0	2,4	2,8	1,8
Arbetslöshet (procent av arbetskraften)	SKR 22/08	7,6	8,2	8,2	7,9	7,7
	Regeringen 19/09	7,7	8,3	8,3	7,9	7,6
	Konjunkturinstitutet 19/06*	7,7	8,3	8,2	7,8	7,4
Sysselsättning	SKR 22/08	1,5	-0,1	0,4	1,2	1,0
	Regeringen 19/09	1,4	-0,2	0,7	0,8	0,8
	Konjunkturinstitutet 19/06*	1,4	-0,2	0,7	1,0	0,9
Arbetade timmar	SKR 22/08	1,4	0,0	1,4	1,5	1,0
	Regeringen 19/09	1,4	0,0	0,9	1,0	0,9
	Konjunkturinstitutet 19/06*	1,4	0,2	0,9	1,3	0,8
KPI	SKR 22/08	8,5	2,9	0,6	1,7	2,1
	Regeringen 19/09	8,5	2,8	0,9	1,4	2,1
	Konjunkturinstitutet 19/06*	8,5	2,7	0,4	1,8	2,0
Styrräntan (årsgenomsnitt)	SKR 22/08**	4,00	3,00	2,25	2,25	2,30
	Regeringen 19/09	3,46	3,66	2,57	2,00	2,00
	Konjunkturinstitutet 19/06*	3,46	3,66	2,44	2,25	2,25

* 2023-2025 uppdaterade siffror 7/08

** Slutet av året.

Källor: Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet och SKR.

2.2 Befolkningsförändringar

Den 31 december 2023 bodde det 2 454 821 personer i Stockholms län. Det är en ökning med 14 794 personer eller 0,6 procent jämfört med 2022. Det var den största ökningen bland alla län i Sverige i antal personer och procentuellt sett var det den tredje största ökningen efter Uppsala län och Västerbotten län. I Uppsala län var det kommunerna närmast Stockholms län som hade högst tillväxttakt (förutom Uppsala kommun). I jämförelse ökade hela Sveriges folkmängd med 30 151 invånare år 2023.

Förändringar av befolkningens storlek i Stockholms län består av tre olika delar¹:

1. Födelsenetto: Av länets folkökning var 9 730 personer resultatet av fler födselar än dödsfall
2. Utrikes flyttnetto: 6 616 fler personer invandrade än utvandrade
3. Inrikes flyttnetto: 2 543 fler personer flyttade från Stockholms län till andra län i Sverige än vice versa vilket resulterade i ett negativt inrikes flyttnetto

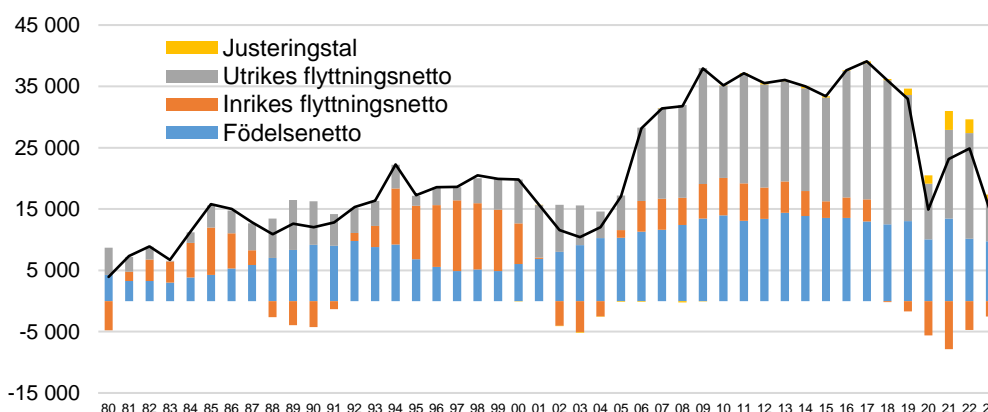
¹ Till det kommer en justeringspost på 991 personer. Justeringsposten ingår i folkökningstatistiken och består främst av sent inrapporterade invandringar.

Skatteverket rensar register

Befolkningsökningen år 2023 var till synes den svagaste folkökningen på 18 år. En svagare folkökning var väntad enligt befolkningsprognosen men folkökningen blev än lägre på grund av en ovanligt stor utvandring.

Den stora utvandringen år 2023 beror på att Skatteverket genom nya rutiner hittat cirka 5 500 folkbokförda personer i Stockholms län som inte längre bor i Sverige. Dessa har tagits bort ur folkbokföringsregistret och lagts till årets utvandring, även om stor del av dem troligen har utvandrat redan tidigare år. Enligt Skatteverket är det främst studenter eller personer som arbetat en kortare tid i Sverige, som inte känt till att de ska göra en anmälan till folkbokföringen när de lämnar landet. Enligt uppgifter från Skatteverket har ytterligare 6 540 avregistrerats januari till juli 2024 och omkring 1 000 återstår innan arbetet är slutfört. Därmed var folkökningen fortsatt svag första halvåret 2024 på grund av Skatteverkets arbete med att förbättra kvaliteten i folkbokföringen.

Figur 1. Folkökningens komponenter

Historiskt låga fruktbarhetstal

Stockholms län har en relativt en ung befolkning jämfört med övriga län. År 2023 föddes det 25 781 barn i Stockholms län. Med tanke på att de så kallade babyboombarnen, det vill säga födda i slutet av 1980-talet och början av 1990-talet, nu är i åldrar då det är som vanligast att skaffa barn, var det dock ett lågt, om än väntat, barnafödande. Fruktbarhetstalen är historiskt låga. Statistik från inskrivningar på barnmorskemottagningarna pekar på att barnafödandet år 2024 kommer att vara nära 2023 års nivå.

Stockholms lockar unga inflyttare

Endast Stockholm, Södertälje och Solna hade fler inflyttare än utflyttare i flyttningsutbytet med kommuner utanför Stockholms län (inrikes flyttnetto). Både Stockholm och Solna förlorade däremot personer i

flyttningsutbytet mot övriga kommuner i länet. Det ligger i linje med det generella flyttmönstret som gällt under lång tid, där länets centrala delar lockar unga inflyttare från övriga riket och utlandet, för att senare gynna de omgivande kommunerna till när inflyttarna nått familjebildande åldrar. Även om inrikes flyttnettot är svagt negativt bidrar inrikes inflyttningen av unga personer indirekt till att det föds fler barn än avlider personer i länet.

Prognos fram till 2033

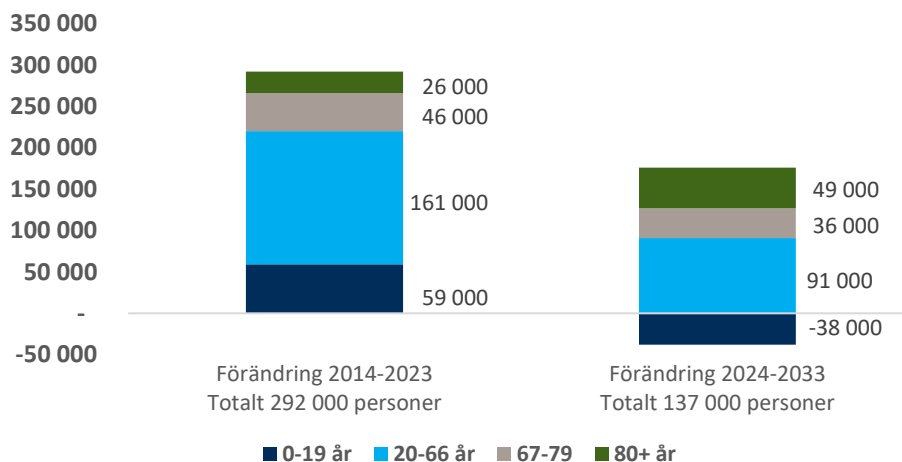
Fram till 2033 förväntas folkmängden i länet öka med 137 000 invånare till 2 592 000. Det innebär en ökning med 6 procent från årsskiftet 2023–24 vilket motsvarar en genomsnittlig årlig ökning med cirka 13 700 personer (0,5 procent per år). Det är en svagare folkökning än under föregående tioårsperiod. Under perioden 2014–2023 ökade länets befolkning med 292 000 personer, i genomsnitt med 29 000 per år (eller 1,3 procent). Det berodde dels på att de så kallade babyboombarnen, kommit i åldrarna då man brukar flytta, valde att flytta hit. Dessutom var invandringen ovanligt hög under den tioårsperioden.

Befolkningstillväxten varierar mellan de olika kommunerna i länet. Av de 26 kommunerna förväntas samtliga öka sin folkmängd fram till 2033. Stockholm stad förväntas ha den största absoluta befolkningstillväxten, följt av Järfälla, Huddinge och Solna. Störst procentuell tillväxttakt väntas i Upplands-Bro, Österåker, Järfälla och Vallentuna. Förändringarna påverkas inte bara av skillnader i födelsetal och in- och utrikes flyttningar, utan också av hur invånarna rör sig inom länet. Bostadsbyggandet som har stor betydelse för flyttningarna inom länet innebär en osäkerhetsfaktor i dessa tider då många byggprojekt blivit skjutna framåt i tiden på grund av konjunkturläget.

Även ålderssammansättningen förändras fram till år 2033. Det sker en minskning av gruppen 0–19 år med sju procent. Personer i förvärvsaktiv ålder, 20–66 år, förväntas öka med sex procent. När det gäller äldre förväntas åldersgruppen 67–79 år öka med 14 procent och åldersgruppen 80 år eller äldre förväntas öka med hela 44 procent.

I figur 3 visas befolkningsutvecklingen den senaste och nästkommande tioårsperioden per åldersgrupp. Som beskrivits ovan kommer det att vara en svagare folkökning. Däremot förväntas en stor ökning av gruppen 80 år eller äldre, från att ha ökat med 26 000 personer mellan 2014–2023 blir är prognosen att ökningen blir 49 000 personer åren 2024 till 2033.

Figur 2. Ökning av antalet invånare i Stockholms län per åldersgrupp

**BUDGET 2025 FÖR REGION
STOCKHOLM**

Källor: SCB och Region Stockholm preliminär prognos (maj 2024) 2023–2033

Den förväntade medellivslängden ökar enligt prognosen, från 85,7 år 2023 till 86,8 år 2033 för kvinnor och från 82,5 år till 84,0 år för män². I takt med att medellivslängden ökar höjs pensionsåldern i Sverige³. Under prognosperioden höjs pensionsåldern från 66 till 67 år. Samtidigt har inträdesåldern i arbetslivet det vill säga den ålder då individer i genomsnitt börjar arbeta, legat relativt konstant sedan början av 1990-talet.

2.3 Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag

Region Stockholm får sina samlade skatteintäkter från tre olika källor: skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsystemet.

Skatteintäkterna påverkas av hur skatteunderlaget utvecklas både på nationell nivå och i Stockholms län. Dessutom påverkas intäkterna av befolkningsutvecklingen, storleken på och fördelningen av statsbidrag mellan olika regioner samt reglerna för den kommunalekonomiska utjämningen.

Region Stockholms skatteprognos, som redovisas i Tabell 3, baseras på antaganden om dessa faktorer. Prognosen utgår också från att skattesatsen är 12,08 procent under 2025 och att skatten justeras till 11,88 under 2026 och resterande planperiod. Skatten höjdes med 30 öre från och med 2024, vilket återspeglas i en större förändring av de samlade skatteintäkterna 2024 jämfört med övriga år. En förändring av skattesatsen med tio öre motsvarar ungefär 800 miljoner kronor i intäkter, utan att beakta

² För hela landet antar SCB att medellivslängden under perioden 2023–2033 ökar från 84,9 till 86,0 år för kvinnor och från 81,6 till 83,1 år för män, det vill säga samma förändring som Region Stockholm prognostiserar för länet.

³ 2023 höjdes pensionsåldern till 66 år i Sverige. 2026 kommer pensionsåldern höjas till 67 år och enligt prognosen höjs pensionsåldern till 68 år 2035

beteendeeffekter av en skatteförändring, som ett förändrat arbetsutbud.

Tabell 2. Region Stockholms samlade skatteintäkter baserat på SKR:s underlag

Region Stockholms skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mnkr	2023	2024	2025	B25/B24	2026	2027
Skatteintäkter	93 405	99 477	101 560	2,1%	104 734	109 501
Generella statsbidrag	7 718	7 894	8 597	8,9%	8 855	9 121
Kommunalekonomisk utjämning	-4 095	-4 039	-5 436	34,6%	-5 946	-6 649
Summa skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	97 028	103 332	104 721	1,3%	107 643	111 972
Förändring från föregående år, mkr		6 304	1 389		2 922	4 329
Förändring från föregående år, procent		6,5%	1,3%		2,8%	4,0%

Skatteunderlag

Region Stockholm använder huvudsakligen data från SKR för sina skatteintäktsprognoser. Denna prognos baseras på en ekonomisk beräkning som SKR presenterade den 22 augusti 2024. Prognosen beskriver ett samhällsekonomiskt scenario för global och svensk utveckling fram till 2027. Analysen grundar sig på en konjunkturprognos fram till 2025 samt information kring arbetsmarknad och lönesummor gällande första halvåret 2024. En högre efterfrågan framöver, främst 2025 och 2026, gör att skatteunderlaget tar fart 2025 och framåt och sammantaget under prognosperioden ökar i linje med det historiska genomsnittet.

Prognosen tar hänsyn till inflationen under 2024 och framåt. KPI-inflationen förväntas vara 2,9 procent under 2024 och därefter sjunka till 0,6 procent 2025. I takt med att inflationen sjunker förväntas den ekonomiska politiken bli mindre stram, bland annat genom sänkta styrräntor och mer expansiv finanspolitik. Mindre åtstramande ekonomisk politik bidrar till återhämtning i ekonomin från 2025 med ökad sysselsättning och ökad lönesumman.

En annan faktor som ökar skatteunderlaget är de höjda garantipensionerna som en följd av ett höjt prisbasbelopp och den fulla effekten av den höjning som gjordes 2022. Dessutom påverkar den höjda pensionsåldern skatteunderlaget då individer förväntas arbeta längre innan de går i pension.

Tabell 3 visar skatteunderlagsprognoser för riket från SKR, regeringen och Ekonomistyrningsverket. Skillnaderna mellan prognosmakarna beror främst på olika bedömningar av sysselsättningens utveckling och ökningen av lönesumman. En förändring av skatteunderlagets utveckling med 0,1 procentenhet 2024 motsvarar cirka 80 miljoner kronor per år från och med 2024.

Den genomsnittliga utvecklingen för de samlade skatteintäkterna för riket ligger på 4,1 procent per år under perioden 2024–2027, vilket är i linje med den historiska utvecklingen.

Tabell 3. Skatteunderlagsprognoser för riket, årlig procentuell förändring

	2023	2024	2025	2026	2027	2023–2027
SKR, augusti 2024	4,9	3,5	4,8	4,1	4,2	23,3
Regeringen, april 2024	4,5	3,7	4,7	5,0	5,1	25,2
ESV, juni 2024	4,8	3,5	4,4	4,3	4,7	23,5
SKR, april 2024	5,1	2,9	4,8	4,1	4,0	22,6

Källor: SKR, Finansdepartementet och Ekonomistyrningsverket.

Prognosen för de samlade skatteintäkterna under perioden 2023–2026 har justerats ned jämfört med den tidigare bedömningen som användes som grund för Region Stockholms budget för 2024. Detta beror främst på de preliminära beräkningar för kostnadsutjämnningen i utjämningsystemet från och med 2025, som innebär en avgiftsökning med drygt 700 miljoner kronor jämfört med 2024. Därutöver justeras för de planerade skattesänkningarna 2025 samt 2026.

Utjämningsystemet

Utjämningsystemet är statens sätt att utjämna skillnader och skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar mellan landets kommuner respektive mellan landets regioner. Region Stockholm är den enda regionen i Sverige som bidrar med nettobelopp till systemet. År 2024 är avgiften 3,8 miljarder kronor. För år 2027 förväntas avgiften bli cirka 6,6 miljarder kronor, som visas i tabell 4, vilket motsvarar 6,0 procent av de prognostiserade skatteintäkterna samma år. Förändringen innebär en ökning av avgiften med 2,8 miljarder kronor mellan 2024 och 2027. Utöver denna förväntade avgiftshöjning finns ett förslag från den statliga utredningen SOU 2024:50 som skulle ytterligare öka avgiften för Region Stockholm (se nedan under rubriken Nytt förslag på utjämningsystem).

Utjämningsystemet består av tre delar: kostnadsutjämnning, inkomstutjämnning och en regleringspost.

Tabell 4. Utjämningsystemet för Region Stockholm, utfall 2023–2024 och prognos för 2025–2027

	Utfall 2023	2024	2025	2026	2027
Kostnadsutjämnning	-2 332	-2 444	-3 153	-3 184	-3 339
Inkomstutjämnning	-2 803	-3 188	-3 143	-3 258	-3 385
Regleringspost	1 040	1 792	859	496	75
Summa kommunalekonomisk utjämnning	-4 095	-3 840	-5 436	-5 946	-6 649

Källor: SKR och Region Stockholm

Kostnadsutjämnning

Kostnadsutjämningen jämnar ut opåverkbara och kostnadsdrivande skillnader mellan regioner. Fram till 2019 fick Region Stockholm ett bidrag inom kostnadsutjämningen. En ny modell för kostnadsutjämningen trädde i kraft i januari 2020 där Region Stockholm betalar en avgift till utjämningen. Avgiften 2024 är 995 kronor per invånare, vilket totalt blir cirka 2,4 miljarder kronor. Den 2 maj 2024 publicerade SKR en preliminär beräkning av kostnadsutjämningen för 2025. Beräkningen bygger på preliminära uppgifter om verksamheternas nettokostnader på riksnivå. För Region Stockholms del innebär SKR:s beräkningar att avgiften till kostnadsutjämningen ökar från och med 2025 med drygt 700 miljoner kronor.

Kostnadsutjämningen påverkas av regionernas åldersstruktur, socioekonomiska förhållanden, bebyggelsestruktur och arbetsmarknad. Systemet är relativt och jämför regionens egna behov med medelregionens, och skillnaderna utjämnas inom systemet. Under 2024 bidrar storstadsregioner med en yngre befolkning och genomsnittligt högre utbildning, som Stockholm, Uppsala och Västra Götaland, till systemet, medan glesbygdsregioner som Dalarna, Jämtland och Norrbotten erhåller bidrag från systemet. Kostnadsutjämningen leder till en ökad omfördelning i takt med urbanisering och ökade demografiska skillnader.

Inkomstutjämning

Inkomstutjämningen beräknas utifrån skattekraften, det vill säga skillnaden mellan regionens beskattningsbara inkomster och garantinivån, som för regionerna motsvarar 115 procent av den genomsnittliga skattekraften i landet. Inkomstnivån i Stockholms län ligger på 120 procent av landets genomsnitt, vilket innebär att Region Stockholm betalar en inkomstutjämningsavgift. För år 2024 är avgiften 3,2 miljarder kronor.

Region Stockholm är den enda av landets regioner som betalar en inkomstutjämningsavgift medan övriga regioner får ett inkomstutjämningsbidrag. Avgiften beror på hur landets och regionens skatteinkomster utvecklas i förhållande till varandra. Avgiften ökar när regionens skatteinkomster ökar i förhållande till landets.

Regleringspost

Regleringsposten används för att justera skillnaden mellan statens bidrag till utjämningsystemet och de faktiska kostnaderna för systemet. Den påverkas av förändringar i statsbidragen mellan åren och kan vara antingen positiv eller negativ. Regleringsposten fördelas mellan regioner baserat på deras befolkningsandelar.

Nytt förslag på utjämningsystem

Den 29 april 2022 fick en parlamentarisk kommitté i uppdrag av regeringen att genomföra en omfattande granskning av utjämningsystemet, enligt

regeringsdirektiv 2022:36. Syftet med uppdraget var att säkerställa att utjämningsystemet ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att erbjuda välfärd och andra kommunala tjänster, även om det finns skillnader i skattekraft och strukturella förhållanden.

Den 2 juli 2024 presenterade kommittén sitt förslag ”Nätt och jämnt – Likvärdighet och effektivitet i kommunsektorn”, SOU 2024:50. Sammanfattningsvis innebär förslaget en försämring för Region Stockholm med ytterligare 1,8 miljarder kronor baserat på 2024 års ersättningsnivå. De förändringar som kommittén föreslår i betänkandet föreslås införas från och med den 1 januari 2026.

Generella statsbidrag och läkemedelsbidrag

Enligt en överenskommelse med staten i december 2023 uppgår bidraget för läkemedelsförmånerna 2025 till 8,6 miljarder kronor. För 2026 och framåt har antagits en uppräknings om tre procent.

Riktade statsbidrag och överenskommelser

För närvarande finns det inga överenskommelser om riktade statsbidrag för åren 2025–2027. Region Stockholm baserar sina beräkningar på att dessa bidrag kommer att fasas ut, förutom i de fall då SKR och/eller Region Stockholm bedömer att ett statsbidrag förmodligen kommer att återkomma varje år. Inom de befintliga överenskommelserna kan det ibland finnas aviseringar för kommande år, men dessa klagörs först i regeringens budgetproposition.

Riktade statsbidrag ökar Region Stockholms totala intäkter, men i de flesta fall genererar de också ökade kostnader för att uppnå de krav som ställs för respektive statsbidrag. Inom Region Stockholm fördelas de riktade statsbidragen till den nämnd som ansvarar för den specifika verksamhet som bidraget avser. Ibland inkluderas de riktade statsbidragen inom en nämnds anslag och bidrar därmed till finansieringen av det anslaget. Det innebär att nämndens ökade kostnader är täckta, oavsett om det riktade statsbidraget ändrar karaktär eller tas bort. Det finns dock en risk för att kostnaderna kvarstår inom Region Stockholm om ett statsbidrag fasas ut.

I tabellen nedan anges en prognos för Region Stockholms riktade statsbidrag 2024, samt en uppskattning av bidragens storlek för perioden 2025–2027. En översiktlig beskrivning av utvalda statsbidrag ges efter tabellen.

Tabell 25. Estimat av riktade statsbidrag till Region Stockholm 2023–2027

Riktade statsbidrag Mkr	Utfall	Prognos	2025	2026	2027
	2023	2024 april			

**BUDGET 2025 FÖR REGION
STOCKHOLM**

 Diarienummer
RS 2024-0217

God och nära vård	PVN	1 103	510	510	510	510
Tillgänglighet och vårdkapacitet	HSN/PVN	1 489	1 181	1 300	900	0
Kvinnors hälsa, förlossningsvård	HSN	360	322	322	322	322
Jämlik och effektiv cancervård	HSN	119	150	150	150	150
Psykisk hälsa, suicidprevention	HSN	232	221	164	164	164
Övrigt hälso- och sjukvård, it, asyl	HSN/PVN	762	474	388	388	388
Civilt försvar och beredskap	RS	171	102	79	79	79
Pandemirelaterade bidrag	HSN	144	0	0	0	0
Kollektivtrafik	TN	20	0	0	0	0
Alfmedel	RS	679	691	716	732	749
Sektorsbidrag 1 (BP 23)	HSN	0	634	0	0	0
Sektorsbidrag 2 (VÅP 24)	HSN/PVN	0	1 267	0	0	0
Antagande generell budgetnivå		0	0	471	855	1 738
Summa		5 080	5 552	4 100	4 100	4 100

Överenskommelser inom hälso- och sjukvård

I början av 2024 gjordes flera ettåriga överenskommelser mellan regeringen och SKR om hur statsbidrag ska hanteras. Statsbidraget God och nära vård halverades inför 2024, men bedöms fortsätta på 2024 års nivå. Även statsbidraget för tillgänglighet förväntas fortsätta åtminstone fram till 2026. De övriga statsbidragen inom hälso- och sjukvård, där överenskommelser har ingåtts för 2024, förväntas fortsätta med likartade belopp.

Civilt försvar och beredskap

Statsbidrag kopplade till civilt försvar och beredskap antas fortsätta under de närmaste åren. I vårändringsbudgeten beslutades om en förstärkning med 50 miljoner kronor av statsbidraget för att öka lagerhållningen av sjukvårdsprodukter. Bidraget avser 2024 men det är inte känt om bidraget delas till regionerna.

Övriga statsbidrag

Statsbidraget Ökad vårdkapacitet, som ska bidra till fler vårdplatser, bedöms fortsätta åtminstone till 2026. Utformningen av 2024 års statsbidrag är ännu inte känt. Statsbidrag relaterade till asylsökande respektive forskning, så kallade ALF-medel, bedöms räknas upp och fortsätta under planperioden.

Båda Sektorsbidragen för 2024 är ettåriga och fortsätter därmed inte under planperioden. I regeringens budgetförslag för 2025, som presenterades den 19 september, aviserades ett nytt sektorsbidrag för 2025, en satsning på stärkt vårdkapacitet (tillgänglighet) samt en utökad satsning på psykisk hälsa.

2.4 Pensioner

Pensionsskuld och pensionskostnad

Vid utgången av 2024 beräknas Region Stockholms totala pensionsförpliktelser uppgå till 72,8 miljarder kronor och vid utgången av 2027 beräknas de uppgå till 72,7 miljarder kronor, vilket innebär en minskning med 0,1 procent i jämförelse med 2024.

Avsättningarna beräknas uppgå till 50,1 miljarder kronor och ansvarsförbindelsen till 22,7 miljarder kronor vid utgången av 2024. Vid utgången av 2027 beräknas avsättningarna uppgå till 53,2 miljarder kronor och ansvarsförbindelsen till 19,6 miljarder kronor, vilket innebär att avsättningarna beräknas öka med 6,2 procent och ansvarsförbindelsen minska med 13,7 procent jämfört med 2024. Avsättningarnas och ansvarsförbindelsens förändring i var sin riktning medför att de totala pensionsförpliktelserna beräknas minska marginellt mellan åren 2024–2027.

Tabell 36. Totala pensionsåtaganden, jämförelse med Budget 2024

Mkr	2024	2025	2026	2027
Prognos 3:24 (2024-08-31)	72 769	74 115	72 776	72 725
- varav avsättningar	50 083	52 281	52 226	53 191
- varav ansvarsförbindelser	22 687	21 834	20 550	19 534
Budget 2024 Prognos 3:23 (2023-08-31)	72 226	73 487	72 954	73 033
- varav avsättningar	49 367	51 511	52 156	53 238
- varav ansvarsförbindelser	22 859	21 975	20 798	19 794
Differens Prognos 2:24 - Budget 2024	543	628	-178	-308

Pensionskostnaderna för 2024 beräknas uppgå 13,7 miljarder kronor. År 2027 beräknas pensionskostnaderna minska till 6,7 miljarder kronor, vilket innebär en minskning med 7,0 miljarder kronor eller 51,1 procent jämfört med 2024.

Pensionsprognoserna från KPA inkluderar inte vissa pensionskostnader som löpande kostnadsförs av Region Stockholm och bolagen. Ifrågavarande kostnader utgörs av pensionsavgifter för löneväxling, administrativa avgifter, kostnadsbidrag till andra kommuner och regioner samt ersättning som betalas till Karolinska Institutet avseende medarbetare som har delad anställning för vilka Karolinska Institutet bekostar pensionerna. I koncernens totala pensionskostnader för åren 2025–2027 har därför inkluderats ett årligt belopp om 0,3 miljarder kronor, beräknat utifrån ovan nämnda kostnader för 2023.

Tabell 47. Samlade pensionskostnader, jämförelse med Budget 2024

Mkr	2024	2025	2026	2027
-----	------	------	------	------

Prognos 3:24 (2024-08-31)	13 695	7 096	4 898	6 664
Budget 2024 Prognos 3:23 (2023-08-31))	12 990	7 812	6 383	7 103
Differens Prognos 3:24 - Budget 2024	705	-716	-1 485	-439

Region Stockholm har baserat pensionsprognosen på beräkningar från KPA Pension som genomfördes i augusti 2024.

Effekter av avbolagisering

Den 1 januari 2025 övertar Region Stockholm ansvaret för de pensionsförpliktelser som har upparbetats i de bolag som överlåter sina verksamheter till Region Stockholm i enlighet med regionfullmäktiges beslut om att verksamheterna vid Danderyds Sjukhus AB, Södersjukhuset AB, Södertälje Sjukhus AB och S:t Eriks Ögonsjukhus AB vid detta tillfälle ska överföras till den nybildade nämnden Akutsjukhusnämnden. Den 1 januari 2026 genomförs motsvarande process mellan Region Stockholm och Ambulanssjukvården i Storstockholm AB. De sammanlagda pensionsavsättningarna i sjukhusbolagen beräknas vid ingången av 2025 uppgå till 10,6 miljarder kronor och vid ingången av 2026 beräknas pensionsavsättningarna i Ambulanssjukvården i Storstockholm AB uppgå till 0,2 miljarder kronor. Avsättningarna kommer att överföras från bolagens balansräkningar till Region Stockholms balansräkning vid respektive överlåtelsestidpunkt.

I samband med överlåtelseerna av pensionsförpliktelserna uppstår olika resultateffekter av en engångskaraktär som sammantaget påverkar koncernens resultat positivt under åren 2025–2027. Överlåtelseerna av pensionsförpliktelserna påverkar inte dem som erhåller pensionerna utan är en budget- och skattemässig förändring för Region Stockholm.

Enligt det redovisningsmässiga regelverk som gäller för bolagen nuvärdesberäknas bolagens avsättningar utifrån försäkringstekniska grunder, vilket innebär att diskontering sker med en räntesats som uppgår till -0,1 procent. Avsättningarna i Region Stockholm nuvärdesberäknas utifrån Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS), där räntesatsen uppgår till en procent.

En resultateffekt uppstår när avsättningarna i bolagen diskonteras om från den räntesats som tillämpas inom försäkringstekniska grunder till räntesatsen som tillämpas inom RIPS. En höjning av diskonteringsräntan medför att kostnaderna minskar och vice versa. Härigenom uppkommer under 2025 en positiv resultateffekt med 2,1 miljarder kronor.

Enligt det redovisningsmässiga regelverk som gäller för Region Stockholm ska avsättningar för pensioner även inkludera särskild löneskatt, vilket inte gäller för bolagen enligt det redovisningsmässiga regelverk som de

tillämpar. Bolagens avsättningar inkluderar således inte särskild löneskatt när avsättningarna övertas av Region Stockholm.

En annan resultateffekten uppstår när de övertagna avsättningarna adderas till befintliga avsättningar i Region Stockholms balansräkning, vilket medför att särskild löneskatt kostnadsförs med 24,26 procent av de totala övertagna avsättningarna. Kostnaden beräknas uppgå till 2,6 miljarder kronor.

Region Stockholm betalar särskild löneskatt till staten baserat på utbetalda pensioner och betalda pensionsavgifter under ett räkenskapsår. För bolagen gäller att betalning av särskild löneskatt till staten baseras på pensionsutbetalningar samt den redovisningsmässiga kostnaden för pensionsavgifter och förändring i avsättningen under ett räkenskapsår. I och med att bolagen historiskt sett har betalat särskild löneskatt för de totala avsättningarna som överförs till Region Stockholm måste detta förhållande hanteras skattemässigt för att undvika dubbelbeskattning av särskild löneskatt när dessa avsättningar börjar utbetalas av Region Stockholm i framtiden. Den skattemässiga hanteringen som beskrivs nedan har på fråga från Region Stockholm bekräftats av Skatteverket.

För att undvika dubbelbeskattning reduceras Region Stockholms beräkningsunderlag för särskild löneskatt för 2025 med det totala beloppet för avsättningarna som har tagits över från bolagen. Utbetalda pensioner och betalda pensionsavgifter beräknas sammantaget uppgå till 3,9 miljarder kronor. Övertagna avsättningar från bolagen beräknas uppgå till 10,6 miljarder kronor. Beräkningsunderlaget för särskild löneskatt för 2025 uppgår således till ett negativt belopp om 6,7 miljarder kronor. Region Stockholm kommer härigenom inte betala särskild löneskatt till staten för 2025. Det negativa beräkningsunderlaget från 2025 får överföras till 2026 och reducera det årets beräknade utbetalda pensioner och betalda pensionsavgifter. Beräkningsunderlaget för särskild löneskatt för 2026 beräknas uppgå till ett negativt belopp om 2,5 miljarder kronor. Härigenom kommer Region Stockholm inte heller att betala särskild löneskatt till staten för 2026. År 2027 beräknas utbetalda pensioner och betalda pensionsavgifter uppgå till 4,5 miljarder kronor. Beräkningsunderlaget reduceras med det negativa beräkningsunderlaget från 2026 om 2,5 miljarder kronor och återstående positiva belopp om 2,0 miljarder kronor utgör Region Stockholms beskattningsunderlag för särskild löneskatt 2027.

En tredje resultateffekt uppstår genom att Region Stockholm inte ska betala särskild löneskatt till staten för åren 2025 och 2026 och reducerad särskild löneskatt år 2027. Den beräknade kostnaden för särskild löneskatt minskar under 2025 med 0,9 miljarder kronor, under 2026 med 1,1 miljarder kronor och under 2027 med 0,6 miljarder kronor.

Kostnadspåverkande faktorer

Storleken på pensionsförpliktelseerna och pensionskostnaderna påverkas av antaganden om beräkningsparametrar som används enligt Riktlinjer för beräkning av pensionseskuld (RIPS). Dessa parametrar förändras över tid fram till det slutliga betalningstillfället för pensionsåtagandet. De parametrar som påverkar pensionskostnadernas utveckling är antaganden om diskonteringsränta, livslängd samt pris- och löneutveckling.

Diskonteringsräntan i RIPS, som gäller för Region Stockholms nämndorganisation, beslutas av SKR inför varje räkenskapsår. Innan beslutet tas genomförs en sammanvägd analys av olika faktorer, som långsiktig tillväxt, utvecklingen av skatteunderlaget, långsiktig realränta och den aktuella ekonomiska och räntemarknadsbilden.

Diskonteringsräntan i försäkringstekniska grunder, som gäller för Region Stockholms bolag, beslutas av Finansinspektionen inför varje räkenskapsår och räntesatsen för 2024 uppgår till 2 procent. En lägre räntesats får tillämpas och Region Stockholms bolag tillämpar sedan 2021 en räntesats om -0,1 procent.

Om diskonteringsräntan höjs minskar Region Stockholms pensionskostnader för det aktuella året, medan en sänkning av räntan innebär att pensionskostnaderna ökar. Diskonteringsräntan har inte förändrats under de senaste tio åren. Det är svårt att bedöma vilket beslut som SKR kommer fram till avseende diskonteringsränta för 2026 och efterföljande år, men det troligaste är att ingen förändring av diskonteringsräntan i RIPS genomförs under de kommande åren.

Diskonteringsräntan i försäkringstekniska grunder som tillämpas av Region Stockholms bolag kommer inte att förändras under förutsättning att den räntesats som årligen beslutas av Finansinspektionen är högre än -0,1 procent.

Pensionsförpliktelseerna justeras i början av varje år för att kompensera för inflationen genom uppräknings med förändringen av prisbasbeloppet. Den beräknade uppräknings av pensionsförpliktelseerna under 2025 kommer att bli väsentligt lägre än uppräknings för 2024, inklusive särskild löneskatt beräknas kostnaden för inflationsuppräknings att minska med 2,8 miljarder kronor i jämförelse med 2024.

Inflationen i beräkningsmodellen utgörs av den procentuella förändringen av prisbasbeloppet från ett år till efterföljande år. Prisbasbeloppet baseras på förändringen av konsumentprisindex mellan perioden juli till och med juni och tillämpas från och med efterföljande år. För 2024 fastställdes inflationsuppräknings av pensionsförpliktelseerna till 9,1 procent.

Inflationsuppräknings för 2025 har fastställts till 2,6 procent. För åren 2026 och 2027 beräknas uppräknings för inflation uppgå till 0,2 procent respektive 1,9 procent utifrån de parametrar som har lämnats från SKR till

KPA Pension inför beräkningarna av den senaste pensionsprognosen.

Från och med den 1 januari 2023 har det nya pensionsavtalet AKAP-KR införts inom den kommunala sektorn. Detta avtal är helt avgiftsbaserat och ersätter det tidigare avgiftsbaserade avtalet AKAP-KL. Medarbetare som har förmånsbestämd ålderspension inom KAP-KL hade under 2023 möjlighet att välja att antingen stanna kvar i det befintliga avtalet eller övergå till AKAP-KR. Av cirka tretton tusen medarbetare som hade möjlighet att göra ett sådant val, valde cirka elva tusen, motsvarande 87 procent, att kvarstå i KAP-KL.

Inom AKAP-KR ökar de årliga pensionsavgifterna från 4,5 procent till 6,0 procent för den del av månadslönen som är upp till högst 49 500 kronor per månad under 2025. För den del av månadslönen som ligger inom intervallet 49 501 till 198 000 kronor kommer pensionsavgifterna att öka från 30 procent till 31,5 procent. På del av månadslön som är högre än 198 000 kronor betalas inga pensionsavgifter. Medarbetare som har valt att byta pensionsavtal från KAP-KL till AKAP-KR kommer att tillgodoräknas årliga tilläggsavgifter baserat på vilken ålderskategori medarbetaren tillhör. Tilläggsavgifterna kommer att tillfalla medarbetaren fram till 65 års ålder.

Övergången till det nya pensionsavtalet AKAP-KR medför en permanent höjning av Region Stockholms totala pensionskostnader jämfört med tidigare år.

2.5 Moms i sjukvårdsverksamhet som bedrivs i annan organisationsform

Sjukvårdsverksamhet är normalt inte momspliktig. Det är ett av flera undantag som finns i mervärdesskattelagen (2023:200). Detta innebär att sjukvård inte beläggs med moms när sjukvårdstjänster säljs ifrån en part till en annan och att verksamheter som producerar sjukvårdstjänster inte kan få tillbaka moms på varor och tjänster som köps in till verksamheten. Momsen blir en kostnad för verksamheten. Kommuner och regioner omfattas av ett eget system för moms som regleras i lag (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund, populärt kallad LEMK. Detta system gör det möjligt för kommuner och regioner att alltid få tillbaka moms inom alla verksamheter oavsett om de är momspliktiga eller inte enligt mervärdesskattelagen.

För att göra det möjligt för andra intressenter att producera välfärdstjänster som inte är momspliktiga har ett särskilt regelverk införts inom LEMK. Detta gör det möjligt för kommuner och regioner att kompensera utförare för de merkostnader som moms medför och sedan få tillbaka ersättning från Skatteverket. Ersättningen från Skatteverket är normalt sex procent av

kostnaden för den köpta tjänsten. Detta är en schablon som är tänkt att fungera för alla olika välfärdstjänster som kommuner och regioner köper från andra utförare.

Region Stockholm tillämpar regelverket genom att ersätta privata vårdgivare med samma schablon på sex procent som Skatteverket använder. Denna ersättning utgår också till regionens dotterbolag och regleras i avtal med regionen. Momskompensationen på sex procent är ett schablonsystem och det är olika från vårdgivare till vårdgivare exakt hur kompensationen ser ut i förhållande till momskostnader. Schablonersättningen bygger på att det ska vara en viss kostnadsstruktur och med en viss andel momspliktiga varor och tjänster. Beroende på hur verksamheten organiseras kan momscompensationen både över- och understiga de verkliga momskostnaderna.

Effekter av avbolagisering

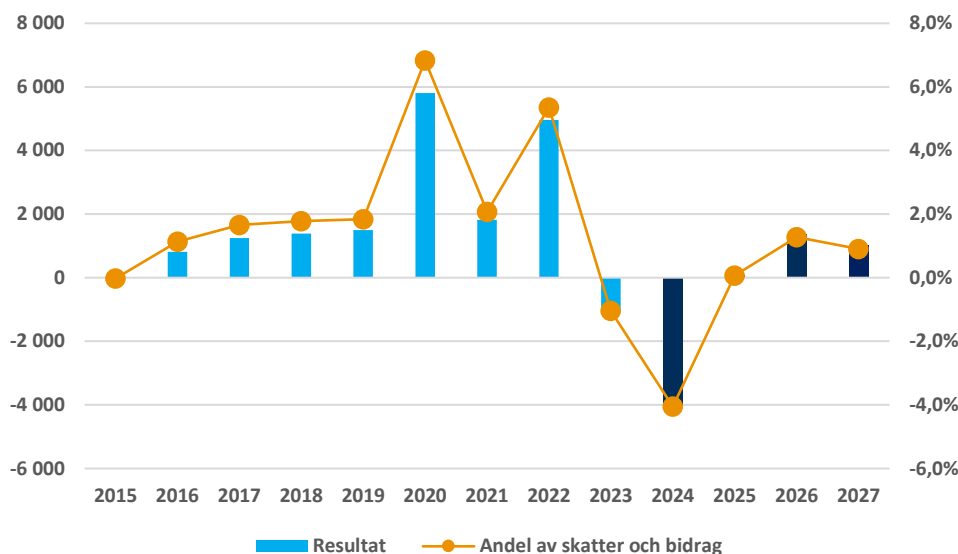
De akutsjukhus som avbolagiseras har olika kostnadsstruktur och det medför att vissa bolag har varit mer gynnade av schablonersättningen än andra. Vid en avbolagisering får de nya förvaltningarna samma regelverk som exempelvis SLSO och Karolinska Universitetssjukhuset. All moms kan dras av och ingen särskild ersättning för detta tillkommer när ersättning betalas ifrån HSN.

2.6 Det ekonomiska utgångsläget

Region Stockholm har befunnit sig i en svår ekonomisk situation på grund av politiska beslut. Inflationen har påverkat och påverkar även fortsättningsvis både löner och andra kostnader som exempelvis de varor och tjänster som Region Stockholm köper. Prishöjningar sker med fördröjning beroende vad som bestäms i avtalsvillkor och hur rådande marknadssituation ser ut.

Efter två år med underskott krävs överskott år 2025 för att öka den långsiktiga betalningsförmågan, soliditeten, och för att nå en ekonomi i balans i linje med Region Stockholms Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2021-0285).

Figur 1. Region Stockholms resultat och resultatets andel av skatter och bidrag, miljoner kronor samt procent

3. Budgeterade ekonomiska förutsättningar

Region Stockholms budgeterade förutsättningar baseras på nämndernas och bolagens rapportering i samband med rapportering av verksamhetsplanerna avseende planåren 2025-2026. Förändringar har gjorts utifrån de makroekonomiska antaganden och prognoser som beskrivs i kapitel 2, samt justeringar som beskrivs i detta kapitel.

Nämnder och bolag kommer i samband med sin rapportering av verksamhetsplaner för 2025 att beräkna sina intäkter och kostnader utifrån regionfullmäktiges beslut och andra förutsättningar som avtal och överenskommelser. Det innebär att fördelningen av intäkter och kostnader förändras vilket påverkar det slutliga tabellverket. Det slutliga tabellverket fastställs av regionstyrelsen i samband med ärendet Avstämning av Budget 2025 för Region Stockholm.

3.1 Finansiering av Region Stockholms verksamhet

Verksamheten finansieras till största delen av samlade skatteintäkter som under 2025 står för 104,7 miljarder av de totala intäkterna. Koncernens näst största intäkt utgörs av biljettintäkter inom kollektivtrafiken. Riktade statsbidrag är budgeterade till oförändrad nivå 2025 jämfört med budget 2024.

Cirka 104,4 miljarder kronor finansierar anslagen till nämnderna. Av anslagen finansierar 86,0 miljarder kronor hälso- och sjukvård, 15,1 miljarder kronor allokeras till kollektivtrafik medan 3,4 miljarder kronor allokeras till övrig verksamhet som exempelvis kultur och regionalt utvecklingsarbete.

Vidare används 6,8 miljarder kronor för att finansiera pensionskostnader och 1,5 miljarder kronor för att finansiera räntekostnader.

3.2 Resultaträkning

Region Stockholms ekonomiska situation ska efter två år med underskott orsakade av politiska beslut, till följd av slöseri och misskötsel, återgå till en ekonomi i balans i enlighet med god ekonomisk hushållning. Inflationen förväntas vända nedåt och stabiliseras på en lägre nivå vilket också kommer att påverka räntekostnaderna till lägre nivåer. Det finns dock risker, givet oroligheter i omvärlden, att Region Stockholms kostnader och utgifter för investeringar kan öka till följd av omvärldsfaktorer, som exempelvis krigshandlingar.

Under 2023 och 2024 har inflationen haft en kraftig påverkan på Region Stockholms pensionsavsättning. Värdesäkringen av pensionsförpliktelser inom avsättningarna i balansräkningen, i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings, RKR:s, regelverk, har inneburit en stor tillfällig belastning på koncernens resultat. För de negativa resultaten åberopades synnerliga skäl i enlighet med kommunallagens kapitel 11 § 5, med anledning av de tillfälligt högre pensionskostnaderna. Region Stockholm planerar att 2025 åter nå en ekonomi i balans enligt kommunallagens krav med ett överskott på 75 miljoner kronor. Under 2025 och planåren 2026–2027 ska soliditeten öka i enlighet med det finansiella målet för en god ekonomisk hushållning. Detta under förutsättning att samtliga resultatåtgärder som budgeten för 2025 och plan för 2026–2027 planerar för genomförs.

För att säkerställa en ekonomi i balans i enlighet med det budgeterade resultatet krävs att Region Stockholms verksamheter planerar att intäkterna täcker driftskostnaderna i enlighet med principen om inga fria nyttigheter. Inom verksamhetens kostnader krävs att återhållsamhet eftersträvas genom strukturerade åtgärder som mer samnyttjande av gemensamma resurser, vilket ska ge en mindre fragmenterad verksamhet. Det krävs ökad samordning för att patienter och resenärers behov ska tillgodoses genom rätt resurs på rätt ställe och därmed högre kostnadseffektivitet.

Investeringar och förändrade strategier med effekter inom såväl den egna produktionen av hälso- och sjukvård som den upphandlade vården ska möjliggöra effektiviseringar.

Tabell 5. Resultaträkning för 2025 med plan för 2026–2027

Resultaträkning	Utfall	Budget	Prognos	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mnkr	2023	2024	2024	2025	Bu25/Bu24	2026	2027
Verksamhetens intäkter	30 784	29 682	31 034	30 328	2,2%	30 687	30 707
Personalkostnader och inhyrd personal	-34 435	-34 740	-35 180	-37 121	6,9%	-38 207	-39 302
Pensionskostnader	-7 849	-9 161	-9 190	-7 535	-17,7%	-3 996	-4 812
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård, mm.	-27 196	-28 153	-29 105	-29 843	6,0%	-31 235	-31 474
Köpt trafik	-16 005	-16 328	-16 677	-16 763	2,6%	-16 147	-16 604
Övriga kostnader	-31 387	-35 461	-32 320	-34 592	-2,5%	-36 107	-36 700
Verksamhetens kostnader	-116 872	-123 844	-122 472	-125 854	1,6%	-125 692	-128 892
Avskrivningar	-7 080	-7 506	-7 307	-8 067	7,5%	-8 794	-9 174
Verksamhetens nettokostnader	-93 168	-101 667	-98 745	-103 592	1,9%	-103 799	-107 359
Skatteintäkter	93 405	99 477	98 965	101 560	2,1%	104 734	109 501
Generellt statsbidrag	7 718	7 894	8 347	8 597	8,9%	8 855	9 121
Utgjämningsystemet	-4 095	-4 039	-3 840	-5 436	34,6%	-5 946	-6 649
Summa samlade skatteintäkter	97 028	103 332	103 472	104 721	1,3%	107 643	111 972
Verksamhetens resultat	3 860	1 666	4 727	1 129	-32,2%	3 844	4 614
Finansiella intäkter	238	201	227	190	-5,4%	188	188
Räntekostnader mm.	-1 360	-2 045	-1 441	-1 984	-3,0%	-2 060	-2 240
Pensionskostnader finansiell del	-3 750	-3 854	-4 460	739	-119,2%	-601	-1 551
Årets resultat	-1 011	-4 032	-947	75		1 370	1 010

Det budgeterade resultatet är i linje med god ekonomisk hushållnings krav på stärkt soliditet och säkerställer att Region Stockholm har en uthållig ekonomi för att på sikt kunna genomföra nödvändiga ersättningsinvesteringar i anläggningarna inom såväl hälso- och sjukvården som kollektivtrafiken samt för att täcka pensionsutbetalningar.

Förutsättningarna för såväl intäkter som kostnader präglas av stor osäkerhet givet omvärldsfaktorer kopplade till löne- och prisutveckling samt tillgången på material och resurser. Det understryker ytterligare Region Stockholms behov av god ekonomisk och verksamhetsmässig planering samt en fortsatt stark finansiell ställning för att säkerställa leveransen av hälso- och sjukvård och kollektivtrafik.

Region Stockholms intäkter

Budget 2025 innebär en ökning av Region Stockholms totala intäkter med jämfört med budget 2024. De totala intäkterna består av samlade skatteintäkter och verksamhetens intäkter.

Givet osäkerheterna relaterad till konjunktorens utveckling kan intäkterna dessutom behöva revideras ned i ett senare skede. Det råder även osäkerhet gällande villkoren för statsbidragen, i synnerhet de riktade statsbidragen. För att hantera de risker som återspeglas i budgeten, har koncernfinansiering budgeterat med marginaler för att omhänderta eventuella negativa resultateffekter.

De samlade skatteintäkterna, som utgörs av skatteintäkter, generella statsbidrag, främst läkemedelsförmånen, samt avgifter och bidrag till kommunalekonomisk utjämning, utgör basen i Region Stockholms ekonomi inklusive i finansieringen av anslagen till nämnderna. De budgeterade samlade skatteintäkterna utgår från en prognos baserad på SKR:s prognos från den 22 augusti, se vidare i kapitel 2.

Grunden i skatteintäkterna 2025 utgörs av en skattesats på 12,08 öre per intjänad krona, vilket är en sänkning jämfört med budget 2024. Sammantaget budgeteras skatteintäkterna öka. Utvecklingen består främst av ett stärkt skatteunderlag jämfört med budget 2024. Det generella statsbidraget för läkemedelsförmånen ökar med 8,9 procent jämfört med budget 2024.

Region Stockholms utgifter inom det kommunalekonomiska utjämningssystemet budgeteras öka med cirka 1,4 miljarder kronor under 2025 jämfört med budget 2024 och för att sedan öka med 0,5 respektive 0,7 miljarder kronor 2026 och 2027. Det kommunalekonomiska utjämningssystemet försämrar Region Stockholms förutsättningar att bedriva verksamhet. Den sammantagna utgiften uppgår 2024 till 5,4 miljarder kronor, vilket som jämförelse motsvarar omsättningen för ett normalstort akutsjukhus.

Biljettintäkterna budgeteras att öka med 5,7 procent 2025 eller motsvarande 547 miljoner kronor. Biljettintäkterna består av tre huvudsakliga komponenter, prisförändringar, antal betalande resenärer samt biljettsortiment. Biljettintäkterna behöver öka i takt med den prisutveckling och det trafikutbud som är avtalad med leverantörer samt att skapa utrymme för att finansiera ökade kostnader allteftersom nya anläggningar driftsätts.

För 2025 kommer biljettpriserna att höjas med motsvarande 3,9 procent för 30-dagarsbiljett och enkelbiljetter för vuxna. Det vill säga det nya priset för en 30-dagarsbiljet ökar med 40 kronor till 1 060 kronor respektive en enkelbiljett höjs med en krona till 43 kronor. Prisjustering gäller även för biljetter med reducerat pris.

Efter pandemiåren har förändrade resmönster fått till följd att resandet i kollektivtrafiken har minskat, samt att massiva nedskärningar genomförts vilket gör att färre stockholmare kan använda trafiken i deras vardag. Trafiknämndens arbete med att utveckla reseerbjudandet har lett till högre biljettintäkter per validering och budgeteringen av kollektivtrafikens intäkter förutsätter ett fortsatt utvecklingsarbete för att stärka resandet. För att säkerställa intäkterna inom kollektivtrafiken ska biljettsortimentet vara utformat så att det säkerställer finansieringen av den verksamhet som bedrivs, vara marknadsmässigt samt bidra till ett ökat resande. Trafiknämnden behöver också se över biljettsortimentet så att det är attraktivt över tid för att locka nya resenärer och möta den utbyggnad av kollektivtrafiken som verksamheten står inför. Trafiknämnden och bolaget ska se över hur intäkter kan möta utgifter för att nå resultatkrav.

Under 2024 prognostiseras de riktade statsbidragen uppgå till 5,6 miljarder kronor. I budgeten antas de riktade statsbidragen uppgå till 4,1 miljarder kronor för 2025 samt för planåren 2026 och 2027. De riktade statsbidragen utgör en del av de ekonomiska förutsättningarna för nämnder och bolag. De riktade statsbidragen är inte ett ställningstagande för regionfullmäktiges beslut, utan slutlig justering kommer att inarbetas i verksamhetsplaneringen i enlighet med regeringens budgetproposition samt de överenskommelser som ingås mellan parterna.

Övriga verksamheters intäkter exklusive biljettintäkter förväntas öka jämfört med budget 2024. Detta beror främst på den planerade ökningen av försäljning av hälso- och sjukvårdstjänster till andra regioner och länder, högre intäkter från reklam och uthyrning samt ökade patientavgifter. I enlighet med Region Stockholms policy för god ekonomisk hushållning budgeteras inte reavinster från försäljning av fastigheter och egendom. Den slutliga budgeteringen av dessa intäkter görs av nämnder och bolag i samband med verksamhetsplaneringen. Om intäkterna utvecklas i lägre takt behöver också kostnadsökningen begränsas ytterligare.

Verksamhetens kostnader

Region Stockholm tillämpar resultatstyrning, vilket innebär att de totala intäkterna och det budgeterade resultatet begränsar hur mycket kostnaderna kan tillåtas att öka. En stor del av förändringarna mellan åren

härledds till att pensionskostnaderna minskar i takt med den lägre inflationen samt effekter av den förestående avbolagiseringen av Region Stockholms akutsjukhus.

Kostnaderna för egen och inhyrd personal förväntas 2025 öka markant. Kostnaderna för inhyrd personal budgeteras att fortsatt minska. Kostnaderna ökar bland annat till följd av att verksamheter socialiseras, exempelvis den prehospitäl vård.

Pensionskostnaderna under verksamhetens kostnader budgeteras att minska med 1,6 miljarder kronor till 7,5 miljarder kronor. Minskningen bidrar till att nå det budgeterade resultatet, vilket innebär en ekonomi i balans för 2025. För planåret 2026 antas en ytterligare minskning med 3,5 miljarder kronor för att sedan öka med 0,8 miljarder kronor under år 2027 till en kostnad som uppgår till 4,8 miljarder kronor.

Kostnaderna för köpt hälso- och sjukvård, tandvård med mera, har budgeterats öka jämfört med budget 2024. Det finns inte utrymme för ytterligare ambitionshöjningar om framtida utfall ska vara i linje med budget. Vid förändringar ska väl underbyggda beslutsunderlag säkerställa finansiering.

Kostnaderna för köpt trafik budgeteras öka jämfört med budget 2024. Förändringen jämfört med 2024 ställer krav på att intäkterna under året utvecklas i enlighet med budgeten så att trafiknämnden uppnår sitt resultatkrav.

Posten övriga kostnader inkluderar samtliga övriga kostnader, exempelvis material- och läkemedelskostnader, lämnade bidrag samt lokal- och fastighetskostnader. Ökningen beror främst på högre material- och läkemedelskostnader.

Kapitalkostnader

Region Stockholms avskrivningskostnader har ökat de senaste åren i takt med färdigställande och driftsättning av sjukhusinvesteringar samt utökad service och kvalitet inom kollektivtrafiken. Det innebär att avskrivningskostnadernas andel av totala kostnaderna ökar. Ett flertal investeringsobjekt har drabbats av försenade tidplaner vilket har skjutit fram driftsättningar och därmed de nya anläggningarnas påverkan på resultatet. Av detta skäl budgeteras avskrivningskostnaderna under 2025 öka med 7,5 procent, till 8,1 miljarder kronor. Avskrivningskostnaderna budgeteras därefter öka med 9,0 procent 2026 och med 4,3 procent 2027.

Förseningarna leder ofta till fördyrningar av investeringsobjekten och högre kapitalkostnader när objekten väl driftsätts.

Olika typer av investeringar i anläggningstillgångar ger olika höga årliga avskrivningskostnader beroende på genomsnittliga nyttjandeperioder, vilket illustreras i tabellen nedan. Till avskrivningskostnaderna tillkommer räntekostnader och verksamhetens driftskostnader för anläggningstillgången.

Tabell 9. Nyttjandeperioder och avskrivningskostnader för olika typer av investeringar

Investeringsobjekt	Genomsnittlig nyttjandeperiod¹	Avskrivningskostnad vid investering på 1 000 mnkr
IT (infrastruktur/klienter)	4 år	250 mnkr/år
Medicinteknisk utrustning	7 år	143 mnkr/år
Kollektivtrafikanläggningar	25 år	40 mnkr/år
Fastigheter	35 år	29 mnkr/år

¹ Nyttjandeperioder enligt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning och Bokföringsnämndens K3-regelverk.

Svenska räntor har fallit sedan slutet av 2023 men är fortsatt högre än 2021 vilket kommer att fortsätta påverka Region Stockholms räntekostnader framöver. Dock kommer högre räntor att få ett succesivt genomslag tack vare en förutsägbar och väldiversifierad struktur för räntebindningen i skuldportföljen. Exponeringen på olika löptider är begränsad, bland annat ränteomsätts maximalt 32 procent inom ett år. Den genomsnittliga räntebindningstiden för skuldportföljen är för närvarande cirka tre år.

Finansiella kostnader inkluderar bland annat räntekostnader för upptagna lån och leasingkulder samt pensionskostnadernas finansiella del. De finansiella kostnaderna budgeteras 2025 minska med 4,6 miljarder kronor med anledning av de lägre pensionskostnaderna. Räntekostnaderna för upptagna lån och leasing budgeteras uppgå till 2,0 miljarder kronor under 2025.

3.3 Balansräkning

Region Stockholms anläggningstillgångar beräknas 2025 till 175 miljarder kronor, varav ökade investeringsutgifter står för 21,6 miljarder kronor. Det är en nettoökning med 1,6 miljarder kronor jämfört med prognosen för 2024. Av anläggningstillgångarna uppgår pågående, ej driftsatta anläggningar till 47 miljarder kronor. Värdet av koncernens tillgångar, som totalt uppgår till cirka 190 miljarder kronor, motsvarar cirka 77 000 kronor per invånare i länet.

Tabell 10. Balansräkning för 2025 med plan för 2026–2027

Balansräkning	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	688	712	602	703	703
Materiella anläggningstillgångar	144 811	157 231	171 230	182 628	185 008
Finansiella anläggningstillgångar	3 962	3 959	3 117	3 117	3 117
Summa anläggningstillgångar	149 460	161 902	174 949	186 448	188 828
Omsättningstillgångar					
Övriga omsättningstillgångar	12 970	13 137	13 215	13 223	13 223
Kassa och bank	4 163	2 513	2 220	2 239	2 239
Summa omsättningstillgångar	17 132	15 650	15 435	15 462	15 462
Summa tillgångar	166 593	177 552	190 384	201 910	204 290
Eget Kapital					
Årets resultat	-1 011	-947	75	1 370	1 010
Övrigt eget kapital	27 000	25 989	25 042	25 117	26 487
Summa eget kapital	25 989	25 042	25 117	26 487	27 497
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	42 253	49 594	51 909	51 853	52 819
Andra avsättningar	532	489	372	372	372
Summa avsättningar	42 785	50 083	52 281	52 226	53 191
Skulder					
Långfristiga skulder lån och leasing	34 448	33 701	38 594	44 469	38 993
Övriga långfristiga skulder	31 679	36 692	42 490	46 783	52 664
Summa långfristiga skulder	66 127	70 393	81 084	91 252	91 657
Kortfristiga skulder	31 692	32 034	31 901	31 945	31 945
Summa skulder	97 819	102 427	112 985	123 197	123 602
Eget kapital, avsättningar och skulder	166 593	177 552	190 384	201 910	204 290
<i>Ansvarsförbindelseför pensioner</i>	<i>22 189</i>	<i>22 687</i>	<i>21 834</i>	<i>20 550</i>	<i>19 534</i>
<i>Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen</i>	<i>2,3%</i>	<i>1,3%</i>	<i>1,7%</i>	<i>2,9%</i>	<i>3,9%</i>

Avsättningar för pensioner budgeteras öka netto med 2,3 miljarder kronor 2025 i förhållande till prognos för 2024. I enlighet med policyn för god ekonomisk hushållning återinvesteras avsatta medel för framtida pensionsutbetalningar i Region Stockholms investeringar. Avkastningen tryggas genom de effektiviseringskrav på verksamheten som resultatkraven ställer samt genom att upplåningen blir mindre. Region Stockholm gör därmed inga placeringar i värdepapper eller har avsatta medel för kapitalförvaltning för koncernens pensionsåtaganden.

Skulderna för nyupptagna lån och leasing budgeteras öka med 4,9 miljarder kronor 2025. Övriga långfristiga skulder, bland annat medfinansiering av investeringar i anläggningstillgångar där Region Stockholm har slutit överenskommelser med staten och berörda kommuner, ökar netto med 6,0 miljarder kronor. Andelen räntebärande skulder justerat för kassalikviditet i förhållande till de totala intäkterna uppgår till 27 procent, vilket med marginal understiger gränsvärdet som är 50 procent.

År 2027 beräknas de långfristiga skulderna uppgå till knappt 90 miljarder kronor vilket kan jämföras med prognosen för 2024 som utgör ingående balans för 2025 och uppgår till nära 70 miljarder kronor.

I enlighet med att reavinster inte inkluderas i Region Stockholms budgeterade resultat, budgeteras följaktligen inte intäkter och likviditetsflöden vid försäljning av fastigheter. När försäljningar genomförs förändras Region Stockholms tillgångar och kassan förstärks vilket minskar koncernens upplåningsbehov under de kommande åren, vilket utgör en avvikelse mot budget.

3.4 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska Region Stockholm ha riktlinjer för mål för en god ekonomisk hushållning. Detta omsätts i Region Stockholm genom Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2023-0414) där det anges att det i den årliga budgeten ska finnas mål och indikatorer som stödjer det.

Region Stockholms soliditet behöver öka. Detta för att Region Stockholms långsiktiga betalningsförmåga ska vara stabil och för att säkerställa att koncernen kan hantera sina åtaganden för investeringar, skulder och pensioner. Vid 2019 års utgång var soliditeten 9,7 procent eller -7,1 procent om ansvarsförbindelsen för pensioner inkluderas. Till och med 2022 steg den till 17,3 procent, eller 3,3 procent inkluderat ansvarsförbindelsen. Detta med anledning av det höga resultatet till följd av god ekonomisk hushållning. Soliditeten prognostiseras för 2024 till 1,3 procent när ansvarsförbindelsen för pensioner medräknas.

Tabell 11. Region Stockholms soliditet, inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner

Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
2023	2024	2025	2026	2027

Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen	2,3%	1,3%	1,7%	2,9%	3,9%
---	------	------	------	------	------

Soliditeten ökar 2025 till följd av att Region Stockholm budgeterar med positivt resultat. Soliditeten ska senast vid 2027 års utgång återgå till 3,3 procent. På längre sikt ska soliditeten öka årligen i enlighet med det finansiella målet för god ekonomisk hushållning.

Enligt policyn för god ekonomisk hushållning ska budgeten ange hur stor andel nyinvesteringar som kan finansieras med upptagna lån, vilket framgår av nästa avsnitt.

3.5 Kassaflödesanalys och finansieringsbudget

Kassaflödet från den löpande verksamheten beräknas vara stabilt under 2025 och öka ytterligare under planåren 2026–2027. Detta främst till följd av ett positivt resultat. Avsättningarna för pensioner påverkar Region Stockholms kassaflöde positivt.

Investeringarna i anläggningstillgångar beräknas öka 2025 i förhållande till prognosen för 2024 och därefter beräknas volymen investeringsutgifter minska 2026 och 2027.

Tabell 12. Kassaflödesanalys för 2025 med plan för 2026–2027

Kassaflödesanalys	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	-1 011	-947	75	1 370	1 010
Justering för ej likviditetspåverkande poster	13 227	14 605	10 565	8 033	13 766
Minskning av avsättningar pga utbetalningar	0	0	0	0	0
<i>Medel från verksamheten före förändringar av rörelsekapital</i>	<i>12 215</i>	<i>13 658</i>	<i>10 640</i>	<i>9 403</i>	<i>14 776</i>
Ökning(-) resp minskning(+) av förråd och varulager	45	-55	-78	-8	0
Ökning(-) resp minskning(+) kortfristiga fordringar	849	-112	0	0	0
Ökning (+) resp minskning (-) av kortfristiga skulder (exkl leasing- och lånefinansiering)	0	0	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	14 960	13 833	10 429	9 439	14 776
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-16 761	-19 984	-21 573	-19 835	-15 181
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0

**BUDGET 2025 FÖR REGION
STOCKHOLM**

Investering i finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-16 761	-19 984	-21 573	-19 835	-15 181
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	0	0	3 674	5 734	0
Amortering av långfristiga skulder	-758	-826	0	0	-5 476
Ökning/minskning långfristiga fordringar	-841	3	842	0	0
Förändring långfristiga skulder	813	544	2 027	-1 082	292
Förändring av leasingfinansiering	-1 006	-130	-232	-117	0
Erhållna bidrag	5 568	4 676	4 540	5 880	5 588
Minskning av avsättningar pga utbetalningar	0	0	0	0	0
Övrig finansiering	0	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	3 776	4 266	10 852	10 415	405
Utbetalning bidrag till statlig infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0	0	0
Årets kassaflöde	1 975	-1 886	-293	19	0
Likvida medel vid årets början	2 766	4 163	2 513	2 220	2 239
Likvida medel vid årets slut	4 741	2 277	2 220	2 239	2 239

Självfinansieringen av Region Stockholms tillgångar exklusive medfinansiering uppgår till 67 procent för budgetåret 2025 och beräknas uppgå till i genomsnitt 80 procent under planåren 2026–2027.

Tabell 13. Finansieringsbudget för 2025 med plan för 2026–2027

	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Investeringar	16 761	19 984	21 573	19 835	15 181
- varav nyinvesteringar	12 049	13 507	13 467	12 353	8 313
- varav ersättningsinvesteringar	4 712	6 478	8 106	7 482	6 867
Finansiering egen likviditet	-10 918	-13 833	-10 404	-10 323	-9 300
Medfinansiering	-5 844	-5 320	-5 959	-4 540	-5 880
Lån- och leasingfinansiering	0	-832	-5 211	-4 972	0
Resultat	0	0	0	0	0
<i>Självfinansieringsgrad (exkl. medfinansiering)</i>	<i>100%</i>	<i>94%</i>	<i>67%</i>	<i>67%</i>	<i>100%</i>

3.6 Anslag till nämnder

Anslagsjusteringar

Anslagen till nämnder ökar med 6,4 procent 2025 jämfört med budget 2024 till 104,3 miljarder. Uppräkningen inkluderar kompensation för kostnadsutvecklingen inom deras områden.

Beskrivning av justeringar av anslag i relation till den av S, V, MP och C presenterade budgeten beskrivs i bilaga 2.

Tabell 14. Anslag till nämnder för 2025 samt plan för åren 2026–2027

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Ändring B24/B25	Plan 2026	Plan 2027
Hälso- och sjukvårdsnämnden	66 896,8	70 509,0	5,4%	73 176,4	76 240,6
Primärvårdsnämnden	14 072,9	15 173,4	7,8%	15 966,0	16 774,9
Patientnämnden	35,0	36,1	3,3%	37,3	38,5
Trafiknämnden	13 522,8	15 142,4	12,0%	15 614,8	16 105,4
- varav trafikförvaltningen	11 983,3	13 440,2	12,2%	13 901,2	14 380,1
- varav färdtjänstverksamheten	1 177,0	1 277,0	8,5%	1 277,0	1 277,0
- varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	362,5	425,2	17,3%	436,6	448,3
Kulturnämnden	587,0	539,4	-8,1%	556,9	577,6
Regionstyrelsen	2 714,0	2 895,6	6,7%	2 983,9	3 135,3
- varav regionledningskontoret	556,2	565,6	1,7%	568,5	568,5
- varav politiska organisationen	204,2	205,2	0,5%	210,2	210,2
- varav bidrag och övrigt	1 953,6	2 124,8	8,8%	2 205,2	2 356,6
Klimat- och regionutvecklingsnämnden	163,4	0,0	-100,0%	0,0	0,0
Fastighets- och servicenämnden	0,0	0,0		0,0	0,0
Revisorskollegiet*	39,5				
Summa anslag	98 031,4	104 337,5	6,4%	108 377,8	112 915,9

*) Revisorskollegiets anslag bereds av regionfullmäktiges presidium och anges inte i tabellerna.

3.7 Resultatkrav för nämnder och bolag

Utgångspunkten för Region Stockholms verksamhets- och ekonomistyrning är mål- och resultatstyrning, vilket innebär att nämnder och bolag ska utföra sin verksamhet och uppnå fastställda mål samtidigt som de minst uppfyller det ekonomiska resultatkrav som regionfullmäktige har beslutat. Regionkoncernen består av resultatenheter och respektive bolag utgör naturligt en resultatenhet med anledning av associationsformen. En nämnd

kan däremot ha ansvar för flera resultatenheter, det gäller bland annat fastighets- och servicenämnden.

Resultatkraven avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt och är minimikrav vilket innebär att resultat som överstiger resultatkravet får behållas inom det egna kapitalet, under förutsättning att koncernens eget kapital ökar med motsvarande belopp. Resultatkraven överensstämmer med det kommunala balanskravet och inkluderar därför inte exempelvis reavinster.

Resultatkraven följer i huvudsak Region Stockholms beräkningsmodell för resultatkrav som beskrivs i Region Stockholms Riktlinjer för ekonomistyrning (RS 2023-0414) och är beslutad av regionfullmäktige i Budget 2019. Modellen beaktar koncernens behov av avkastning på återinvesterade medel bland annat för avsättningar för pensioner och avkastning på eget kapital. Modellen beaktar också att Region Stockholms bolag ska ha konkurrensneutrala förutsättningar och hänsyn ska tas till varje nämnds och bolags specifika förutsättningar.

För budgetåret 2025 och planåren 2026–2027 har de flesta resultatkrav justerats med anledning av förändrade förutsättningar. Villkor för resultatkraven beskrivs i respektive nämnds och bolags avsnitt i kapitel 5 och 6. En ny bedömning av resultatkraven görs inför Budget 2026.

Beskrivning av justeringar av resultatkrav i relation till den av S, V, MP och C presenterade budgeten beskrivs i bilaga 2.

Tabell 15. Resultatkrav för nämnder och bolag 2025 samt plan för åren 2026–2027

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Hälso- och sjukvård				
Hälso- och sjukvårdsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje	0,0	0,0	0,0	0,0
Primärvårdsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	0,0	213,0	218,0	218,0
Karolinska Universitetssjukhuset	54,0	44,0	44,0	45,0
Södersjukhuset AB	26,0	23,0	24,0	24,0
Danderyds Sjukhus AB	23,0	25,0	25,0	25,0
Södertälje Sjukhus AB	6,0	6,0	6,0	6,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	7,0	6,0	6,0	6,0
Folktandvården Stockholms Län AB	-55,0	90,0	130,0	130,0

**BUDGET 2025 FÖR REGION
STOCKHOLM**

 Diarienummer
RS 2024-0217

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	7,0	2,0	2,0	2,0
Tobiasregistret AB	0,0	0,0	0,0	0,0
MediCarrier AB	3,4	15,0	15,0	15,0
Hälso- och sjukvård totalt	71,5	424,0	470,0	471,0
Kollektivtrafik				
Trafiknämnden	-254,0	615,0	1 369,0	1 411,0
- varav trafikförvaltningen	41,0	60,0	109,0	111,0
- varav färdtjänstverksamheten	4,0	3,0	3,0	3,0
- varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	0,0	0,0	0,0	0,0
AB Storstockholms Lokaltrafik	-299,0	552,0	1 257,0	1 297,0
- varav AB SL Finans	0,0	0,0	0,0	0,0
- varav SL Nya Tunnelbanan AB	0,0	0,0	0,0	0,0
- varav Waxholms Ångfartygs AB	0,0	10,0	11,0	11,0
Kollektivtrafik totalt	-254,0	615,0	1 369,0	1 411,0
Kultur				
Kulturnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholm Film AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Kultur totalt	0,0	0,0	0,0	0,0
Regionstyrelsen	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimat- och regionutvecklingsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastigheter och service				
Fastighets- och servicenämnden	494,0	750,0	774,0	782,0
- varav serviceförvaltningen	-79,0	6,0	7,0	7,0
- varav Landstingsfastigheter Stockholm	490,0	641,0	662,0	669,0
- varav NKS Bygg	83,0	103,0	105,0	106,0
Locum AB	4,0	3,0	3,0	3,0
Fastigheter och service totalt	498,0	753,0	777,0	785,0
Övriga				
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0	0,0
Landstingshuset Stockholm AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncerngemensamma funktioner				
Skadekontot	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncernfinansiering	-4 347,9	-1 716,6	-1 246,0	-1 657,0
Koncernjusteringar				
Totalt	-4 032,4	75,4	1 370,0	1 010,0

*Avser resultat före bokslutsdispositioner och skatt, justerat för kostnadseffekt för förändrad diskonteringsränta för pensioner hos bolagen.

3.8 Koncernfinansiering

Koncernfinansiering är Region Stockholms centrala redovisningsenhet där poster av regionövergripande karaktär redovisas. Inom koncernfinansiering budgeteras samtliga regionövergripande kostnader, dessa fördelas till respektive nämnd och bolag i samband med rapportering av verksamhetsplaner och regionstyrelsens behandling av ärendet Avstämning av budget 2025. Koncernfinansierings resultat påverkas av storleken på anslagen och av koncernens åtaganden.

Koncernfinansiering hanterar bland annat Region Stockholms skatteintäkter och utbetalningar av anslag samt arbetsgivaravgifter och pensioner som avser personalen inom nämndernas förvaltningar. Koncernfinansiering förvaltas av regionstyrelsen genom regionledningskontoret.

Resultatet för koncernfinansiering budgeteras till -1 717 miljoner kronor 2025 vilket innebär en ökning med 2 631 miljoner kronor jämfört med 2024. För planåren 2026–2027 är resultatet budgeterat till -1 246 respektive -1 657 miljoner kronor.

Tabell 16. Resultaträkning för Koncernfinansiering

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	120 817	118 311	121 379	125 708
Kostnader	-125 165	-120 028	-122 625	-127 365
Resultat	-4 348	-1 717	-1 246	-1 657

3.9 Skadekontot

Skadekontot är Region Stockholms försäkringssystem för egendoms- och följdskadeförsäkring. Resultatenheten, som regionstyrelsen ansvarar för, har inga anställda och finansieras genom årliga premier från nämnder och bolag. Skadekontots resultatkrav är oförändrat noll kronor för 2025 och planåren 2026–2027.

Tabell 17. Resultaträkning för Skadekontot

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	19	19	19	19
Kostnader	-19	-19	-19	-19
Resultat	0	0	0	0

4. Investeringar

I detta kapitel beskrivs Region Stockholm investeringsplan för 2025–2034. Investeringsplanen i sin helhet redovisas i bilaga 4 och investeringarna beskrivs övergripande i respektive investerande nämnds och bolags avsnitt i kapitel 5 respektive 6.

4.1 Budgeterade investeringsförutsättningar

Region Stockholm fortsätter att genomföra betydande investeringar inom hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik för att skapa väl fungerande och tillgängliga anläggningar. Investeringsplanens investeringsutrymme medger att Region Stockholm under tioårsperioden 2025–2034 kan investera totalt 134 miljarder kronor.

Tabell 18. Region Stockholms investeringsplan 2025–2034

Mkr	Utfall	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan	Plan	Plan	Totalt
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030–2034	2025–2034
TOTALT	16 761	21 675	21 573	19 835	15 181	14 309	11 982	51 050	133 930
<i>Varav Region Stockholms finansieringsansvar</i>	<i>11 193</i>	<i>15 716</i>	<i>17 033</i>	<i>13 955</i>	<i>9 592</i>	<i>9 471</i>	<i>8 273</i>	<i>34 244</i>	<i>92 569</i>

Beaktat de 41,4 miljarder kronor som medfinansieras av staten och de kommuner som Region Stockholm har överenskommelser med, uppgår de investeringar som Region Stockholm bär finansieringsansvaret för till totalt 92,6 miljarder kronor för tioårsperioden. Investeringsutrymmet för åren 2025–2027 uppgår 56,6 miljarder kronor varav 16 miljarder kronor avser medfinansiering. Under 2025 uppgår investeringarna till totalt 21,6 miljarder kronor varav 4,5 miljarder kronor medfinansieras av staten och de kommuner som Region Stockholm har överenskommelser med.

Medfinansiering innebär att Region Stockholm, staten och berörda kommuner har ett gemensamt finansieringsansvar för de investeringar där avtal har ingåtts om medfinansiering. När investeringarna har färdigställts blir de Region Stockholms anläggningstillgångar och som då har fullt ansvar för tillgångarnas driftkostnader och ersättningsinvesteringar. För de investeringar som medfinansieras kommer avskrivningskostnaderna att täckas till den grad som finansieras av parterna utanför Region Stockholm.

Investeringsplanens driftsättningsplan har förskjutits till viss del jämfört med vad som tidigare har varit budgeterat. Driftsättningsplanen har nu sin tyngdpunkt i början av planperioden fram till 2028 då ett antal större kollektivtrafikinvesteringar planeras att driftsättas, som exempelvis bussterminal Slussen, tunnelbana till Barkarby och tunnelbana till Arenastaden.

Investeringsplanen innebär kapitalkostnader för Region Stockholm när investeringarna har färdigställts och anläggningarna tas i drift. Kapitalkostnadernas andel av Region Stockholms totala intäkter är i linje med att Region Stockholm ska ha en ekonomi i balans.

Fördelning av det totala investeringsutrymmet

Tabellen nedan visar en översiktlig sammanställning av investeringsplanens fördelning mellan verksamhetsområden.

Tabell 19. Region Stockholms investeringsplan 2025–2034 per verksamhetsområde

Mkr	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030–2034	Totalt 2025–2034
Hälso- och sjukvård	1 003	1 668	1 966	1 696	1 850	1 694	1 734	8 362	17 302
Kollektivtrafik	13 449	16 813	16 134	14 636	10 105	9 739	8 081	34 074	92 769
<i>varav medfinansiering</i>	<i>5 568</i>	<i>5 959</i>	<i>4 540</i>	<i>5 880</i>	<i>5 588</i>	<i>4 838</i>	<i>3 709</i>	<i>16 806</i>	<i>41 362</i>
Fastigheter	2 190	2 956	3 085	3 184	2 960	2 635	1 920	7 383	21 168
Service	112	231	351	282	211	186	185	1 103	2 319
Övrig verksamhet	7	7	37	37	55	55	61	128	372
TOTALT	16 761	21 675	21 573	19 835	15 181	14 309	11 982	51 050	133 930
<i>Varav Region Stockholms finansieringsansvar</i>	<i>11 193</i>	<i>15 716</i>	<i>17 033</i>	<i>13 955</i>	<i>9 592</i>	<i>9 471</i>	<i>8 273</i>	<i>34 244</i>	<i>92 569</i>

Investeringsutrymmet för Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag är 17,3 miljarder kronor för perioden 2025–2034, varav två miljarder kronor avser 2025. Dessa investeringar består av medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. De avser främst

ersättningsinvesteringar för att upprätthålla driften i den befintliga vårdverksamheten.

Investeringsutrymmet för kollektivtrafikinvesteringar är 92,8 miljarder kronor för perioden 2025–2034, varav investeringar i utbyggd tunnelbana uppgår till 39,4 miljarder kronor. Med hänsyn till medfinansiering uppgår de investeringar som Region Stockholm har finansieringsansvar för till 51,4 miljarder kronor under perioden. Investeringar som understiger 100 miljoner kronor uppgår till totalt 12,5 miljarder kronor för perioden 2025–2034. Under 2025 planeras investeringar i kollektivtrafiken motsvarande 16,1 miljarder kronor, varav 4,5 miljarder kronor medfinansieras av staten och de kommuner som Region Stockholm har överenskommelser med.

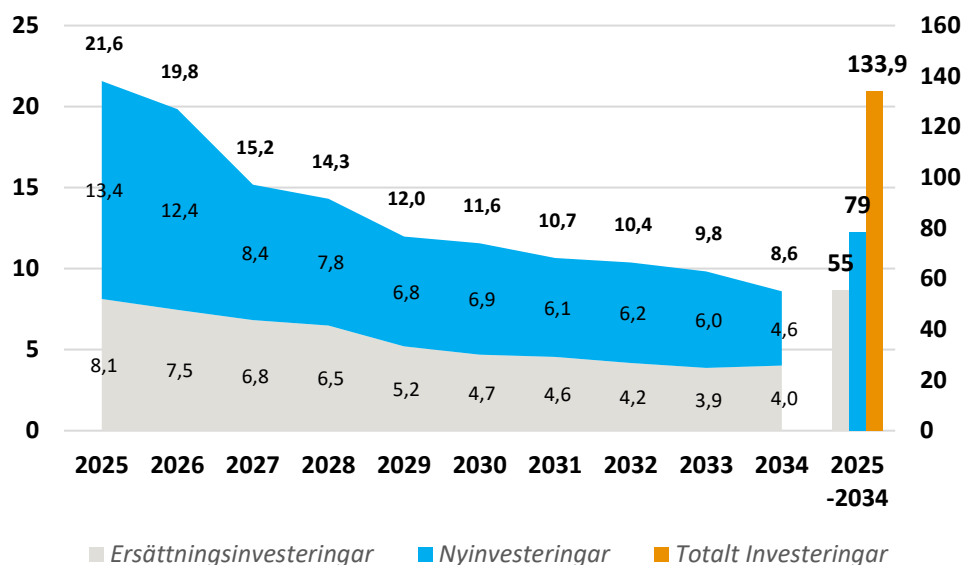
Investeringsutrymmet för investeringar i fastigheter och service inklusive Locum uppgår till 23,5 miljarder kronor under perioden 2025–2034, varav investeringar i fastigheter inom koncernresultatenheten Landstingsfastigheter Stockholm uppgår till 20,4 miljarder kronor och inom koncernresultatenheten Nya Karolinska Solna Bygg till 0,7 miljarder kronor. Investeringar inom fastigheter som understiger 100 miljoner kronor uppgår till 11,9 miljarder kronor under perioden 2025–2034. Investeringsutrymmet för investeringar i service uppgår till 2,3 miljarder kronor under perioden 2025–2034, varav 0,4 miljarder kronor 2025. Investeringar inom service avser ersättningsinvesteringar i form av datorer och nätverksutrustning. Under 2025 planeras investeringar motsvarande 3,4 miljarder kronor i fastigheter och service.

Investeringsutrymmet för övrig verksamhet uppgår till 372,1 miljoner kronor under perioden 2025–2034, varav 36,5 miljoner kronor 2025. Dessa investeringar avser robusthetshöjande åtgärder i fastigheter och anläggningar samt mindre ersättningsinvesteringar och inventarier.

Fördelning mellan ny- och ersättningsinvesteringar

Av Region Stockholms totala investeringsutrymme avser 59 procent nyinvesteringar och 41 procent ersättningsinvesteringar. Figuren nedan visar hur investeringsvolymen fördelar sig över åren, totalt och mellan ny- respektive ersättningsinvesteringar.

Fördelning mellan ny- och ersättningsinvesteringar 2025-2034, miljarder kronor

4.2 Tillkommande investeringsönskemål

Nämnder och bolag arbetar med att kartlägga och planera för framtida investeringsbehov inom sina ansvarsområden. I det arbetet har behov av investeringar identifierats som inte ryms inom det totala beslutade investeringsutrymmet. Investeringarna som inryms inom plan har prioriterats utifrån nämnder och bolags bedömning av vad som är mest tids- och verksamhetskritiskt.

För hälso- och sjukvårdens bedöms sammantaget ett tillkommande investeringsbehov, som ligger utanför utrymmet, med 88 miljoner kronor under den kommande femårsperioden. Under en följd av år har Södersjukhuset AB inte mäktat med att investera som planerat vilket medfört ett akut behov av ersättningsinvesteringar, som gjort att tidigare planerade investeringar inte inryms inom beslutat investeringsutrymme.

För kollektivtrafiken bedöms sammantaget ett tillkommande investeringsbehov, som ligger utanför utrymmet, med till cirka 7,3 miljarder kronor under den kommande tioårsperioden. För att bevara det befintliga kollektivtrafiksystemets nytta och effektivitet krävs ytterligare uppgraderingar och ersättningsinvesteringar, utöver det som ryms inom investeringsplanen, parallellt med fortsatt fokus på underhåll av det befintliga systemet.

Fastigheterna inom hälso- och sjukvården bedöms sammantaget ett tillkommande investeringsbehov, som ligger utanför utrymmet, med cirka 14 miljarder kronor under den kommande tioårsperioden. Fastigheterna är till delar äldre och i behov av omfattande upprustning och modernisering.

5. Nämnder

I detta kapitel anges nämndernas anslag, resultatkrav, investeringsutrymme, mål samt eventuella uppdrag. Nämnderna ska planera och följa upp sin verksamhet i enlighet med detta och i sin planering också beakta regionfullmäktiges inriktning och prioriteringar i kapitel 1.

Nämnderna kommer i samband med sin rapportering av verksamhetsplaner för 2025 att beräkna sina intäkter och kostnader utifrån regionfullmäktiges beslut och andra förutsättningar som avtal och överenskommelser. Det innebär att fördelningen av intäkter och kostnader förändras vilket påverkar det slutliga tabellverket (tabellerna i kapitel 3, 5 och 6). Detta slutliga tabellverk fastställs av regionstyrelsen i samband med ärendet Avstämning av Budget 2025 för Region Stockholm.

Generella uppdrag som gäller för alla nämnder.

- 1) Alla nämnder uppdras att minska kostnaden för administration och lokaler med tio procent.
- 2) Alla nämnder uppdras att genomföra ett konsultstopp i hela Region Stockholm för nya politiskt beslutade utredningar.
- 3) Alla nämnder uppdras att genomföra effektiviseringar av kommande och genomförda upphandlingar motsvarande 1–2 procent av avtalsvärdet om det inte föreligger särskilda skäl.
- 4) Alla sjukvårdsproducerande nämnder ska öka såld utomläns- och utomlandsvård. Slutgiltig fördelning görs i ärendet Avstämning av Budget 2025.
- 5) Alla nämnder uppdras att öppna upp upphandlingar för fler för att stärka konkurrensen.
- 6) Alla nämnder uppdras att införa ett socialiseringsstopp för att värna Regionens resurser.
- 7) Alla nämnder uppdras att säkerställa att ingen verksamhet i Region Stockholm säljer eller kasserar uttjänt eller avskrivet material utan att först erbjuda den till försvaret av Ukraina om det är efterfrågat.

5.1 Regionstyrelsen

Ekonomiska förutsättningar

Regionstyrelsens anslag för 2025 är 2 896 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 182 miljoner kronor, jämfört med budget 2024. Anslaget har räknats upp med 6,7 procent jämfört med budget 2024. För planåren 2026–2027 är anslaget 2 984 miljoner kronor respektive 3 135 miljoner kronor. Från 2025 övertar regionstyrelsen ansvaret för klimat- och regionplanenämnden och erhåller därmed ett förstärkt anslag.

Regionstyrelsen ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 20. Resultaträkning för regionstyrelsen

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	2 999	3 112	3 198	3 349
- varav anslag	2 714	2 896	2 984	3 135
Kostnader	-2 999	-3 112	-3 198	-3 349
- varav regionledningskontoret	-556	-566	-568	-568
- varav politiska organisationen	-204	-205	-210	-210
- varav bidrag och övrigt	-1 954	-2 125	-2 205	-2 357
Resultat	0	0	0	0

Anslaget till regionstyrelsen finansierar regionledningskontorets kostnader liksom den politiska organisationens kostnader som till exempel mandatstöd och kanslianslag. Anslaget täcker också kostnader för bland annat forskning och utbildning, medlemskap i organisationer samt övriga bidrag.

I regionstyrelsens anslag finns 200 miljoner kronor avsatt för tidiga och riktade insatser för bättre arbetsmiljö samt minskad ohälsa och sjukfrånvaro. Därutöver finns reserverade medel för 300 miljoner kronor avseende strategiska och långsiktiga insatser för Region Stockholms kompetensförsörjning, inklusive fortsatt satsning på betald specialistutbildning för specialistsjuksköterskor och barnmorskor.

Investeringar

Regionstyrelsens investeringsutrymme för 2025 är 33 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 340 miljoner kronor och för

perioden 2025–2027 är utrymmet 119 miljoner kronor. Investeringarna består av robusthetshöjande åtgärder i fastigheter och anläggningar, ersättningsinvesteringar inom it och teknik samt inventarier.

Tabell 22. Regionstyrelsens investeringsutrymme

Mnkr	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Nyinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	33,3	33,3	52,1	221,5	340,1
Totalt	33,3	33,3	52,1	221,5	340,1

Mål och indikatorer

Regionstyrelsen ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Regionstyrelsen ska också följa upp inriktningsmålen och dess underliggande mål för Region Stockholm som helhet.

Uppdrag

1. Regionstyrelsen ska hemställa till regeringen om att skattebefria övertidsarbete.
2. Regionstyrelsen uppdras att inleda förhandlingar med staten om att avskaffa den regionala utjämningskatten.
3. Regionstyrelsen tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden ges i uppdrag att införa ett byråkratitak för medarbetare i vården.
4. Regionstyrelsen ges i uppdrag att införa Idékraft i Region Stockholm för att ta vara på medarbetarnas idéer om verksamhetsutveckling.
5. Regionstyrelsen uppdras att skicka ett tillkännagivande till regeringen och SKR om att genomföra en ändamålsenlig upprepning av mål, indikatorer och uppföljning av hälso- och sjukvården på den nationella nivån.
6. Regionstyrelsen ges i uppdrag utveckla Fuskjägarna genom att ta initiativ till ett länsövergripande samarbete med länets kommuner och relevanta myndigheter.
7. Regionstyrelsen får i uppdrag att genomföra en kartläggning och riskanalys över brottslighet och oegentligheter som drabbar all verksamhet som Region Stockholm ansvarar för.
8. Regionstyrelsen får i uppdrag att utreda om det är möjligt att förenkla informationsdelning med länets kommuner, andra regioner och nationella myndigheter i syfte att motverka brottslighet.

9. Regionstyrelsen ges, tillsammans med hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden, ges i uppdrag att öka antalet AT-platser, BT-platser och ST-platser för att säkra kompetensförsörjningen.
10. Regionstyrelsen uppdras ta fram ett småhusprogram i samverkan med regionens kommuner i syfte att skapa möjligheter för fler att bo i småhus.
11. Regionstyrelsen uppdras att tillsammans med trafiknämnden inleda en dialog med regionens kommuner i syfte att skapa fler infartsparkeringar.
12. Regionstyrelsen uppdras att inleda en dialog med regeringen, Trafikverket och berörda kommuner i syfte att säkerställa Östlig förbindelses finansiering och färdigställande.
13. Regionstyrelsen uppdras framställa en HQ-strategi som syftar till att locka fler företag och deras huvudkontor till regionen.
14. Regionstyrelsen uppdras tillsätta en taskforce i syfte att säkerställa att alla rättsvårdande myndigheter får tillgång till Regionens resurser när så krävs.
15. Regionstyrelsen uppdras tilldela Trygghetscentralen ett utökat uppdrag om att samordna trygghetsarbetet tillsammans med Stockholms stads resurser.
16. Regionstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med berörda kommuner uppvakta regeringen, länsstyrelsen samt övriga ansvariga myndigheter för att uppnå ett bättre regelverk för en levande landsbygd.
17. Regionstyrelsen ges i uppdrag att med hjälp av AI kontinuerligt kontrollera alla Region Stockholms fakturor för att motverka fusk och felaktigheter
18. Regionstyrelsen ska hemställa till regeringen om erforderliga lagändringar så att ordningsvakter kan utdela tilläggsavgift till tjuvåkare samt bot vid exempelvis skadegörelse och nedskräpning.

5.2 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 23. Resultaträkning för hälso- och sjukvårdsnämnden

**BUDGET 2025 FÖR REGION
STOCKHOLM**

 Diarienummer
RS 2024-0217

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Mnkr				
Intäkter	90 562	89 058	91 725	94 790
- varav anslag	66 897	70 509	73 176	76 241
Köpt vård	-70 395	-73 681	-76 843	-78 375
Läkemedelsförmånen	-8 215	-8 548	-8 908	-8 908
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-11 952	-6 829	-5 974	-7 506
<i>Summa kostnader</i>	<i>-90 562</i>	<i>-89 058</i>	<i>-91 725</i>	<i>-94 790</i>
Resultat	0	0	0	0

Hälso- och sjukvårdsnämndens anslag för 2025 är 70,5 miljarder kronor, vilket innebär en ökning med 3,6 miljarder kronor eller 5,4 procent jämfört med budget 2024. I anslaget ingår 24 miljoner kronor som ersättning för vaccinering för covid-19. Uppräkningen av anslaget är 1,4 procentenheter mer än planerat i Budget 2024 för planåret 2025 beaktat ovan nämnda förändringar.

Hälso- och sjukvårdsnämndens anslag för planåren 2026–2027 uppgår till 73,2 miljarder kronor respektive 76,2 miljarder kronor.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för hanteringen av kostnaderna för läkemedel inom läkemedelsförmånen och erhåller återbäring från läkemedelsföretagen i enlighet med avtalet mellan regionerna, staten och läkemedelsföretagen. Den del av återbäringen som ska återbetalas till staten ska betalas genom regionstyrelsens resultatenheter koncernfinansiering som fakturerar hälso- och sjukvårdsnämnden motsvarande summa.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtäljes, KSON:s, medlemsbidrag och kommunalförbundets resultat. Nämnden ansvarar också för att vidareförmedla KSON:s andel av riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen ska avräknas nämndens kostnader för patienter inom KSON:s ansvarsområde.

Regionfullmäktige beslutar om anslag, resultatkrav samt taxor och avgifter. Förutom anslag erhåller nämnden riktade statsbidrag som till största del vidareförmedlas från koncernfinansiering. Budgetering av de riktade statsbidragen samt andra intäkter görs dock av hälso- och sjukvårdsnämnden i samband med nämndens beslut om verksamhetsplan för 2025, där de riktade statsbidragen ska särredovisas.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har sedan 2016 erhållit ersättning för den nya sjukhusanläggningen Nya Karolinska Solna och de så kallade

strategiska investeringar i lokaler och medicinteknisk utrustning som ingick i Framtidsplanen för hälso- och sjukvård. Ersättningen ingår i hälso- och sjukvårdsnämndens anslag och har årligen räknats upp i enlighet med regionfullmäktiges beslut om anslag i budgeten. Den sammantagna ersättningen uppgår 2025 till 3 368,1 miljoner kronor vilket inkluderar 152 miljoner kronor i ersättning till driftsättningen av ny vårdbyggnad 61 vid Danderyds Sjukhus. Inför planeringen 2026 höjs ersättningen givet modernisering av vårdplatser i byggnaderna 17 och 18 vid Södersjukhuset. Nämndens anslag höjs med anledning av detta ändamål med 152 miljoner kronor 2025 och 354 miljoner kronor 2026. Ersättningen sker i enlighet med regionfullmäktiges beslut vid genomförandebesluten som anger att hälso- och sjukvårdsnämnden ska inarbeta ersättningen i avtal med vårdgivarna. Utbetalningen är villkorad driftsättningen, vid en eventuell försening betalas inte ersättningen ut.

Tabell 24. Ersättning för lokaler och utrustning enligt regionfullmäktiges beslut

Mnkr	Budget	Plan	Plan
	2025	2026	2027
Ersättning för lokaler och utrustning	3 216,1	3 349,8	3 480,5
Tillkommande Danderyds Sjukhus	152,0	169,1	175,7
Tillkommande Södersjukhuset	0,0	185,0	192,2
Totalt	3 368,1	3 703,9	3 848,4

Investeringar

Hälso- och sjukvårdsnämndens investeringsutrymme för 2025 är fem miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 50 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 15 miljoner kronor.

Tabell 25. Hälso- och sjukvårdsnämndens investeringsutrymme

Mnkr	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Nyinvesteringar <100 mkr	5,0	5,0	5,0	35,0	50,0
Totalt	5,0	5,0	5,0	35,0	50,0

Investeringarna består av en IT-plattform för prehospitalet vård, FRAPP, uppbyggnad av civilt försvar inom den katastrofmedicinska verksamheten och tillhörande utrustning.

Mål och indikatorer

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas

målvärden inte uppnås. Hälso- och sjukvårdsnämnden har även huvudansvar för målen Tillgänglig hälso- och sjukvård på rätt nivå utifrån patientens behov och Vården är säker, effektiv och har god kvalitet.

Uppdrag

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att under 2025 lägga särskilt fokus på att korta väntetiderna och förbättra vårdgarantin för att patienter snabbare ska få vård.
2. Hälso- och sjukvårdsnämnden får ett särskilt uppdrag att säkerställa att det är enkelt för patienter att boka av eller om tider.
3. Hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden ges i uppdrag att utveckla närakuterna i syfte att avlasta akutsjukhusen. Möjligheten att kunna anställa nya läkarkompetenser ska utredas.
4. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att införa hospital at home på bred front av samtliga akutsjukhus.
5. Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att öka antalet vårdplatser inom ASiH och utreda hur uppdraget kan utvecklas för att ytterligare avlasta akutsjukhusen.
6. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att införa hälsoobligationer på fler områden, med särskilt fokus på barnobesitas- och kardiovaskulär prevention.
7. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att 2025 färdigställa arbetet med 8-punktsprogrammet till förlossningsvården samt särskilt fokusera på möjliggörande av rotationstjänstgöring för barnmorskor och att stärka vård och rehabilitering för de kvinnor som lider av förlossningsskada.
8. Hälso- och sjukvårdsnämnden samt primärvårdsnämnden ges i uppdrag att stärka Region Stockholms kvinnosjukvård. Ett särskilt fokus riktas mot att utrota livmoderhalscancer.
9. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med primärvårdsnämnden, utreda hur vården för patienter med endometriosis kan utvecklas för att ge patienter vård i tid.
10. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att etablera en huvudmannasamverkan mellan regionen, kommuner och andra relevanta aktörer för att säkra en god och sammanhållen vård för länets alla äldre.
11. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att genomföra ett nytt cancerlöfte med fokus på, förebyggande åtgärder, screening och vaccination, forskning samt jämlikvård och borttagna väntetider.
12. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att inrätta en resurs i lämplig form för att stödja nära anhöriga till person som genomfört suicid samt inrätta en 24-timmarsgaranti för akut anhörigstöd.

13. Regionstyrelsen tillsammans med Hälso- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att införa ett byråkratitak för att medarbetare i vården ska ges mer tid till att träffa patienter och utveckla kvaliteten i vården i stället för att ägna sig åt onödig administration.
14. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att införa medarbetardrivna verksamheter inom egenregion.
15. Hälso- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att införa frivilliga rotationstjänster. Fokus på medarbetare som arbetar inom förlossningsvården, BVC och geriatriken och vårdcentralerna.
16. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att skapa möjligheter för länets invånare att digitalt jämföra förlossningskliniker. Tjänsten ska innehålla information från vårdgivare, uppgifter om vårdgivaren, samt enkla kvalitetsmått som Region Stockholm har tillgång till.
17. Regionstyrelsen tillsammans med Hälso- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att öka antalet AT-platser, BT-platser och ST-platser för att säkra kompetensförsörjningen.
18. Hälso- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden får i uppdrag att i samverkan med Stockholm stad påbörjar ett pilotprojekt kring Backa barnet i ett antal stadsdelar som anses vara lämpliga. Pilotprojektet ska knyta till sig forskare från akademi för att utvärdera modellens effekt i Stockholm.
19. Hälso- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att utveckla vård och stöd till brottsoffer som utsatts för sexuellt våld.
20. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att inleda en dialog med Karolinska universitetssjukhuset med syftet att snarast möjliggöra för Karolinska sjukhuset Huddinges mottagning för postinfektiösa sjukdomar att kunna bedriva klinisk forskning i syftet att stärka ett evidensbaserat medicinskt omhändertagande av patienter som lider av ME/CFS.
21. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att införa ett akademiskt specialistcentrum i syfte att utbilda andra specialister, samt skapa förutsättningar för forskning kring patientgruppen. Syftet med det senare är att kunna hitta behandlingsmetoder till denna grupp.
22. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att påbörja ett arbete om att införa en nollvision mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet ska ske i nära samarbete tillsammans med Nationellt Centrum för kvinnofrid (NCK) och Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck (NCH).

5.3 Primärvårdsnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till primärvårdsnämnden är 15,2 miljarder kronor 2025, vilket innebär en ökning med 1,1 miljarder kronor eller 7,8 procent jämfört med budget 2024. För planåren 2026–2027 är anslaget 16 miljarder kronor respektive 16,8 miljarder kronor. Primärvårdsnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 0 kronor.

Tabell26. Resultaträkning för primärvårdsnämnden

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	14 476	15 718	16 431	17 240
- varav anslag	14 073	15 173	15 966	16 775
Kostnader	-14 476	-15 718	-16 431	-17 240
Resultat	0	0	0	0

Nämnden ska köpa förvaltningstjänster av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Mål och indikatorer

Primärvårdsnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

1. Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att påbörja ett arbete under Q1 2025 med att flytta över ansvar och pengar från telefonrådgivningen 1177 dagtid under vardagar till vårdcentralerna.
2. Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att fullfölja handlingsplanen för fast läkarkontakt.
3. Primärvårdsnämnden uppdras att tillföra Vårdval Husläkarverksamhet med basal hemsjukvård 92 miljoner kronor i syfte att möjliggöra för fler vårdcentraler att ha öppet längre på kvällar och helger.

4. Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att revidera förfrågningsunderlaget för Husläkarverksamhet med basal hemsjukvård för att främja personalledda vårdcentraler.
5. Primärvårdsnämnden uppdras tillföra vårdval husläkarverksamhet 186 miljoner kronor för att implementera handlingsplanen för fast läkare.
6. Primärvårdsnämnden uppdras att underlätta för enskilda att driva mindre mottagningar i både tid och omfattning samt främja uppstarten av nya verksamheter.
7. Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att inleda en pilotverksamhet med två läkarledda vårdcentraler i regionens regi.
8. Primärvårdsnämnden uppdras att fördjupa arbetet för att fasa ut lågvärdevård och för kloka kliniska val i enlighet med Socialstyrelsens och Svenska Läkaresällskapets riktlinjer och rekommendationer.
9. Hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden får i uppdrag att ta fram en plan för flytt av nuvarande ekonomiska resurser för att öka primärvårdens andel av sjukvårdens totala budget.
10. Primärvårdsnämnden uppdras att utveckla incitament för att öka andelen patienter som får träffa sin fasta läkarkontakt.
11. Primärvårdsnämnden uppdras att skapa möjlighet för invånare att digitalt jämföra vårdcentraler. Tjänsten ska innehålla information från vårdgivare, uppgifter om vårdgivaren samt enkla kvalitetsmått Region Stockholm har tillgång till.
12. Regionstyrelsen tillsammans med Hälso- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att införa ett byråkratitak för att medarbetare i vården ska ges mer tid till att träffa patienter och utveckla kvaliteten i vården i stället för att ägna sig åt onödig administration.
13. Hälso- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att införa frivilliga rotationstjänster. Fokus på medarbetare som arbetar inom förlossningsvården, BVC och geriatriken och vårdcentralerna.
14. Regionstyrelsen tillsammans med Hälso- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att öka antalet AT-platser, BT-platser och ST-platser för att säkra kompetensförsörjningen.
15. Hälso- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden får i uppdrag att i samverkan med Stockholm stad påbörjar ett pilotprojekt kring Backa barnet i ett antal stadsdelar som anses vara lämpliga. Pilotprojektet ska knyta till sig forskare från akademi för att utvärdera modellens effekt i Stockholm.

16. Hälsa- och sjukvårdsnämnden samt primärvårdsnämnden ges i uppdrag att stärka Region Stockholms kvinnosjukvård. Ett särskilt fokus riktas mot att utrota livmoderhalscancer.
17. Hälsa- och sjukvårdsnämnden uppdras att, i samråd med primärvårdsnämnden, utreda hur vården för patienter med endometriosis kan utvecklas för att ge patienter vård i tid.
18. Primärvårdsnämnden uppdras att under 2025 göra en genomlysning av uppdraget Insatser för psykisk hälsa inom Husläkarmottagning för vuxna, samt lämna förslag på åtgärder.
19. Primärvårdsnämnden uppdras genomföra en genomlysning av första linjens psykiatri för barn och unga, samt uppdras att se över hur kan förstärkas.
20. Hälsa- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att utveckla vården och stödet till brottsoffer som utsatts för sexuellt våld.
21. Primärvårdsnämnden ges uppdrag att tillsammans med Akademiskt primärvårdscentrum, patientföreningar och kunnig medicinsk profession ta fram ett kunskapsunderlag om ME/CFS riktat till primärvården.
22. Primärvårdsnämnden uppdras att sänka kostnaderna för nätläkare genom att återställa det kostnadseffektiva systemet.

5.4 Patientnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Patientnämndens anslag för 2025 är 36,0 miljoner kronor, vilket är en ökning med 3,3 procent jämfört med budget 2024. För planåren 2026–2027 är anslaget 37 miljoner kronor respektive 39 miljoner kronor.

Patientnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 27. Resultaträkning för patientnämnden

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	42	38	39	40
- varav anslag	35	36	37	39
Kostnader	-42	-38	-39	-40
Resultat	0	0	0	0

Mål och indikatorer

Patientnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

5.5 Stockholms läns sjukvårdsområde

Ekonomiska förutsättningar

Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 213 miljoner kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 218 miljoner kronor för respektive år.

Tabell 28. Resultatkrav för SLSO

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	0	213	218	218

Stockholms läns sjukvårdsområdes intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden samt primärvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Nämndens intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Stockholms läns sjukvårdsområdes investeringsutrymme för 2025 är 278 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 2 908 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 891 miljoner kronor.

Tabell 29. Investeringsutrymme för SLSO

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Beslutade investeringar >100 mkr	5,0	10,0	30,0	67,8	112,8
Nyinvesteringar <100 mkr	50,0	50,0	95,0	350,0	545,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	223,4	208,4	219,4	1 599,4	2 250,6
Totalt	278,4	268,4	344,4	2 017,2	2 908,4

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier, informations- och kommunikationsteknik, larm och säkerhetsinstallationer samt tekniska hjälpmedel. Nyinvesteringar i utrustning till utbyggnad av den psykiatriska vårdbyggnaden Helix, etapp 2,

är medräknade i investeringsutrymmet för 2025–2028 och utrustning till Löwenströmska sjukhuset är medräknade i investeringsutrymmet för 2027.

Mål och indikatorer

Stockholms läns sjukvårdsområde ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

5.6 Karolinska Universitetssjukhuset

Ekonomiska förutsättningar

Karolinska Universitetssjukhuset, Karolinska, ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 44 miljoner kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 44 respektive 45 miljoner kronor.

Tabell 30. Resultatkrav för Karolinska Universitetssjukhuset

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	54	44	44	45

Karolinskas intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Sjukhusets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Karolinskas investeringsutrymme för 2025 är 815 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 7 744 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 2 390 miljoner kronor.

Tabell 31. Karolinska Universitetssjukhusets investeringsutrymme

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Beslutade investeringar >100 mkr	75,0	40,0	40,0	20,0	175,0
Planerade investeringar >100 mkr	0,0	175,0	150,0	193,0	518,0
Nyinvesteringar <100 mkr	128,0	146,5	137,5	575,0	987,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	611,7	406,4	479,4	4 566,7	6 064,2
Totalt	814,7	767,9	806,9	5 354,7	7 744,2

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Ersättningsinvesteringar i utrustning till ombyggnad av vårdavdelningar

och vårdmottagningar etapp 2, Karolinska Huddinge, är medräknade i investeringsutrymmet för 2025–2028.

Mål och indikatorer

Karolinska ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

5.7 Akutsjukhusnämnden

Akutsjukhusnämnden är en ny nämnd från och med 1 januari 2025. Nämnden består av förvaltningarna Danderyds Sjukhus, Sankt Eriks Ögonsjukhus, Södersjukhuset och Södertälje Sjukhus som vardera har en egen ekonomistyrning men som samordnas av nämnden.

Ekonomiska förutsättningar

Nämnden har inget anslag utan erhåller ersättning för den hälso- och sjukvård som produceras av hälso- och sjukvårdsnämnden i enlighet med gällande vårdavtal.

Resultatkravet motsvarar resultatkraven för de ingående förvaltningarna. Nämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal. För information om respektive förvaltning, se kapitlen 6.2.1 Södersjukhuset AB, 6.2.2 Danderyds Sjukhus AB, 6.2.3 Södertälje Sjukhus AB samt 6.2.4 S:t Eriks Ögonsjukhus AB.

Mål och indikatorer

Akutsjukhusnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

5.8 Trafiknämnden

Ekonomiska förutsättningar

Trafiknämndens anslag för 2025 är 15,1 miljarder kronor. Av dessa erhåller trafikförvaltningen 13,4 miljarder kronor, färdtjänstverksamheten 1,3 miljarder kronor och förvaltning för utbyggd tunnelbana 425 miljoner kronor, som utgörs av kompensation till följd av högre räntekostnader. Färdtjänstverksamheten erhåller 2025 ett utökat anslag om 100 miljoner

kronor. Sammantaget höjs nämndens anslag med 1 619 miljoner kronor eller motsvarande 12 procent 2025 jämfört med 2024.

Trafiknämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 615 miljoner kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 1 369 respektive 1 411 miljoner kronor. Resultatkravet avseende SL-koncernen var sänkt för 2024 då bolaget behövde genomföra omotiverade nedskärningar i utbudet på grund av politiska beslut. År 2025 ska bolaget, i enlighet med Budget 2024, åter uppnå ett positivt resultatkrav. Resultatkravet för SL-koncernen är 615 miljoner kronor år 2025 i enlighet med resultatkravsmodellen och SL-koncernen ska eftersträva högre soliditet.

Tabell 32. Resultaträkning för trafiknämnden

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	28 113	30 061	30 785	29 843
- varav anslag	13 523	15 142	15 615	16 105
- varav biljettintäkter	9 489	10 036	10 274	10 294
Summa kostnader	-28 367	-29 446	-29 416	-28 432
Resultat	-254	615	1 369	1 411

Trafikförvaltningens anslag, se tabellen nedan, ökar 2025 med 1 173 miljoner kronor, motsvarande 9,8 procent, till 13,2 miljarder kronor år 2025. Trafikförvaltningens resultatkrav för 2025 är 60 miljoner kronor. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 109 respektive 111 miljoner kronor.

Tabell 33. Resultaträkning för trafiknämndens trafikförvaltning

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	13 994	14 212	14 813	14 813
- varav anslag	11 983	13 156	13 627	14 116
Kostnader	-13 953	-14 152	-14 704	-14 702
Resultat	41	60	109	111

Färdtjänstverksamhetens anslag, se tabellen nedan, är 1 277 miljoner kronor 2025. Färdtjänstverksamhetens resultatkrav för 2025 är 3,0 miljoner kronor. Resultatkravet är 3,0 miljoner kronor också för planåren 2026–2027.

Tabell 34. Resultaträkning för trafiknämndens färdtjänstverksamhet

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	1 964	2 131	2 189	2 089

**BUDGET 2025 FÖR REGION
STOCKHOLM**

 Diarienummer
RS 2024-0217

- varav anslag	1 177	1 277	1 277	1 277
Kostnader	-1 960	-2 128	-2 186	-2 086
Resultat	4	3	3	3

Inom trafiknämndens anslag utgör vidare anslaget till förvaltning för utbyggd tunnelbana 425 miljoner kronor 2025 vilket innebär en ökning med 63 miljoner kronor jämfört med 2024. Anslaget motsvarar de prognostiserade interna räntekostnader som uppstår som en konsekvens av Region Stockholms upptagna lån för att finansiera Region Stockholms andel av tunnelbanans utbyggnad.

Resultatkravet för förvaltning för utbyggd tunnelbana 2025 är 0 kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2024. Resultatkravet är 0 kronor också för planåren 2026–2027.

Tabell 35. Resultaträkning för trafiknämndens förvaltning för utbyggd tunnelbana

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Mnkr				
Intäkter	1 055	1 107	1 084	1 096
- varav anslag	363	425	437	448
Kostnader	-1 055	-1 107	-1 084	-1 096
Resultat	0	0	0	0

Investeringar

Trafiknämndens investeringsutrymme 2025 är 16 134 miljoner kronor, varav 4 540 miljoner kronor avser medfinansiering. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 92 769 miljoner kronor, varav 41 362 miljoner kronor avser medfinansiering. För perioden 2025–2027 är investeringsutrymmet 40 875 miljoner kronor, varav 16 009 miljoner kronor avser medfinansiering. Trafiknämndens investeringar består främst av spår och banor, terminaler, depåer, fordon och kollektivtrafiksystem samt utbyggnad av tunnelbanan.

Tabell 36. Trafiknämndens investeringsutrymme

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Trafikförvaltningen					
Beslutade investeringar >100 mkr	4 769,0	4 061,7	2 163,5	1 757,9	12 752,1
Planerade investeringar >100 mkr	2 081,4	2 567,3	2 685,3	20 828,5	28 162,5
Investeringar <100 mkr	1 922,2	1 474,5	1 308,2	7 753,9	12 458,8
	8 772,6	8 103,5	6 157,0	30 340,3	53 373,4
Förvaltning av utbyggd tunnelbana					
Beslutade investeringar >100 mkr	7 361,8	6 532,2	3 947,6	21 554,1	39 395,7
Totalt	16 134,4	14 635,7	10 104,7	51 894,4	92 769,2
varav nyinvesteringar	12 160,4	11 266,7	7 625,1	41 773,9	72 826,2
varav ersättningsinvesteringar	3 974,0	3 369,0	2 479,5	10 120,4	19 943,0
varav medfinansiering	4 540,1	5 880,5	5 588,5	25 352,6	41 361,6

En ekonomiskt hållbar kollektivtrafikutveckling förutsätter ett systematiskt arbete med underhåll- och ersättningsinvesteringar samt investeringar i kapacitetsförstärkningar, framkomlighet och säkerhet samt mer miljövänliga kollektivtrafiklösningar.

Under planperioden 2025–2034 utvecklas kollektivtrafiken genom att ett antal större investeringar såsom Roslagsbanans utbyggnad, ny bussterminal Slussen, tvärbanans utbyggnad till Kista och nya tunnelbanefordon C30 driftsätts.

Region Stockholm fortsätter att bygga ut tunnelbana till Arenastaden, Barkarby samt Nacka och Söderort, enligt Stockholmsförhandlingen. Till det kommer följdinvesteringar i tunnelbanesystemet inklusive bytespunkter, nya bussterminaler och anpassning av trafikstyrningssystem. Bland annat utvecklas nya bytespunkter i Barkarby och Nacka i syfte att komplettera den utbyggda tunnelbanan. Utbyggnaden till Nacka och Söderort kopplas samman med Hagsätralinjen. Dessutom ska depå- och fordonskapaciteten utökas.

Sverigeförhandlingens avtal om storstadsåtgärder i Stockholm ger tillfälle till samplanering av kollektivtrafik och bostäder. I Hagalund byggs en ny tunnelbanestation, station Södra Hagalund och arbetet med tunnelbana Älvsjö, Spårväg syd och Roslagsbanan till City fortsätter.

Under planperioden genomförs mindre ersättningsinvesteringar av underhållskaraktär såsom underhåll av depåer och stationer, modernisering av fordon, reovering av fartyg och kajer, elförsörjning och reservkraftverk, banåtgärder samt resenärsservice och driftsstöd.

Åtgärdsvalet för investeringen Tonnage för pendelbåt och skärgårdstrafik har inte slutförts och investeringen kommer att arbetas in i planperioden efter slutförande.

I några av kollektivtrafikens pågående investeringar har utgiftsökningar uppkommit främst med anledning av förskjutningar i tidplaner och i förekommande fall försenade fordonsleveranser, vilka har medräknats i investeringsplanen. Detta avser främst objekt Roslagsbanan fordon, depå och elkraft, C30 optioner, Program Tvärbana Norr Kistagrenen, Spårväg Syd- fordon och depå, Roslagsbanan till city, Spårväg Syd, Elektrifiering bussdepåer.

I nuvarande kollektivtrafiksystems livslängd finns det utmaningar som för de kommande årtionden innebär ökat vidmakthållande av ett allt äldre system. För att bevara det befintliga systemets nytta och effektivitet krävs ytterligare uppgraderingar och ersättningsinvesteringar parallellt med

fortsatt fokus på underhåll av det befintliga systemet. Uppgraderingar och ersättningsinvesteringar avser såväl stationer och bytespunkter som fordon, buss- och spårdepåer, spåranslagningar, energisystem samt trafikstyrningssystem.

För enskilda ersättningsinvesteringar överstigande 100 miljoner kronor, som ingår i en nämnds eller ett bolags ansvar i enlighet med reglementen respektive bolagsordning och ägardirektiv, och som är av underhållskaraktär och utan komplexitet, kan förenklad tillämpning ske i enlighet med nämndens eller bolagets beslutsordning. Trafiknämnden föreslår besluta om investering i rulltrappor Citybanan, Station City och Orgelpipan.

Mål och indikatorer

Trafiknämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att de uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Trafiknämnden har även huvudansvar för målen Kollektivtrafiken är attraktiv och hållbar i hela länet, Infrastrukturen är robust och möter framtidens behov och Transporteffektiviteten ökar och klimatpåverkan minskar i det samlade transportsystemet.

Uppdrag

1. Trafiknämnden uppdras införa en flexbiljett i enlighet med vad som anges i avsnitt 1.4.
2. Trafiknämnden uppdras att satsa 400 miljoner för att rädda, återställa och utveckla trafiken.
3. Trafiknämnden uppdras att i samverkan med operatörer, näringsliv och intresserade kommuner framställa en strategi för snabbussar i syfte att förbättra pendlarnas vardag, förkorta restider och öka framkomligheten.
4. Trafiknämnden uppdras att skapa en arbetsgrupp med uppdrag att studera hur digitalisering, automatisering, artificiell intelligens och ny teknik kan effektivisera och förbättra SL:s verksamhet.
5. Trafiknämnden uppdras att i samråd med Mälardalstrafik genomföra ett pilotprojekt i Nykvarn där SL-biljetten blir giltig ombord på Mälartåg inom Stockholms län.
6. Trafiknämnden uppdras möjliggöra för biljettkontrollanter att erbjuda årskort i stället för böter vid påträffande av person som reser utan giltigt färdmedelsbevis.
7. Trafiknämnden uppdras avsluta märkningen Bra Miljöval och tillåta fossilfritt framställd el inom ramen för SL:s verksamhet.

8. Trafiknämnden uppdras avsluta kostnadsdrivande projekt som inte genererar intäkter, såsom spärrfri station och införande av påstigning vid alla dörrar.
9. Trafiknämnden uppdras genomföra ett pilotprojekt tillsammans med Stockholms stad eller andra aktörer där hyrcyklar och andra mobilitetslösningar integreras i kollektivtrafiksystemet.
10. Trafiknämnden uppdras tillföra fler ordningsvakter, biljettkontroller och trygghetskameror ombord och i direkt anslutning till SL:s verksamheter.
11. Trafiknämnden uppdras öka uthyrningen av kommersiella ytor, utveckla strategier för annonsering och skapa samarbeten med privata aktörer kan stärka SL:s egna intäcksströmmar.
12. Trafiknämnden uppdras att inför trafikförändringsprocessen 2026 förbereda ett pilotprojekt med nattpendeltågstrafik utifrån nattrafikutredningens slutsatser.
13. Trafiknämnden uppdras handlägga de uppdrag som ligger under sjötrafik- och färdtjänsttjänstutskottet.
14. Trafiknämnden uppdras att genomföra en inventering avseende konsten i tunnelbanan samt ta fram en arbetsplan tas fram i syfte att intensifiera arbetet mot klotter och skadegörelse samt för att säkerställa ett långsiktigt underhåll av verken.

5.9 Klimat- och regionutvecklingsnämnden

Klimat- och regionutvecklingsnämnden avvecklas och det överskjutande ansvaret överförs till regionstyrelsen från 1 januari 2025.

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	163	0	0	0
- varav anslag	163	0	0	0
Kostnader	-163	0	0	0
Resultat	0	0	0	0

5.10 Kulturnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Kulturnämndens anslag för 2025 är 539 miljoner kronor, vilket innebär en minskning med 32 miljoner kronor eller 8 procent jämfört med budget 2024. För planåren 2026–2027 är anslaget 557 miljoner kronor respektive 578 miljoner kronor.

Kulturnämndens ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tabell 38. Resultaträkning för kulturnämnden

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	655	593	611	631
- varav anslag	587	539	557	578
Kostnader	-655	-593	-611	-631
Resultat	0	0	0	0

Investeringar

Kulturnämndens investeringsutrymme 2025 är 3 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 30 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet nio miljoner kronor. Investeringarna består främst av it-stöd, inventarier och utrustning för hantering av Region Stockholms konst.

Tabell 39. Kulturnämndens investeringsutrymme

Mnkr	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	3,0	3,0	3,0	21,0	30,0
Totalt	3,0	3,0	3,0	21,0	30,0

Mål och indikatorer

Kulturnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Kulturnämnden har huvudansvar för målet Kulturlivet är tillgängligt och mångsidigt.

Uppdrag

1. Kulturnämnden uppdras att bidra till en mer fokuserad och levande kultur genom att reformera nuvarande stödformer för att koncentrera stödet till färre mottagare och minska byråkratin, samt att prioritera stöd till stockholmarnas egna skapande.
2. Kulturnämnden uppdras att reformera föreningsbidragen så att stödet till ungdomsorganisationer baserade endast på etnicitet och religiös tillhörighet avvecklas.

3. Kulturnämnden uppdras att i verksamheten särskilt uppmärksamma nämndens ansvar för kulturarv och bildningsinstitutioner.
4. Kulturnämnden uppdras att genomföra en inventering av konst och verk som inte nyttjas med syfte att gallra eller sälja dessa.

5.11 Fastighets- och servicenämnden

Ekonomiska förutsättningar

Fastighets- och servicenämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 750 miljoner kronor för 2025 uppnås. Resultatkravet innebär, jämfört med 2024 exklusive pensionseffekt, en ökning med 169 miljoner kronor. Under planåren 2026 och 2027 är resultatkravet 774 respektive 782 miljoner kronor.

Tabell 40. Resultaträkning för fastighets- och servicenämnden

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	8 417	8 876	9 114	9 114
- varav anslag	0	0	0	0
Kostnader	-7 923	-8 126	-8 340	-8 332
Resultat	494	750	774	782
<i>Resultat exklusive pensionseffekt</i>	<i>581</i>	<i>750</i>	<i>774</i>	<i>782</i>

Nämndens förvaltningar, landstingsfastigheter Stockholm, Nya Karolinska Solna Bygg och serviceförvaltningen, har alla olika ekonomiska förutsättningar.

Tabell 41. Resultaträkning för landstingsfastigheter Stockholm

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	4 214	4 530	4 709	4 709
Kostnader	-3 724	-3 889	-4 047	-4 040
Resultat	490	641	662	669

Landstingsfastigheter Stockholm ska inom sitt resultatkrav på affärsmässiga grunder hyra ut ändamålsenliga lokaler, utföra fastighetsutvecklingsplaner och planer för teknisk upprustning i samarbete

med hyresgästerna samt ansvara för och underhålla den konstnärliga gestaltning, det vill säga den fasta och lösa konst, som nämnden äger.

Uppräkningen av Landstingsfastigheter Stockholms hyror ska följa uppräkningsen i enlighet med gällande hyresavtal. Nivån budgetår 2025 ska utgå från regionfullmäktiges beslut enligt Budget 2023 med en uppräkning på åtta procent samt Budget 2024 med en uppräkning på fyra procent. Uppräkning enligt KPI inom avtalen gäller inte avseende dessa två år enligt regionfullmäktiges beslut.

Landstingsfastigheter Stockholms resultatkrav för 2025 är 641 miljoner kronor vilket innebär ett ökat resultatkrav med 151 miljoner kronor jämfört med 2024. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är 662 miljoner kronor respektive 669 miljoner kronor.

Tabell 42. Resultaträkning för Nya Karolinska Solna Bygg

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	2 336	2 406	2 417	2 417
Kostnader	-2 253	-2 303	-2 312	-2 311
Resultat	83	103	105	106

Vidare avser 103 miljoner kronor koncernresultatenheten Nya Karolinska Solna Bygg inom fastighets- och servicenämnden, vilket innebär ett 20 miljoner kronor högre resultatkrav jämfört med tidigare budgetår. Resultatkravet förutsätter att beslutade modeller för hyressättning används och att hyror debiteras i enlighet med indexering enligt avtal.

Nya Karolinska Solna Byggs resultatkrav för 2025 är 103 miljoner kronor vilket innebär ett ökat resultatkrav med 20 miljoner kronor jämfört med 2024. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är 105 miljoner kronor respektive 106 miljoner kronor.

Serviceförvaltningen ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ansvarig nämnds reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som fastställt resultatkrav på 6 miljoner kronor för 2025 uppnås. Resultatkravet 2025 innebär en sänkning med 2 miljoner kronor jämfört med budget 2024 exklusive pensionseffekt. Resultatkravet för planåret 2026 och 2027 är 7,0 miljoner kronor respektive.

Tabell 43. Resultaträkning för fastighets- och servicenämndens serviceförvaltning

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Intäkter	1 984	2 056	2 106	2 106
- varav anslag	0	0	0	0
Kostnader	-2 063	-2 050	-2 099	-2 099
Resultat	-79	6	7	7

Resultat exklusive pensionseffekt 8 6 7 7

Investeringar

Fastighets- och servicenämndens investeringsutrymme för 2025 är 3 432 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 23 442 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 10 060 miljoner kronor. Investeringarna består av investeringar i vårdfastigheter och administrativa lokaler.

Tabell 44. Fastighets- och servicenämndens investeringsutrymme

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Fastighetsförvaltningen					
Beslutade investeringar >100 mkr	1 392,9	665,9	296,4	375,4	2 730,7
Planerade investeringar >100 mkr	612,7	1 433,8	1 497,6	2 953,1	6 497,3
Investeringar <100 mkr	1 075,0	1 080,0	1 161,3	8 578,8	11 895,0
	3 080,6	3 179,7	2 955,3	11 907,3	21 122,9
Serviceförvaltningen					
Investeringar <100 mkr	351,3	282,3	210,8	1 474,8	2 319,2
Totalt	3 431,9	3 462,0	3 166,1	13 382,1	23 442,1
varav nyinvesteringar	742,9	803,3	405,4	1 271,3	3 222,9
varav ersättningsinvesteringar	2 689,1	2 658,7	2 760,7	12 110,7	20 219,2

Fastighetsförvaltningen

Fastighetsförvaltningens investeringsutrymme för 2025 är 3 081 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 21 123 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 9 216 miljoner kronor.

Av fastighetsförvaltningens investeringsutrymme för 2025 avser 2 916 miljoner kronor fastighetsinvesteringar inom koncernresultatenheten Landstingsfastigheter Stockholm. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 20 411 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är investeringsutrymmet 8 889 miljoner kronor.

Inom fastighetsförvaltningens investeringsutrymme för 2025, avser 165 miljoner kronor hyresgäst Anpassningar och mindre ersättningsinvesteringar i koncernresultatenheten Nya Karolinska Solna Bygg. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 712 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är investeringsutrymmet 327 miljoner kronor.

Region Stockholms bestånd av vårdfastigheter är till delar äldre och i behov av omfattande upprustning till modern standard. För att vårdens fastigheter ska vara långsiktigt ekonomiskt hållbara, robusta och ändamålsenliga prioriteras under planperioden ersättnings- och underhållsinvesteringar. Därutöver, inom återstående utrymme, prioriteras

nyinvesteringar utifrån behov ur ett systemperspektiv för hälso- och sjukvården. Detta för att upprätthålla säkerhet, funktion och värde i vårdens fastigheter.

Ett antal större om- och tillbyggnader av akutsjukhusen och närsjukhusen planeras och genomförs under planperioden, som ombyggnation av vårdavdelningar och IVA-platser på Södersjukhuset, geriatriska vårdplatser på Södertälje sjukhus samt vårdavdelningar på Norrtälje sjukhus. Vid Löwenströmska sjukhuset genomförs ombyggnad av rättspsykiatriska vårdavdelningar och i Huddinge sker tillbyggnad för att skapa fler rättspsykiatriska vårdplatser.

Vid Danderyds sjukhus slutförs byggnation av en ny vårdbyggnad som ska inrymma minst 164 vårdplatser samt mottagningsverksamheter och förstudiearbete fortsätter avseende en ny psykiatrisk vårdbyggnad inkluderat godscentral på Danderyds sjukhusområde.

Arbetet med att utveckla Ungdomens hus och möjliggöra samlad slutenvård för barn- och ungdomspsykiatri fortsätter och om- och tillbyggnad av psykiatriska vårdplatser för barn och ungdom planeras och genomförs under planperioden.

Vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge sker ombyggnation av vårdavdelningar och mottagningar, barn- och närakutmottagning, operationsavdelningar samt en byggnad för infektionsvård. Vid Karolinska Universitetssjukhuset i Solna fortsätter ombyggnation av patologi- och cytologilaboratorier samt under planperioden planeras för en utökad kapacitet på strålbehandling med en första tillbyggnad av linjäracceleratorer.

Säkerställande av bårhuskapacitet med tillbyggnad av bårhusplatser vid Karolinska Universitetssjukhuset i Solna och upprustning av bårhusplatser vid Danderyds sjukhus sker under planperioden.

Ersättningsinvesteringar planeras och genomförs under planperioden för att åtgärda akuta upprustningsbehov. Större ersättningsinvesteringar utgörs av nya ventilationssystem i byggnader på Huddinge sjukhusområde, säkerställande av reservkraft på Södersjukhuset samt förstärkt kyla och el i tele-, data- och kommunikationsrum på Södersjukhuset. Teknisk upprustning sker av enskilda byggnader vid Södersjukhuset, Rosenlunds sjukhus och Nacka sjukhus.

Under planperioden planeras förstudie genomföras avseende Dalens sjukhus, för att utreda förutsättningar för ny- eller helombyggnation av sjukhuset. För Handens sjukhus, Jakobsbergs sjukhus och Sabbatsbergs sjukhus planeras förstudie genomföras för att utreda fastigheternas

inriktning kopplat till verksamhetsinnehåll och framtida behov. Därtill påbörjas arbete med förstärkt infrastruktur för helikoptertransporter under planperioden.

För enskilda ersättningsinvesteringar överstigande 100 miljoner kronor, som ingår i en nämnds eller ett bolags ansvar i enlighet med reglementen respektive bolagsordning och ägardirektiv, och som är av underhållskaraktär och utan komplexitet, kan förenklad tillämpning ske i enlighet med nämndens eller bolagets beslutsordning. Fastighets- och servicenämnden föreslår besluta om investering i vertikalt stambyte på Rosenlunds sjukhus.

Serviceförvaltningen

Serviceförvaltningens investeringsutrymme för 2025 är 351 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 2 319 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 844 miljoner kronor. Investeringarna består främst av investeringar inom it-verksamheten och utgörs av ersättningsinvesteringar i form av utbyte av datorer och nätverksutrustning.

Mål och indikatorer

Fastighets- och servicenämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

1. Fastighets- och servicenämnden uppdras halvera antalet vakanser i fastighetsbeståndet.
2. Fastighets- och servicenämnden uppdras att genomföra en satsning för att använda lokalytor på fastighetslokaler för kommersiella ytor och reklam.
3. Fastighets- och servicenämnden uppdras att vid ny- och reinvesteringar tillåta enprocentsmålet för kultur att även användas till vacker arkitektur.

5.12 Revisorskollegiet

Regionfullmäktiges presidium bereder revisorskollegiets budget inför regionfullmäktiges beslut om Budget 2025 för Region Stockholm. Tabellen för resultaträkningen är därför tom, anslag och resultatkrav anges i texten med "X".

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till revisorskollegiet ökar med X miljoner kronor 2025 eller X procent jämfört med 2024. Revisorskollegiets resultatkrav är X kronor för 2025 och planåren 2026–2027.

Tabell 45. Resultaträkning för revisorskollegiet

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	48			
- varav anslag	40			
Kostnader	-48			
Resultat	0			

Investeringar

Revisorskollegiets investeringsutrymme är X miljoner kronor 2025. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet X miljoner kronor. Investeringarna består av inventarier.

Tabell 46. Revisorskollegiets investeringsutrymme

Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Nyinvesteringar <100 mnkr					0,0
Ersättningsinvesteringar <100 mnkr					0,0
Totalt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

6. Bolag

6.1 Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag

Mål och ekonomiska krav

Mål och ekonomiska krav för verksamheten fastställs årligen av regionfullmäktige i samband med beslut om Region Stockholms budget. Bolagets styrelse och ledning ansvarar för att regionfullmäktiges mål uppnås effektivt inom ramen för fastställda ekonomiska förutsättningar och i enlighet med gällande styrande dokument. Styrelse och ledning ansvarar också för att genomföra övriga uppdrag från regionfullmäktige.

Uppföljning och rapportering

Bolagets styrelse och ledning ansvarar för att verksamheten genomförs enligt verksamhetsplan och följs upp och analyseras avseende ekonomi,

kvalitets-, och produktivitetsutveckling samt de övriga mål och uppdrag som ges av regionfullmäktige.

Uppföljning och analys av verksamheten enligt ovan ska omfatta såväl verkligt utfall som prognoser. Vid avvikelser mot mål ska orsaker analyseras och åtgärder vidtas och följas upp. Rapportering ska ske till ägaren enligt de krav som ägaren specificerar. Bolaget är skyldigt att löpande förse regionstyrelsen med information i den utsträckning som det är nödvändigt för regionstyrelsens uppsikt.

Principiellt viktiga beslut

Beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska hänskjutas till regionfullmäktige. Besluten bör därefter fattas av bolagsstämman. Exempel på beslut som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt är köp och försäljning av aktier, bildande av dotterbolag, förändring av aktiekapital, ingående av principiellt viktiga avtal samt principiellt viktiga investeringar och finansieringsfrågor.

Vid tveksamhet om huruvida en fråga är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ansvarar styrelse och ledning för att rådgöra med regionstyrelsen och dess förvaltning regionledningskontoret. Till bolagens styrelser ska regiondirektören eller av regiondirektören utsedd representant adjungeras.

Samverkan

Region Stockholms bolag har, tillsammans med nämnderna, ett gemensamt ansvar för att utföra Region Stockholms verksamhet i enlighet med lagkrav och regionfullmäktiges mål. För att effektivt utföra de uppgifter som Region Stockholm har gentemot länets invånare krävs att alla bolag samverkar på ett ändamålsenligt sätt och ser till nyttan för Region Stockholm som helhet. Varje bolag ska utveckla verksamheten i samverkan med övriga nämnder och bolag inom Region Stockholm liksom med kunder och leverantörer. Avtalen som tecknas med beställaren ska bidra till att intern samverkan mellan bolagen, liksom mellan nämnderna och bolagen, kan utvecklas till gagn för länets invånare, medarbetarnas arbetsmiljö och ett kostnadseffektivt nyttjande av Region Stockholms resurser. Bolagens styrelser ska aktivt verka för att sådana avtal sluts.

Rätt till insyn

Regionstyrelsen respektive Landstingshuset i Stockholm AB äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Fastighets- och servicenämnden äger samma rätt för Locum AB och Terreno AB. Likaså äger trafiknämnden samma rätt för AB Storstockholms Lokaltrafik, AB SL Finans, Waxholms Ångfartygs AB och SL Nya Tunnelbanan AB. Kulturnämnden äger samma rätt för Film Stockholm AB.

Arbetsgivarfrågor

Frågor som är av strategisk karaktär för Region Stockholm som arbetsgivare ska hanteras lika i Region Stockholms verksamheter. Region Stockholms helägda och indirekt helägda aktiebolag ska säkerställa att koncernperspektivet beaktas vid beslut i arbetsgivarfrågor. Helägda och indirekt helägda aktiebolag ska inhämta regionstyrelsens skriftliga godkännande innan tillägg till LOK samt övriga lokala kollektivavtal tecknas eller sägs upp.

Generella uppdrag som gäller för alla bolag.

- 1) Alla bolag uppdras att minska kostnaden för administration och lokaler med tio procent
- 2) Alla bolag uppdras att genomföra ett konsultstopp i hela Region Stockholm för nya politiskt beslutade utredningar.
- 3) Alla bolag uppdras att genomföra effektiviseringar av kommande och genomförda upphandlingar motsvarande 1–2 procent av avtalsvärdet om det inte föreligger särskilda skäl.
- 4) Alla sjukvårdsproducerande bolag ska öka såld utomläns- och utomlandsvård. Slutgiltig fördelning görs i ärendet Avstämning av Budget 2025.
- 5) Alla bolag uppdras att öppna upp upphandlingar för fler för att stärka konkurrensen.
- 6) Alla bolag uppdras att införa ett socialiseringsstopp för att värna Regionens resurser
- 7) Alla bolag uppdras att säkerställa att ingen verksamhet i Region Stockholm säljer eller kasserar uttjänt eller avskrivet material utan att först erbjuda den till försvaret av Ukraina om det är efterfrågat.

6.2 Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB)***Bolagets syfte enligt bolagsordning***

Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, är helägt av Region Stockholm och moderbolag i en koncern som består av flera dotterbolag samt dotterdotterbolag. Bolaget ska äga och förvalta aktier i aktiebolag som Region Stockholm använder för sin verksamhet.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv under avsnitt 6.1. samt följande:

LISAB är holdingbolag för Region Stockholms bolag inom hälso- och sjukvård, fastighetsförvaltning och filmproduktion, med syftet att äga och förvalta aktierna i de bolag som ingår i koncernen för moderbolaget Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska, inom ramen för regionfullmäktiges riktlinjer, fatta för dotterbolagen och dotterdotterbolag bindande kompletterande beslut rörande koncernbidrag och aktieägartillskott.

Bolaget ska, inom ramen för regionfullmäktiges beslut, fatta beslut om kapitaltäckningsgarantier för dotterbolagen.

Bolaget beslutar vid vilket senaste datum som bolagsstämmor i dotterbolagen ska hållas.

Det är dotterbolagens och dotterdotterbolagens styrelser och ledningar som har det strategiska och operativa ansvaret för att nå regionfullmäktiges mål inom respektive ansvarsområde.

Bolaget har inget ansvar för den operativa uppföljningen i dotterbolagen och dotterdotterbolagen.

Resultatkrav

LISAB:s resultatkrav för 2025 är 0 kronor vilket är i nivå med 2024 och följer Region Stockholms modell för resultatkrav samt principen om inga fria nyttigheter. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är oförändrat 0 kronor för respektive år.

Tabell 47. Resultatkrav för LISAB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	0	0	0	0

6.2.1 Södersjukhuset AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Södersjukhuset AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad kärl- och handkirurgisk vård samt viss högspecialiserad gynekologisk kirurgi. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

Södersjukhuset AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 23 miljoner kronor för 2025 uppnås. Bolagets resultatkrav för åren 2026 och 2027 är på 24 miljoner.

Tabell 48. Resultatkrav för Södersjukhuset AB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	26	23	24	24

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region

Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Södersjukhuset AB 2025 är 392 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 2 558 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 934 miljoner kronor.

Tabell 49. Södersjukhuset AB:s investeringsutrymme

Mnkr	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Beslutade investeringar >100 mkr	75,2	2,4	0,0	0,0	77,6
Nyinvesteringar <100 mkr	66,9	17,8	33,3	12,3	130,3
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	249,7	247,3	241,5	1 611,9	2 350,4
Totalt	391,7	267,5	274,8	1 624,2	2 558,3

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning för modernisering av vårdplatser i sjukhusets byggnad 17 och 18 är medräknade i investeringsutrymmet för 2025–2026. I samband med avbolagiseringen av Södersjukhuset AB den 1 januari 2025, kommer investeringsutrymmet 2025–2034 att minska med motsvarande minskad mervärdesskatt för sjukhuset.

Mål och indikatorer

Södersjukhuset AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.2 Danderyds Sjukhus AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Danderyds Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad rehabiliteringsmedicin. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas

- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

Danderyds Sjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 25 miljoner kronor för 2025 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 25 miljoner kronor för planåren 2026 och 2027.

Tabell 50. Resultatkrav för Danderyds Sjukhus AB

Mnkr	Budget	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Resultat	23	25	25	25

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Danderyds Sjukhus AB 2025 är 251 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 1 707 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 511 miljoner kronor.

Tabell 51. Investeringsutrymme för Danderyds Sjukhus AB

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Beslutade investeringar >100 mkr	154,6	0,0	0,0	0,0	154,6
Nyinvesteringar <100 mkr	8,8	10,4	12,8	109,6	141,6
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	88,0	108,0	128,0	1 087,2	1 411,2
Totalt	251,4	118,4	140,8	1 196,8	1 707,4

Investeringarna består av ny- och ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning till en ny vårdbyggnad är medräknade i investeringsutrymmet 2025. I samband med avbolagiseringen av Danderyds sjukhus AB den 1 januari 2025, kommer investeringsutrymmet 2025–2034 att minska med motsvarande minskad mervärdesskatt för sjukhuset.

Mål och indikatorer

Danderyds Sjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.3 Södertälje Sjukhus AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Södertälje Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och

andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

Södertälje Sjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på 6,0 miljoner kronor för 2025 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 6,0 miljoner kronor för planåren 2026–2027.

Tabell 52. Resultatkrav för Södertälje Sjukhus AB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	6	6	6	6

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Södertälje Sjukhus AB 2025 är 47 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 527 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 239 miljoner kronor.

Tabell 53. Investeringsutrymme för Södertälje Sjukhus AB

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Nyinvesteringar <100 mkr	5,6	52,8	0,0	0,0	58,4
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	41,6	32,0	107,2	288,0	468,8
Totalt	47,2	84,8	107,2	288,0	527,2

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning till påbyggnad av sjukhusets byggnad 20 är medräknade i investeringsutrymmet för perioden 2025–2026. I samband med avbolagiseringen av Södertälje sjukhus AB den 1 januari 2025, kommer investeringsutrymmet 2025-2034 att minska med motsvarande minskad mervärdesskatt för sjukhuset.

Mål och indikatorer

Södertälje Sjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.4 S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

S:t Eriks Ögonsjukhus AB bedriver specialiserad och högspecialiserad akut och planerad ögonsjukvård. Verksamheten omfattar de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska bedriva akut och planerad primärvård endast i begränsad omfattning och i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde som stöd för FOU-uppdraget enligt avtal.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning inom ögonsjukvård och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Bolaget ska i samråd med ägaren och Karolinska Institutet utvecklas till ett nationellt och internationellt konkurrenskraftigt centrum inom forskning och inom ögonsjukvården. Bolaget ska generera och sprida ny kunskap inom ögonsjukvård till övrig sjukvård inom Region Stockholm och landet enligt regionfullmäktiges fastställda mål.

Bolaget ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Samverkan ska ske med Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på 6,0 miljoner kronor för 2025 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 6,0 miljoner kronor för planåren 2026–2027.

Tabell 54. Resultatkrav för S:t Eriks Ögonsjukhus AB

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Mnkr				
Resultat	7	6	6	6

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Investeringsutrymmet för S:t Eriks Ögonsjukhus AB 2025 är 16 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 172 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 50 miljoner kronor.

Tabell 55. Investeringsutrymme för S:t Eriks Ögonsjukhus AB

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Mnkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	16,0	16,0	18,0	122,0	172,0
Totalt	16,0	16,0	18,0	122,0	172,0

Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, it och inventarier. I samband med avbolagiseringen av S:t Eriks Ögonsjukhus AB den 1 januari 2025, kommer investeringsutrymmet 2025–2034 att minska med motsvarande minskad mervärdesskatt för sjukhuset.

Mål och indikatorer

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.5 Folktandvården Stockholms län AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Folktandvården Stockholms län AB, Folktandvården, bedriver tandvård inom Region Stockholm inom ramen för regionens ansvar enligt tandvårdslagen. Bolaget utför också uppdrag för primärvårdsnämnden som i huvudsak omfattar barntandvård.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska vara ett konkurrenskraftigt tandvårdsföretag. Bolaget ska erbjuda ett brett utbud av tjänster med hög service och god kvalitet utförd av kompetent personal till ett pris som är väl avvägt ur ett befolkningsperspektiv samt med hänsyn till Region Stockholms intressen.

Bolagets verksamhet ska kontinuerligt utvecklas och omfatta barntandvård, vuxentandvård, specialisttandvård, sjukhustandvård, tandvård som ett led i sjukdomsbehandling samt nödvändig tandvård.

Bolaget ska på tandvårdens område utföra kliniskt forskningsarbete, bedriva ST-utbildning samt bedriva utbildning och utföra kliniskt forskningsarbete i samarbete med Styrgruppen KI/SLL för Odontologisk forskning, SOF.

Bolaget ska samverka med hälso- och sjukvården i syfte att tidigt upptäcka risk för ohälsa.

Grunden för bolagets prissättning för vuxentandvård ska vara Tandvård- och läkemedelsförmånsverkets, TLV:s, referenspriser, därtill ska skälig hänsyn tas till bolagets konkurrenssituation, utvecklingen avseende behandlingsmetoder och material samt den generella pris- och löneutvecklingen. Prisbildningen bör vara likartad mot den allmänna

konkurrensen. Bolaget ska anpassa prisbilden för att kunna konkurrera på lika villkor och erbjuda marknadsmässiga löner.

Resultatkrav

Folktandvården ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på 70 miljoner kronor för 2025 uppnås. Folktandvården erhåller tillfälligt sänkt resultatkrav under 2025 för att kunna hantera högre kostnader till följd av implementeringen av ett nytt journalsystem. För åren 2026–2027 återgår resultatkraven till 110 miljoner kronor som är på en konkurrensneutral nivå. Eftersom principen att inga fria nyttigheter ska förekomma gäller inom Region Stockholm ska bolaget kräva ersättning för genomförda tjänster, exempelvis inom klinisk forskning och utbildning.

Tabell 56. Resultatkrav för Folktandvården Stockholms län AB

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Mnkr				
Resultat	-55	90	130	130
<i>Resultat exklusive pensionseffekt</i>	110	90	130	130

Styrelsen för Folktandvården Stockholms län AB har hemställt till regionfullmäktige om att höja taxan för vuxentandvård med sex procent samt att höja taxan för frisktandvård med sex procent för hela avtalsperioden (tre år). För att ge bolaget goda ekonomiska förutsättningar bemyndigar regionfullmäktige styrelsen för Folktandvården Stockholms län AB att höja taxan för vuxentandvård och frisktandvård med sex procent.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Folktandvården 2025 är 70 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är utrymmet 700 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 210 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier.

Tabell 57. Investeringsutrymme för Folktandvården Stockholms län AB

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Mnkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	70,0	70,0	70,0	490,0	700,0
Totalt	70,0	70,0	70,0	490,0	700,0

Mål och indikatorer

Folktandvården ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.6 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB)

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, AISAB, utför ambulanssjukvård, interhospitala transporter och transport av avlidna åt Region Stockholm. Verksamheten omfattar de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska samverka med hälso- och sjukvårdsnämnden, Region Stockholms övriga prehospitala vård, närsjukvård, akutsjukvård, sjukvårdsrådgivning samt prioriterings- och dirigerings-tjänsten för att säkerställa snabbt omhändertagande, god vård och säker transport av sjuka och skadade till rätt vårdnivå.

Bolaget ska ansvara för ett kliniskt träningscentrum för den regionfinansierade ambulanssjukvården och samverkande aktörer.

Bolaget ska bedriva och medverka i forskning och utveckling och bidra till en evidensbaserad prehospital vård inom Region Stockholm.

Bolaget ska bedriva utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med.

Bolaget ansvarar för

- att överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- att inhämta Landstingshuset i Stockholm AB:s godkännande av egenregionbud.

Resultatkrav

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 2,0 miljoner kronor för 2025 uppnås. Verksamheten erhåller sänkt resultatkrav till följd av övertagandet av all prehospitalvård från Falck och Samariten till egen regi och därmed förändras de konkurrensneutrala förutsättningarna. Bolagets resultatkrav är oförändrat 2,0 miljoner kronor för planåren 2026–2027.

Tabell 58. Resultatkrav för AISAB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	7	2	2	2

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen.

Investeringar

Investeringsutrymmet för AISAB 2025 är 79 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 751 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 235 miljoner kronor. Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i ambulansfordon samt i medicinteknisk utrustning och inventarier. Utrymmet har utökats med anledning av verksamhetsövergångar och uppstart av prehospitala läkartjänster. I samband med avbolagiseringen av Ambulanssjukvården i Storstockholm AB den 1 januari 2026, kommer investeringsutrymmet 2026–2034 att minska med motsvarande minskad mervärdesskatt för ambulanssjukvården.

Tabell 59. AISAB:s investeringsutrymme

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Nyinvesteringar <100 mkr	25,0	4,0	4,0	30,0	63,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	54,0	82,0	66,0	486,0	688,0
Totalt	79,0	86,0	70,0	516,0	751,0

Mål och indikatorer

AISAB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.7 MedHelp AB

Bolaget är förvärvat av Landstingshuset i Stockholm AB den 23 maj 2024 och slutavräkning i enlighet med aktieöverlåtelseavtal pågår.

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Bolagets syfte är att med iakttagande av kommunala likställighetsprincipen och självkostnadsprincipen fullgöra Region Stockholms ansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) enligt avtal med Region Stockholms primärvårdsnämnd.

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att i egen regi eller genom dotterbolag inom Region Stockholm bedriva distansmonitorering, sjukvårdsrådgivning genom telefon och elektronisk media samt därtill

hörande forsknings- och utvecklings- samt utbildningsverksamhet och därtill stödjande verksamhet.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren i ägarens ställe.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

De specifika ägardirektiven specificerar att bolaget ansvarar för att

- i egen regi eller genom dotterbolag inom Region Stockholm bedriva sjukvårdsrådgivning genom telefon och elektronisk media,
- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom Region Stockholm och nationellt regelbundet genomförs och redovisas,
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB,
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner.

Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att hänvisning av patienter sker till mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och primärvårdsnämnden samt sjukhusen om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Resultatkrav

MedHelp AB:s resultatkrav för 2025 är 0 kronor. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är oförändrat 0 kronor för respektive år.

Tabell 60. Resultatkrav för MedHelp AB

Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Resultat	-	0	0	0

Investeringar

Investeringsutrymmet för MedHelp AB 2025 är 0,4 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 0,8 miljoner kronor och för

perioden 2025–2027 är utrymmet 0,8 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i it och inventarier.

Tabell 61. Investeringsutrymme MedHelp AB

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	0,4	0,4	0,0	0,0	0,8
Totalt	0,4	0,4	0,0	0,0	0,8

Mål och indikatorer

MedHelp AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.8 Tobiasregistret AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Tobiasregistret AB förvaltar det svenska registret för blodstamceller; Tobiasregistret.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska driva och utveckla Tobiasregistret för att främja att registret på ett säkert sätt utökar antalet donatorer till nytta för vården. Bolaget ska prioritera information till godkända och presumtiva donatorer om registret och hur Tobiasregistret arbetar.

Resultatkrav

Tobiasregistret AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. För planåren 2026–2027 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Tobiasregistret finansieras gemensamt av Sveriges regioner och utgör en nationell resurs, varför resultatenheten ska särredovisas.

Tabell 62. Resultatkrav för Tobiasregistret AB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	0	0	0	0

Mål och indikatorer

Tobiasregistret AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.9 MediCarrier AB***Bolagets syfte enligt bolagsordning***

MediCarrier AB är Region Stockholms logistik- och transportbolag. Bolaget distribuerar sjukvårds- och förbrukningsartiklar samt utför transporttjänster åt verksamheter inom Region Stockholm. Bolaget ansvarar även för Region Stockholms beredskapslager avseende kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar till hälso- och sjukvården.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska på affärsmässiga grunder avropa, lagerhålla, förpacka samt distribuera sjukvårds- och förbrukningsartiklar till verksamheter inom Region Stockholm. Fastighets- och servicenämnden står för upphandling och bolagets avrop görs inom ramen för de upphandlade avtalen.

Bolaget ska ansvara för Region Stockholms nämnders och bolags beredskapslager avseende kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar för hälso- och sjukvården. Lagerhållningen ska omfatta minst tre månaders förbrukning och utgå från kundernas behov. Lagerhållningen ska ske så att risken för att behöva kassera materiel minimeras.

Bolaget ska tillhandahålla och utveckla transporttjänster för gods, primärt för hälso- och sjukvården. Det inkluderar transporttjänster med särskilda krav såsom akuttransporter, farligt och känsligt gods. Bolaget bör upphandla transporttjänsterna, nya fordon som upphandlas ska som standard vara nollutsläppsfordon.

Bolaget ska skapa mervärde för kunderna genom effektivt och kundanpassade logistik- och distributionstjänster samt genom kundanpassade leveranser.

Bolaget ska aktivt följa utvecklingen inom logistik och distribution i syfte att förbättra och effektivisera varuförsörjningen i Region Stockholm, både inom den egna verksamheten och i samverkan med berörda aktörer.

Bolaget ska samverka med regionstyrelsen i strategiska inköpsfrågor och med fastighets- och servicenämnden i upphandlingsfrågor och med hälso- och sjukvården för en robust, effektiv och hållbar varu- och tjänsteförsörjning, samt ökad cirkularitet och resurseffektivitet.

Bolaget ska utifrån sitt uppdrag ansvara för bolagets egen säkerhet och krisberedskap samt medverka i Region Stockholms arbete kring säkerhet och krisberedskap i syfte att säkerställa en robust och resilient varu- och tjänsteförsörjning såväl då verksamheten är i normalläge som vid samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Resultatkrav

MediCarrier AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som fastställt resultatkrav på 15,0 miljoner kronor för 2025 uppnås. Verksamheten erhåller höjt resultatkrav som en följd att bolaget ska erhålla en konkurrensneutral prissättning. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är 15,0 miljoner kronor.

Tabell 63. Resultatkrav för MediCarrier AB

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Mnkr				
Resultat	3	15	15	15
<i>Resultat exklusive pensionseffekt</i>	<i>11</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>15</i>

Investeringar

Investeringsutrymmet för MediCarrier AB 2025 är tolv miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 183 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 37 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier samt nyinvesteringar i kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar för hälso- och sjukvården utifrån bolagets ansvar för Region Stockholms nämnders och bolags beredskapslager.

Tabell 64. Investeringsutrymme MediCarrier AB

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028–2034	Totalt 2025–2034
Mnkr					
Nyinvesteringar <100 mkr	9,0	9,0	10,0	122,0	150,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	3,0	3,0	3,0	23,6	32,6
Totalt	12,0	12,0	13,0	145,6	182,6

Mål och indikatorer

MediCarrier AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.10 Locum AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Locum AB förvaltar Region Stockholms fastigheter inom ramen för fastighets- och servicenämndens resultatenheter Landstingsfastigheter Stockholm och Nya Karolinska Solna Bygg. Bolaget bistår också nämnden i fastighetsstrategiska frågor.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska, mot ersättning som årligen fastställs i budget, förvalta Region Stockholms samtliga fastigheter med tillhörande tillgångar, med undantag för kollektivtrafikens fastigheter. Bolaget ska även förvalta fastigheter tillhörande stiftelsen Löwenströmska Lasarettet. Ersättningen baseras på förvaltd bruttoarea. Med förvaltning avses dels teknisk förvaltning som omfattar drift och underhåll, dels ekonomisk förvaltning som omfattar administration av såväl Region Stockholms internhyressystem som övrig hyresadministration. Bolaget har rätt att fatta för förvaltningsuppdraget erforderliga beslut.

Bolaget ansvarar för fullgörandet av de uppgifter som enligt gällande lagar och regler åligger en fastighetsägare inom områdena arbetsmiljö, miljö, byggherreansvar och fastighetstillsyn samt el- och brandsäkerhet.

Region Stockholm har i särskild fullmaktshandling gett bolaget fullmakt att svara för vissa uppgifter som åligger en fastighetsägare.

Fastigheter som är verksamhetsmässigt nödvändiga för att Region Stockholm ska kunna fullgöra sina uppgifter, och där lokalförsörjning via den externa hyresmarknaden inte är en effektiv lösning, ska Region Stockholm ha en långtgående förfoganderätt över. Dessa fastigheter benämns strategiska fastigheter. De strategiska fastigheterna ska i första hand ägas av Region Stockholm men i undantagsfall kan långsiktiga hyresavtal användas. I båda fallen ska regionfullmäktige fatta besluten.

Regionfullmäktige beslutade år 2000 att hyressättning av lokaler som hyres av enheter inom Region Stockholm ska ske på marknadsanpassade villkor om inte regionfullmäktige beslutar annat. För akutsjukhuslokaler ska de marknadsanpassade hyrorna ligga på en försiktig nivå. I övriga fall gäller marknadsmässig hyressättning.

Bolaget svarar för investeringar i enlighet med Region Stockholms investeringsprocess. I tillämpliga delar gäller detta även fastigheter

tillhöriga stiftelsen Löwenströmska Lasarettet samt vissa andra regionanknutna organ.

Bolaget ska för Region Stockholms räkning tillhandahålla ändamålsenliga lokaler i första hand till regionkoncernens verksamheter enligt de principer för uthyrning som regionfullmäktige beslutar. Bolaget ska bistå hyresgästerna med att utnyttja lokalerna på ett sammantaget kostnadseffektivt sätt.

Bolaget ska, i samråd med berörda enheter inom regionkoncernen, upprätta underhållsplaner, förvaltningsplaner och dylikt samt upprätta fastighetsutvecklingsplaner för strategiska fastigheter inom Landstingsfastigheter Stockholm.

Bolaget ansvarar efter uppdrag från fastighets- och servicenämnden för inhyrning av strategiska lokaler på den externa hyresmarknaden.

Bolaget har rätt att erbjuda interna och externa hyresgäster fastighetsanknutna tjänster (Facility Management). Prissättningen av sådana tjänster ska ske på marknadsmässiga villkor.

Bolaget ska, inom ramen för sitt uppdrag, aktivt arbeta för att skapa hållbara och hälsofrämjande miljöer i fastigheter som nyttjas av regionkoncernens verksamheter.

För att möjliggöra effektiv planering och effektivt genomförande ska bolaget samordna fastighetsinvesteringar med de investeringar som görs avseende medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik.

Bolaget har rätt att fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut upp till 100 miljoner kronor för fastighetsförvaltningens investeringar inom fastighets- och servicenämnden, förutsatt att investeringen finns upptagen i budget som specificerat investeringsobjekt eller ryms inom budget för fastighets- och hyresgästinitierade investeringar under 100 miljoner kronor.

Bolaget ska administrera den ekonomiska redovisningen, budget, uppföljning och den ekonomiska styrningen för fastighets- och servicenämndens förvaltningar Landstingsfastigheter Stockholm och Nya Karolinska Solna Bygg.

Bolaget ska utöver förvaltningsuppdraget utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare samt fastighets- och servicenämnden. Bolaget ska bistå ägaren i fastighetsstrategiska frågor bland annat i samband med investeringsplaneringen. Bolaget har rätt att på uppdrag av nämnder och bolag

inom Region Stockholm bistå i deras inhyrning av lokaler på den externa hyresmarknaden.

Bolaget äger rätt att anlita extern utförare för fullgörande av uppgifter som åligger bolaget.

Bolaget har, enligt god redovisningssed, rätt att debitera fastighets- och servicenämnden för sådana kostnader som uppstår vid förädling och utveckling samt vid genomförande av investeringar och andra byggentreprenader i det förvaltade fastighetsbeståndet.

Bolaget ska genomföra jämförande studier (benchmarking) med andra ägare/förvaltare av ändamålsfastigheter.

Resultatkrav

Locum AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 3,0 miljoner kronor för 2025 uppnås. Resultatkravet för planåren 2026–2027 är 3,0 miljoner kronor.

Tabell 65. Resultatkrav för Locum AB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	394	428	427	427
Kostnader	-390	-425	-424	-424
Resultat	4	3	3	3

Investeringar

Investeringsutrymmet för Locum AB 2025 är 4,5 miljoner kronor. För perioden 2025–2034 är investeringsutrymmet 45 miljoner kronor och för perioden 2025–2027 är utrymmet 13,5 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i it och inventarier.

Tabell 66. Investeringsutrymme för Locum AB

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mnkr	2025	2026	2027	2028–2034	2025–2034
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	4,5	4,5	4,5	31,5	45,0
Totalt	4,5	4,5	4,5	31,5	45,0

Mål och indikatorer

Locum AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Terreno AB***Bolagets syfte enligt bolagsordning***

Terreno AB bistår Locum AB i förvaltningen av de solcellanläggningar för elproduktion som finns i Region Stockholms fastigheter. Bolaget är för närvarande vilande.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv under avsnitt 6.1.

Aktiebolaget Terreno är ett helägt dotterbolag till Locum AB som ägs av Landstingshuset i Stockholm AB.

6.2.11 Film Stockholm AB

Aveckling av bolaget

Bolaget ska skyndsamt avvecklas. Till avveckling skett ska följande ägardirektiv gälla.

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Bolagets huvuduppdrag är att verka för att filmproduktioner och TV-serier genomförs i Stockholms län och att stärka och bidra till utvecklingen av och infrastrukturen inom filmen och den audiovisuella industrin i länet. Detta ska ske genom samproduktion, talangutveckling och investering av kapital och andra resurser i filmer som genomförs i Stockholms län eller av regionala produktionsbolag samt genom filmkommissionsverksamhet.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska arbeta för att maximera länets utfall av filmproduktion och TV-serier i form av spendering av kapital, nationell och internationell uppmärksamhet samt ökad tillväxt i länets audiovisuella industri.

Genom filmkommissionsverksamheten ska bolaget marknadsföra Stockholms län som inspelningsplats och främja lokala produktionsbolags möjligheter till internationellt handelsutbyte. Detta ska främst ske genom marknadsföringsinsatser, rådgivning och förmedling av regional kompetens samt förmedling av internationella kontakter.

Bolaget ska verka i nära samarbete med länets filmbransch men också samverka med nationella och internationella nätverk som syftar till att stärka bolagets möjligheter att genomföra huvuduppdraget och stärka sektorn.

Bolaget ska tillsammans med länets kommuner utveckla samverkansformerna i syfte att optimalt nyttja gemensamma resurser.

Initiativ till gemensamma satsningar och till gemensamt deltagande i evenemang, näringslivsarrangemang och projekt kan komma från både bolaget och ägaren.

Bolaget ska successivt stärka samverkan med näringslivet i syfte att öka näringslivets engagemang i verksamheten.

Bolaget ska verka för att främja filmkultur och filmpedagogisk verksamhet i samverkan med Region Stockholms kulturnämnd och i dialog med länets kommuner och branschaktörer.

Bolaget ska tillse att ett kostnadseffektivt resursutnyttjande uppnås genom samverkan med andra offentliga och privata entreprenörer. Planer för denna samverkan ska upprättas och följas upp. Utfallet ska avrapporteras till ägaren.

Bolaget föreslås vara en av Region Stockholms egenprofilerade verksamheter med möjlighet att utveckla en egen varumärkesplattform. För att tydliggöra tillhörigheten till Region Stockholm ska bolaget tydligt markera att de är en del av Region Stockholm enligt gällande regelverk för egenprofilerad verksamhet.

Resultatkrav

Film Stockholm AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2025 uppnås. Bolagets resultatkrav är 0 kronor för planåren 2026–2027. Bolaget erhåller bidrag från kulturnämnden och Stockholms stad. Bidraget ska regleras utifrån hur projekt och filmkommissionsverksamheten påverkar bolagets resultat.

Tabell 67. Resultatkrav för Film Stockholm AB

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Resultat	0	0	0	0

Mål och indikatorer

Film Stockholm AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 1 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.3 AB Storstockholms Lokaltrafik (SL)

Bolagets syfte enligt bolagsordning

AB Storstockholms Lokaltrafik, AB SL, är samlingsnamnet och varumärket för den allmänna kollektivtrafiken på land i Stockholms län. Via AB SL förvaltar Region Stockholm genom trafiknämnden vissa avtal och tillgångar. SL har tre helägda dotterbolag: Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB), AB SL Finans och SL Nya Tunnelbanan AB.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Inom ramen för bolagets ändamål så som det uttrycks i bolagsordningen ansvarar styrelse och ledning för att

- trafiknämnden bereds möjlighet att godkänna strategiska och övergripande frågor hänförliga till AB SL:s verksamhet;
- överta och förvalta sådana avtal för kollektivtrafiken på land som trafiknämnden överlåter till AB SL. AB SL ska uppdra åt trafiknämnden att förvalta AB SL:s avtal och tillgångar.

Region Stockholm har den formella nyttjanderätten till kollektivtrafikanläggningar samt äganderätten till vissa trafikfastigheter. Ansvaret i förhållande till AB SL förtydligas nedan.

Region Stockholm upplåter, utan ersättning, till AB SL, med den rätt regionen har, dels till regionen upplåtna tunnelbane-, spårvägs- och övriga trafikanläggningar, dels de anläggningar regionen utfört, förvärvat eller innehar för den kollektiva trafiken dels den rätt till mark i övrigt som erfordras för AB SL:s verksamhet som regionen anskaffat.

Region Stockholms skyldigheter och rättigheter som regionen genom avtal åtagit sig eller förvärvat i förhållande till kommun eller annan markägare ska äga giltighet gentemot AB SL. Regionen behåller dock ansvaret för genom nämnda avtal gjorda inskränkningar i skyldigheter som enligt lag åvilar kommun eller annan.

Om, och i den omfattning, tredje parts tillstånd, samtycke eller annan åtgärd (gemensamt benämnt "tillstånd") behövs för att genomföra upplåtelse samt överföring av rättigheter och skyldigheter enligt ovan ska parterna så snart det är möjligt gemensamt söka erhålla sådana tillstånd. I det fall tillstånd inte erhålls, samt för tiden fram till sådant(a) tillstånd erhållits ska AB SL, i den omfattning som de underliggande rättigheterna och skyldigheterna tillåter, agera på uppdrag av regionen avseende samtliga regionens åtaganden.

Region Stockholms ansvar för rättigheter och skyldigheter avseende mark anskaffad genom expropriation bestäms med hänsyn till expropriationsdomen.

AB SL ska under förutsättning av trafiknämndens och i förekommande fall regionfullmäktiges godkännande

- genomföra inköp och försäljning av mark samt förändringar av trafikanläggningar.

- aktivt verka för förvaltning och utveckling av kollektivtrafikanläggningarna för att tillförsäkra hög trafiksäkerhet, trygghet, tillgänglighet och service för alla resenärer.
- aktivt arbeta för att regionens rättigheter tillvaratas vid drift och utbyggnad av kollektivtrafik samt störningsfri trafik i samband med olika former av ut- och ombyggnadsarbeten.
- vid utbyggnad av tunnelbana och andra fasta anläggningar ombesörja anskaffande av mark i enlighet med trafiknämndens instruktioner.
- projektera och bygga tunnelbana och andra fasta trafikanläggningar.
- förvalta och bekosta planläggning, projektering, och utförande av samt anskaffa mark för drifanläggningar såsom verkstäder, vagnhallar, och förråd även som AB SL:s verksamhet i övrigt erforderliga byggnader och lokaler med till dessa anläggningar hörande inredning och utrustning.

AB SL ska i enlighet med fullmäktiges beslut den 9 december 2008, LS 0712–1398, företräda regionen i frågor som gäller förvaltarskap och ägandefrågor avseende kollektivtrafikanläggningar och fastigheter. Fullmakt i enlighet med nämnda beslut av fullmäktiges ska finnas.

AB SL ska äga rätt att träffa avtal om taxor och leverans av elektrisk energi för driften.

AB SL svarar för skada på anläggning som upplåtits till eller bekostats av AB SL.

AB SL svarar för skada i form av skakningar, buller och dylikt från trafiken på tunnelbanan. AB SL ska i övrigt svara för skada på person eller egendom till följd av den av AB SL bedrivna verksamheten.

Regionen ska verka för att AB SL tillförsäkras ensamrätt att upplåta utrymme dels för reklam och för försäljningskiosker, butiker, montrar, skyltskåp och servicemaskiner inom tunnelbaneanläggningen, dels för reklam på fasta anläggningar för buss- och spårvägstrafik jämte därtill hörande vänthallar med mera.

Intäkter av upplåtelserna enligt föregående stycke tillfaller AB SL. AB SL ska vidmakthålla en särskild resultatenheter, inom vilken all upparbetning och redovisning av investeringsbudget inklusive medfinansiering avseende utbyggnad av tunnelbanan inom förvaltning för utbyggd tunnelbana ska ske åtskilt från AB Storstockholms Lokaltrafiks övriga verksamhet.

AB SL ska ge ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden, att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan, varvid avtal som upphandlats av trafiknämnden avseende

tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana omedelbart efter dess ingående ska överlätas från trafiknämnden till AB Storstockholms Lokaltrafik.

AB SL ska uppdra åt trafiknämnden att genom förvaltning för utbyggd tunnelbana svara för all förvaltning av AB Storstockholms Lokaltrafiks avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda AB Storstockholms Lokaltrafik gentemot tredje part, vad avser sådana avtal och tillgångar som är hänförliga till tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Resultatkrav

AB SL ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 117 miljoner kronor uppnås. Under planåren 2026–2027 höjs resultatkravet ytterligare till 802 miljoner kronor respektive 812 miljoner kronor vilket stärker bolagets soliditet.

Resultatkravet ska fördelas över AB SL:s dotterbolag, där bland annat Waxholms Ångfartygs AB:s resultatkrav är 10 miljoner kronor 2025 och därefter höjs till 11,0 miljoner kronor 2026 samt 2027. Bolagets resultatkrav ska ge konkurrensneutrala förutsättningar för den verksamhet som bedrivs.

Tabell 68. Resultatkrav för AB SL

	Budget	Budget	Plan	Plan
Mnkr	2024	2025	2026	2027
Intäkter	25 749	26 432	27 024	27 054
- varav biljettintäkter	9 580	10 128	10 366	10 386
Summa kostnader	-26 048	-25 880	-25 767	-25 757
Resultat	-299	552	1 257	1 297

Biljettintäkterna, det vill säga biljettpriser samt volymen resenärer, budgeteras sammantaget öka med 5,7 procent 2025. Ökningen är nödvändig för att säkerställa finansieringen av bolagets verksamhet.

6.3.1 Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB)

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Waxholms Ångfartygs AB, WÅAB, sköter kollektivtrafiken på vatten i Stockholms skärgård. WÅAB är dotterbolag till AB SL och via bolaget förvaltar Region Stockholm genom trafiknämnden vissa avtal och tillgångar. WÅAB är ett renodlat tjänstebolag och äger ett tjugotal av de fartyg som går i reguljär linjetrafik medan all trafik drivs av privata entreprenörer som upphandlas i konkurrens.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska kontinuerligt genomföra de åtgärder som beslutats av trafiknämnden vad avser utveckling av passagerar- och godstrafiken i skärgården för fast- och fritidsboende samt andra besökare.

Bolaget ska även kontinuerligt genomföra de åtgärder som beslutats av trafiknämnden vad avser utveckling av arbetsresor och resor för besökare i hamntrafiken.

Bolaget ska verka aktivt för att utveckla eget och entreprenörers tonnage vad beträffar tillgänglighet, kvalitet, miljö, säkerhet och komfort. Ett gott underhåll ska syfta till hög drifttillgänglighet samt bibehållna värden och standard.

Det särskilda ansvar Region Stockholm tagit för det kulturhistoriska tonnaget (Storskär, Norrskär och Västan) ska förvaltas väl.

Bolaget ska aktivt verka för att vidareutveckla de affärsmässiga relationerna med anlitade entreprenörer för person- och godstransporter. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt uppföljning av ingångna avtal med entreprenörer.

Bolaget ska ta fram lämpliga incitamentssystem för anlitade entreprenörer.

Bolaget ska bedriva en aktiv dialog med faktiska och potentiella resenärer för att få dessa att besöka skärgården och resa med WÅAB och som ett led i detta regelbundet bl.a. genomföra olika typer av resenärs-, kund- och marknadsanalyser i syfte att öka effektivitet och säkerhet inom kollektivtrafiksystemet.

Bolaget ska i enlighet med trafiknämndens beslut samverka med externa intressenter såsom skärgårdskommunerna, Trafikverket, SJ, Rikstrafiken, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Skärgårdsstiftelsen.

Bolaget ska i sin verksamhet eftersträva hög kostnadseffektivitet samt bedriva sin verksamhet med beaktande av samhällsekonomiska bedömningar.

Bolaget ska överta och förvalta sådana avtal för kollektivtrafiken på vatten som trafiknämnden överlåter till bolaget. Bolaget ska uppdra åt trafiknämnden att förvalta bolagets avtal och tillgångar.

6.3.2 AB SL Finans

Bolagets syfte enligt bolagsordning

AB SL Finans är ett helägt dotterbolag till AB Storstockholms Lokaltrafik (AB SL). Bolaget tillhandahåller mot ersättning fordon, vagnar, maskiner samt andra inventarier och anläggningar till lokaltrafikutövare och förvaltas genom trafiknämndens trafikförvaltning.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

6.3.3 SL Nya Tunnelbanan AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

SL Nya Tunnelbanan AB utför utbyggnaden av tunnelbanan och övriga åtgärder inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling, utbyggnaden av station Södra Hagalund samt 2017 års Sverigeförhandling Ramavtal 6 – Storstad Stockholm. Via bolaget förvaltar Region Stockholm upphandlade avtal rörande utbyggnaden.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska ge ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan enligt bolagsordningen, varvid upphandlade avtal avseende tunnelbaneutbyggnaden inom förvaltning för utbyggd tunnelbana omedelbart efter ingåendet ska överlåtas till bolaget.

Bolaget ska överta sådana avtal rörande tunnelbaneutbyggnaden som trafiknämnden upphandlar åt och överlåter till bolaget.

Bolaget ska tillhandahålla byggtjänster avseende tunnelbaneutbyggnaden åt AB Storstockholms Lokaltrafik.

Bolaget ska uppdra åt trafiknämnden att genom förvaltning för utbyggd tunnelbana svara för all förvaltning av bolagets avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda bolaget gentemot tredje part.

7. Kommunalförbund och verksamhetsstiftelser

Region Stockholm har stora åtaganden och engagemang i kommunalförbund och stiftelser som bedriver verksamhet för länets invånare. I detta kapitel beskrivs dessa kommunalförbund och stiftelser.

Kommunalförbund och stiftelser ska, liksom Region Stockholms egen verksamhet, bedrivas effektivt under uppsikt av regionstyrelsen.

7.1 Kommunalförbund

Syftet med kommunalförbund är samverkan och formen innebär att medlemmarna överlämnar huvudmannaskap för uppgifter till förbundet i fråga och enas om en förbundsordning som reglerar ändamål, styrning och insyn. Region Stockholm är medlem i tre kommunalförbund enligt tabellen nedan.

Tabell 69. Kommunalförbund i vilka Region Stockholm ingår

Kommunalförbund	Beslutande organ
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON (50 %)	Förbundsdirektion
Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, KSA (23 %)	Förbundsdirektion
Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, KAS (14 %) (Region Stockholms ägarandel anges i procent)	Förbundsfullmäktige

Kommunalförbundens medlemsbidrag hanteras av hälso- och sjukvårdsnämnden.

7.1.1 Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Övergripande uppgifter

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON, planerar och beställer hälso- och sjukvård samt omsorg för invånarna i Norrtälje kommun. KSON äger TioHundra AB som bland annat bedriver vården vid Norrtälje sjukhus, ett antal husläkarmottagningar och verksamheter som bedriver omsorg. KSON styrs framför allt av sin förbundsordning som har beslutats av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i Norrtälje. Hälso-

och sjukvårdsnämnden ansvarar för medlemsbidraget till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje.

Ekonomiska förutsättningar

Region Stockholms medlemsbidrag till KSON är 2,3 miljarder kronor 2025 vilket innebär en ökning med 161 miljoner kronor eller 7,7 procent jämfört med 2024.

Tabell 70. Medlemsbidrag till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

	Utfall	Budget	Budget	Ändring	Plan	Plan
Mnkr	2023	2024	2025	B25/24	2026	2027
Medlemsbidrag	1 988	2 100	2 261	7,7%	2 351	2 447

Tabell 71. Specifiering av medlemsbidrag

Medlemsbidragets fördelning	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetsbidrag	1 936	2 014	2 094	2 180
Strategiska fastighetsinvesteringar, mm.	75	78	81	84
Korr. för faktiskt utfall läkemedel	33	34	36	37
Extra satsning akutsjukhus, KSON:s andel	56	58	61	63
KSON:s andel av tillskott på 1 044 mnkr	72	74	77	81
Justering sidoavtal till huvudavtal akutsjukhus	2	2	2	2
Totalt	2 174	2 261	2 351	2 447

7.1.2 Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, KAS

Kommunalförbundet Skandionkliniken uppdrag är att driva Skandionkliniken, vilket innebär att skapa förutsättningar för optimal behandling med protonstrålning och utveckla och utvärdera verksamheten samt att driva Hotel von Kraemer, där patienter och anhöriga kan bo under behandlingstiden. Medlemmar är de sju regioner som har universitetssjukhus: Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västerbotten, Region Örebro län, Region Östergötland samt Västra Götalandsregionen. Region Stockholm betalade för 2024 en abonnemangavgift på 38 miljoner kronor till kommunalförbundet. Abonnemangavgiften baseras på Stockholmsregionens befolkningsandel.

7.1.3 Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, KSA

Samtliga regioner i Sverige är medlemmar i KSA, vars ändamål är att investera i ambulansflyg och driva ambulansflygverksamhet över hela landet. Region Stockholms beräknade medlemsbidrag för 2024 är 42,3 miljoner kronor. Beräknad kostnad för år 2025 är 24,3 miljoner kronor.

7.2 Stiftelser

Syftet med stiftelser är varaktig förvaltning av självständiga förmögenheter för att tillgodose bestämda ändamål. Det finns olika typer av stiftelser och en verksamhetsstiftelse tillgodoser sitt syfte genom att bedriva näringsverksamhet eller ideell verksamhet. Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelserna regleras via avtal och överenskommelser.

Region Stockholm har ett engagemang och åtagande i nio verksamhetsstiftelser, se tabellen nedan. Stiftelser inräknas inte i koncernens resultat- och balansräkning på annat sätt än att eventuella medlemsbidrag redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Regionstyrelsen ansvarar för att ha uppsikt över verksamhetsstiftelser för vilka Region Stockholm är stiftare, medstiftare eller huvudfinansiär. Nämnderna ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot de stiftelser som ligger under respektive nämnds ansvarsområde i enlighet med Region Stockholms reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2022-0762). Ansvariga nämnder ska säkerställa avtal och överenskommelser med stiftelserna samt följa upp att Region Stockholms ekonomiska bidrag till stiftelserna används resurseffektivt och ändamålsenligt i förhållande till regionfullmäktiges mål.

Tabell 72. Verksamhetsstiftelser i vilka Region Stockholm har ett engagemang

Den andel styrelseposter som Region Stockholm besitter i respektive stiftelse anges inom parentes.

Stiftelser i vilka Region Stockholm är ensam stiftare	Stiftelser där Region Stockholm är stiftare tillsammans med andra
<ul style="list-style-type: none"> Stiftelsen Cancercentrum Karolinska (100 %)¹ Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin (100 %)¹ Stiftelsen Clara (0 %)² 	<ul style="list-style-type: none"> Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum (50 %) Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län (53 %) Stiftelsen Flemingsberg Science (13 %)
Stiftelser där Region Stockholm är bidragsgivare ³	Stiftelse där Region Stockholm är huvudfinansiär
<ul style="list-style-type: none"> Stockholm Science City Foundation (11 %) Stiftelsen Elektronikcentrum i Kista, Sting (14 %) 	<ul style="list-style-type: none"> Stockholms Konserthusstiftelse (67 %)

1 Region Stockholm utser ordförande samt samtliga ledamöter och suppleanter.

2 Från 2018 utser Region Stockholm inga ledamöter eller revisorer i stiftelsen Clara.

3 För dessa stiftelser har Region Stockholm inte något uppsiktsansvar.

Stiftelsen Cancercentrum Karolinska syftar till att främja experimentell cancerforskning och arbetar för utvecklingen av individualiserad cancerbehandling i samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin arbetar främst med forskning om kroniska inflammationssjukdomar. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum är ett tvärvetenskapligt centrum för forskning och utveckling om äldre personers hälsa, vård och omsorg.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län förvaltar fastigheter och verkar för att bevara Stockholms skärgård och utvecklingen av friluftslivet i skärgården. Region Stockholm är huvudfinansiär till stiftelsen som ger årliga bidrag för verksamhet och fastighetsunderhåll. Avtal om beviljade bidrag finns tecknat mellan Region Stockholm och Skärgårdsstiftelsen (KRN 2023-0174) för åren 2024–2027. Klimat- och regionutvecklingsnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Flemingsberg Science syftar bland annat till att stärka samverkan mellan aktörerna i Flemingsberg. Under 2022 startade stiftelsens nya strategiperiod för åren 2022–2025. Strategin har som övergripande mål att Flemingsberg är förstahandsvalet för etableringar i södra Stockholm, att Flemingsberg erbjuder en internationell konkurrenskraftig innovationsmiljö samt att Flemingsberg utgör en testbädd för samhällsutmaningar. Klimat- och regionutvecklingsnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stockholms Konserthusstiftelse ska driva en aktiv musikverksamhet genom att ge konserter och upprätthålla den Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm. Region Stockholm är huvudfinansiär till stiftelsen som ger årliga bidrag för verksamhet och fastighetsunderhåll. Avtal om beviljade bidrag finns tecknat för perioden 2023–2026. Kulturnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stockholm Science City Foundation har i uppdrag att attrahera företag och akademi till Hagastaden och Stockholm samt att stärka samverkan mellan universiteten och hälso- och sjukvården. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Elektronikcentrum i Kista ska i samverkan med offentlig sektor, näringsliv och akademi främja utbildning och teknisk utveckling inom data- och elektronikområdet. Verksamheten bedrivs operativt i två dotterbolag, Kista Science City AB och Stockholm Innovation and Growth AB, kallat Sting. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Bilagor

Bilaga 1: Mål och indikatorer

Bilaga 2: Förändringar i relation till vänsterstyret

Bilaga 3: Taxor och avgifter

Bilaga 4: Investeringsplan 2025–2034

Bilaga: Mål och indikatorer 2025

Regionfullmäktige har fattat beslut om en långsiktig vision för hur Region Stockholm och dess samtliga verksamheter ska utvecklas. I visionen beskrivs Region Stockholms långsiktiga mål i ett samlat budskap:

Region Stockholm – för en jämlik, öppen, hållbar och konkurrenskraftig Stockholmsregion där invånarna ges likvärdiga livschanser och hög livskvalitet

Visionen konkretiseras i ett antal mål:

- Regionfullmäktiges inriktningsmål, som anges med versaler i måltabellen nedan, anger inriktningen för Region Stockholm under mandatperioden och gäller för berörda verksamheter.
  - Hälso- och sjukvården är behovsstyrd, jämlik och förebygger ohälsa
  - Kollektivtrafiken är tillgänglig och attraktiv
  - Den hållbara regionala utvecklingen ligger i framkant
  - Verksamheten är långsiktigt hållbar och kostnadseffektiv
  - Kompetensförsörjningen är långsiktig
- Regionfullmäktiges mål konkretiserar i sin tur inriktningsmålen för de olika verksamheter som bedrivs i Region Stockholm.

För vart och ett av målen definieras en eller flera indikatorer som används för att bedöma hur nämnder och bolag uppfyller regionfullmäktiges mål. Nämnder och bolag bedriver en omfattande verksamhet och indikatorerna utgör en del i bedömningen av hur väl nämnder och bolag uppfyller regionfullmäktiges mål. För majoriteten av indikatorerna anges ett målvärde för åren 2024–2027. Där utfall finns tillgängligt för 2022 och 2023 anges också det.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN ÄR BEHOVSSTYRD, JÄMLIK OCH FÖREBYGGER OHÄLSA							
	Utfall		Mål				Nämnder och bolag
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Tillgänglig hälso- och sjukvård på rätt nivå utifrån patientens behov							HSN, PVN, SLSO, Karolinska, ASN
Andel väntande till behandling inom 90 dagar hos specialist	66%	72%	≥ 80%	Öka	Öka	Öka	HSN, SLSO, Karolinska, ASN
Andel väntande till första besök inom 30 dagar hos specialist	58%	59%	≥ 70%	≥ 70%	≥ 70%	≥ 70%	HSN, SLSO, Karolinska, ASN
Antal invånare per listningsbar specialistläkare på vårdcentral	-	-	-	Minska	Minska	Minska	PVN
Andel patienter som får medicinsk bedömning inom tre dagar på husläkarmottagning	93%	94%	≥ 90%	≥ 92%	≥ 93%	≥ 94%	PVN, SLSO
Väntetid till första läkarbedömning vid besök på akutmottagning	-	-	-	Minska	Minska	Minska	HSN, Karolinska, ASN
Total vistelsetid på akutmottagning	-	-	-	Minska	Minska	Minska	HSN, Karolinska, ASN
Vården är säker, effektiv och har god kvalitet							HSN, SLSO, Karolinska, ASN
Förekomsten av vårdrelaterade infektioner	5,1%	4,6%	≤ 4,2%	≤ 4,0%	≤ 4,0%	≤ 3,9%	HSN, SLSO, Karolinska, ASN
Antal utskrivningsklara dagar till kommunen per vårdtillfälle	0,5	0,5	≤ 1,3	≤ 1,3	≤ 1,3	≤ 1,3	HSN, SLSO, Karolinska, ASN
Suicidriskbedömning av nya patienter inom psykiatrisk öppenvård	82%	85%	82%	82%	82%	82%	HSN, SLSO

KOLLEKTIVTRAFIKEN ÄR TILLGÄNGLIG OCH ATTRAKTIV							
	Utfall		Mål				Nämnder och bolag
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Kollektivtrafiken är attraktiv och hållbar i hela länet							TN
Nöjda resenärer – allmän kollektivtrafik	84%	79%	≥ 79%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	TN
Nöjda resenärer – särskilda persontransporter	88%	90%	≥ 86%	≥ 86%	≥ 86%	≥ 88%	TN
Trygga resenärer – allmän kollektivtrafik på land och med pendelbåtar	73%	73%	≥ 77%	≥ 78%	≥ 79%	≥ 79%	TN
Trygga resenärer – särskilda persontransporter	71%	77%	≥ 76%	≥ 76%	≥ 76%	≥ 76%	TN
Kostnad per personkilometer, SL-trafiken	4,54kr	4,60kr	≤ 4,00kr	≤ 4,4kr	≤ 4,4kr	≤ 4,6kr	TN
Andel länsinvånare som upplever att de kan använda kollektivtrafiken för de flesta resor de gör	71%	69%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	TN
Infrastrukturen är robust och möter framtidens behov							TN
Fullt tillgänglig linje eller bytespunkt (exkl. båttrafik)	81%	85%	≥ 84%	≥ 85%	≥ 88%	≥ 88%	TN
Punktlighet - andel avgångar i pendeltåg som avgår i utsatt tid	92%	86,3%	-	94%	94%	94%	TN
Punktlighet - andel avgångar i tunnelbana som avgår i utsatt tid	98,4%	97,9%	-	98%	98%	98%	TN
Punktlighet - andel avgångar i buss som avgår i utsatt tid	86,2%	85,3%	-	90%	90%	90%	TN
Transporteffektiviteten ökar och klimatpåverkan minskar i det samlade transportsystemet							TN
Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna	50%	55%	≥ 50%	≥ 50%	≥ 51%	≥ 52%	TN

DEN HÅLLBARA REGIONALA UTVECKLINGEN LIGGER I FRAMKANT							
	Utfall		Mål				Nämnder och bolag
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Stockholm är en attraktiv tillväxtregion för utveckling och forskning							RS
Forskningsaktivitet inom partnerskap SU & KTH	66	73		5% ökning	5% ökning	5% ökning	RS
Andel ärenden om datautlämning med stöd från Centrum för hälsodata där integritetssäkrade hälsodata lämnats ut inom 90 dagar från inkommen fullständig förfrågan	29%	28%	≥ 65%	Öka	Öka	Öka	RS
Kulturlivet är tillgängligt och mångsidigt							KUN
Andel kommuner som anser att Region Stockholms främjande verksamheter bidrar till kulturutbudet för länets invånare	96%	98%	≥ 75%	≥ 75%	≥ 75%	≥ 75%	KUN
Andel av kulturnämndens anslag som går till externa stöd	77%	74%	-	73%	73%	73%	KUN

VERKSAMHETEN ÄR LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR OCH KOSTNADEFFEKTIV							
	Utfall		Mål				Nämnder och bolag
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Region Stockholm har en långsiktig ekonomisk uthållighet							RS, HSN, PVN, TN, , FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier, Locum, Film Stockholm
Soliditet (inkl. ansvarsförbindelser)	3,3%	2,3%	Minska ¹	1,7%	2,9%	3,9%	(Mäts på koncernnivå)
Administrativa kostnader ska minska	3,874 mdkr ²	3,888 mdkr	4,243 mdkr	3,823 mdkr	-	-	RS, HSN, PVN, TN, , FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier, Locum, Film Stockholm
Region Stockholm är ekologiskt hållbar och klimatneutral till år 2035							RS, HSN, PVN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier, Locum, Film Stockholm
Minskning av utsläpp av växthusgaser jämfört med 2019	-11%	-20%	-21%	-29%	-37%	-45%	RS, HSN, PVN, TN, FSN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, MediCarrier, Locum
Andel nämnder och bolag som har genomfört åtgärder för att öka livslängd och materialåtervinning av produkt- och materialflöden	-	-	≥ 70%	≥ 85%	≥ 95%	≥ 100%	TN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, Locum, MediCarrier, AISAB, FSN

KOMPETENSFÖRSÖRJNINGEN ÄR LÅNGSIKTIG							
	Utfall		Mål				Nämnder och bolag
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Region Stockholm är en attraktiv och inlyssnande arbetsgivare							SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB
Kvarstannandegrad: Andel medarbetare som varit anställda i Region Stockholm under de senaste 36 månaderna eller mer	75%	74,7%	-	75%	75%	75%	(Mäts på koncernnivå)
Andel av personalkostnader i hälso- och sjukvård som utgörs av egen personal i	96,3%	97,7%	99%	99%	99%	99%	SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB

¹ Minska med anledning av synnerliga skäl.

² Exklusive MediCarrier AB, trafiknämnden/förvaltning för utbyggd tunnelbana och NKS bygg.

förhållande till inhyrd bemanning ³							
Region Stockholm är en hållbar arbetsgivare							RS, HSN, PVN, TN, , FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier, Locum, Film Stockholm
Andel sjukfrånvaro	7,2%	6,5%	< 5%	< 5%	< 5%	< 5%	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, MediCarrier, Locum
Totalindex HME	75	80	≥ 76	80	80	80	RS, HSN, PVN, TN, , FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier, Locum, Film Stockholm
Andel av medarbetare som utsätts för hot och/eller våld i samband med sitt arbete	9%	9%	≤ 8%	≤ 8%	≤ 8%	≤ 8%	TN, SLSO, Karolinska, ASN, FTV, AISAB

---

³ Undantaget såld vård till andra län och länder.

Justeringar i relation till styret	Typ	2025	2026	2027
Fokus på kärnverksamhet				
Smaratäre upphandling	Minskad kostnad	700	700	700
Halvering av vakanser och bättre lokalutnyttjande	Ökad intäkt	100	100	100
Kommersiella ytor på fastigheter	Ökad intäkt	25	25	25
AI mot fusk och felaktiga betalningar	Minskad kostnad	50	70	90
Minskad bidragsgivning och färre medlemskap	Minskad kostnad	100	100	100
Kultur, minskat anslag, nedläggning film, minskat verksamhets- och projektstöd mm.	Minskad kostnad	80	80	80
Bättre nyttjande av gemensamma resurser				
Ökning såld vård utomläns/utomlands	Ökad intäkt	227	257	284
Halverade uteblivna besök	Ökad intäkt och minskad kostnad	250	250	250
Nej till arbetstidsförkortning	Minskad kostnad	40	80	0
Stoppa pengarullning nätläkare	Minskad kostnad	100	100	100
Socialiseringsstopp	Minskad kostnad	35	35	35
FTV höjt resultatkrav	Ökad intäkt	20	20	20
Skattesänkning 30 öre + 20 öre	Minskad intäkt	2522	3526	3686
Bättre arbetsmiljö och minskad sjukfrånvaro				
Minskad sjukfrånvaro 1%	Minskad kostnad	345	345	345
Bättre arbetsmiljö för minskad sjukfrånvaro	Ökad kostnad	100	100	100
Minska på politiker och byråkrater				
Nedläggning KRN	Minskad kostnad	70	70	70
Nedläggning utskott	Minskad kostnad	5	5	5
Regionfullmäktige minskning till 101 ledamöter	Minskad kostnad			10
10 % besparing admin och utredningsstopp	Minskad kostnad	320	320	320
Borttagande av gratis SL-kort fullmäktige	Minskad kostnad	4	4	4
Trygg trafik som löser livspusslet				
Satsning på utökad och bibehållen kollektivtrafik. Särskilt bussar.	Ökad kostnad	400	400	400
Justering biljettpris även reducerad biljet	Ökad intäkt	120	120	120
Ökat resande och flexbiljett	Ökad intäkt	200	210	230
Borttagande av märkning såsom bra miljöval	Minskad kostnad	26	26	26
Minskad tjuvåkande, stopp påstigning alla dörrar, nej till spärrfri station	Minskad kostnad och ökad intäkt	60	60	60

Ökning reklamintäkter, komersiella ytor och lokaler	Ökade intäkt	100	110	120
Satsning på trygghet ordningsvakter och smart ny teknik	Ökad kostnad	50	50	50
Förstärkt underhåll för att bussar och tåg ska gå i tid	Ökad kostnad	50	50	50
Inleda förhandling - Kymlinge parkstad	Ökad kostnad	5	5	5
Förändrad roll stationsvärdar	Minskad kostnad	150	160	170

Bilaga 3: Taxor och avgifter

Innehåll

Förändrade avgifter - sammanfattning	3
1. Taxor och avgifter inom hälso- och sjukvården	4
1.1 Förändringar inom hälso- och sjukvården	4
1.2 Taxor och avgifter hälso- och sjukvård år 2025.....	8
1.3 Slutenvård	11
1.4 Hjälpmedel.....	12
1.5 Sjukresor	14
1.6 Intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar.....	14
1.7 Övriga avgifter.....	18
1.8 Prislistan för vuxentandvård höjs	18
2. Taxor i kollektivtrafiken	19
2.1 AB Storstockholms Lokaltrafik, SL	19
2.2 Waxholms Ångfartygs AB	19
2.3 Färdtjänst.....	19
3. Administrativa avgifter.....	20
3.1 Ändringar i avgifter för kopia av allmän handling	20
3.2 Avgifter för kopia av allmän handling.....	20

Förändrade avgifter - sammanfattning

Nedan sammanfattas de förändringar av avgifter i budget 2025 jämfört med föregående års budgetar. En utförligare beskrivning och motivering finns under respektive kapitelområde. Om inte annat framgår nedan gäller förändringarna från och med 1 januari 2025.

Tabell 1. Sammanfattning av förändrade avgifter

	Beskrivning - nya beslut
1	Avgiftsfritt för blivande föräldrar på Malinamottagning
2	Förtydligande avseende stödjande samtal för nyblivna föräldrar inom barnhälsovården
3	Höjd egenavgift för sjukresor
4	Ändrad tidsfrist för begäran om ersättning för sjukresor
5	Ändrad taxa för intyg och hälsoundersökningar
6	Försäkringsmedicinskt motiverade intyg avgiftsbefriats
7	Fast besöksavgift vid avgiftsbelagda vaccinationer införs
8	Införande av avgift för covid-19 vaccination för de som inte omfattas av nationella rekommendationer
9	Kostnadsfri grundvaccination mot fästingburen hjärnhinneinflammation (TBE) till treåringar
10	Uteblivandeavgiften höjs
11	Prislistan för vuxentandvård höjs
12	Höjning av taxan på för kollektivtrafiken
13	Ändringar i avgifter för kopia av allmän handling

1. Taxor och avgifter inom hälso- och sjukvården

Nedan redovisas en sammanställning av taxor och avgifter för hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. För fullständigt regelverk se Avgiftshandboken, Sjukresehandboken och Hjälpmedelsguiden i Vårdgivarguiden (vardgivarguiden.se). I Vårdgivarguiden återfinns även gällande regler och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar som följer av tidigare fullmäktigebeslut. Om inte annat framgår nedan gäller förändringarna från och med 1 januari 2025.

1.1 Förändringar inom hälso- och sjukvården

Avgiftsfritt för blivande föräldrar på Malinamottagning

Förändring: Avgiftsfrihet införs för blivande föräldrar på psykologmottagning för barn 0-5 år och blivande föräldrar (s.k. Malinamottagningar). Kravet är att gällande remissregler följs.

Motivering: Besök på Malinamottagningar är avgiftsfria för familjer med barn 0-5 år. Blivande föräldrar betalar däremot gällande patientavgift, även om det är barnet i magen som är i fokus för vårdkontakten. Patientavgiften bedöms utgöra en tröskel som gör att föräldrar i socioekonomiskt utsatta områden väljer att avstå från att träffa psykologen.

Förtydligande avseende stödjande samtal för nyblivna föräldrar inom barnhälsovården

Förändring: Förtydligande införs i avgiftsregelverket att stödjande samtal (så som EPDS-samtal och partner/-icke födande föräldersamtal) som erbjuds till nyblivna föräldrar inom ramen för BVC är avgiftsbefriade.

Motivering: Av nuvarande regelverk framgår att barnhälsovård som utförs inom BVC-verksamhet är avgiftsfri för alla barn som är folkbokförda i Sverige. Denna avgiftsbefrielse har även tillämpats i samband med EPDS-samtal med nyblivna föräldrar och i samtal med partner/icke födande förälder. Dessa vårdkontakter har tidigare rapporterats och journalförts på barnets personnummer. Efter förtydligande av gällande regler för rapportering av vårdkontakter ska dessa vårdkontakter rapporteras och journalföras i den vuxnes journal. Detta har bidragit till osäkerhet kring gällande avgiftsbefrielse för dessa vårdkontakter. Avgiftsregelverket behöver därför revideras för att tydliggöra att avgiftsbefrielsen för barnhälsovård som utförs inom BVC-verksamhet även omfattar stödjande samtal med nyblivna föräldrar.

Höjd egenavgift för sjukresor

Förändring: Högsta egenavgiften för sjukresor med taxi och rullstolstaxi samt egenavgift för sjukresor med tåg eller flyg höjs från 140 kr till 200 kr och egenavgiften för sjukresor med egen bil, egen båt samt anslutningsresa

höjs från 50 kr till 75 kr. Därtill höjs högkostnadsskyddet för sjukresor från 1 400 kr till 2000 kr och ersättning för sjukresor med egen bil höjs från nuvarande 1,70 kr/km till 2,5 kr/km.

Motivering: Egenavgiften, högkostnadsskyddet för sjukresor samt ersättning för sjukresor med egen bil har varit oförändrat sedan år 2004. Under dessa år har välfärdssystemen som bidrag och ersättningar räknats upp. I försörjningsstöd ingår dessutom ersättning för sjukresa. De föreslagna höjningarna torde därmed inte bli så kännbara för ekonomiskt svaga grupper.

Ändrad tidsfrist för begäran om ersättning för sjukresor

Förändring: Tidsgränsen för patienter att ansöka om ersättning för sjukresor begränsas till 12 månader från vårdtillfället. För närvarande är tidsfristen 3 år i Region Stockholm. En patient som inte har ansökt om ersättning för sjukresor inom denna tidsfrist har inte rätt till ersättning från regionen för sina sjukreskostnader.

Motivering: Ersättningskrav avseende sjukresor är en administrativt krävande arbetsuppgift som inte bara omfattar den centrala administrationen i regionen utan även belastar vårdgivarna som utfärdar de tillstånd och besöksunderlag som ligger till grund för patientens ersättning. Flera andra regioner har en tidsfrist på 6 till 12 månader.

Ändrad taxa för intyg och hälsoundersökningar

Förändring: Nivån på timtaxan (exklusive moms) för intyg och ej subventionerade hälsoundersökningar fastställs till 0,025 prisbasbelopp, baserat på föregående års prisbasbelopp och avrundat nedåt till närmsta femtiotal kronor. De intyg som prissatts med ett fast pris uppräknas i enlighet med den nya timtaxan. Intyg som inte längre bedöms vara aktuella tas bort från prislistan. Om sådant intyg trots allt skulle efterfrågas gäller timtaxan.

Motivering: Timtaxan och avgiften för prissatta intyg har varit oförändrad sedan 1 januari 2020. Den höjning som genomfördes då motsvarade en uppräkning av den tidigare prisnivån enligt den allmänna prisutvecklingen baserat på prisbasbeloppet. Genom att knyta timtaxan till prisbasbeloppet erhålls en löpande uppräkning av timtaxan och fastställda intygspriser. Därmed kan större avgiftshöjningar i framtiden undvikas.

Försäkringsmedicinskt motiverade intyg avgiftsbefrias

Förändring: Avgiftsbefrielse införs för sjukintyg till arbetsgivare (ej förstadagsintyg) samt sjukintyg och intyg/utlåtanden avseende assistansersättning till kommun eller stadsdelsnämnd.

Motivering: Nuvarande regler och avgifter för intyg grundas på beslut i landstingsfullmäktige år 2009. Av beslutet följer att regelverket gäller för intyg som inte omfattas av den allmänna försäkringen. Skrivelsen får antas syfta på lag (1962:381) om allmän försäkring, som år 2011 ersattes av Socialförsäkringsbalken, innehållande bestämmelser om social trygghet genom sociala försäkringar och andra ersättnings- eller bidragssystem. Betydande delar av dessa bestämmelser administreras av Försäkringskassan.

Enligt gällande beslut ska intyg som Försäkringskassan behöver för sin handläggning vara avgiftsfria. De intyg/utlåtanden som nu föreslås bli avgiftsbefriade har samma syfte som intyg till Försäkringskassan, dvs. att ge förutsättningar för individen att få förbättrad hälsa. Intygen bör därför anses utgöra försäkringsmedicinskt motiverade intyg och därmed ingå som en del av den vård och behandling som ingår i vårdgivarens uppdrag att tillhandahålla patienten.

Fast besöksavgift vid avgiftsbelagda vaccinationer införs

Förändring: Besöksavgiften (stickavgiften) för avgiftsbelagda vaccinationer fastställs till 250 kr.

Motivering: För närvarande får vårdgivare som omfattas av gällande regelverk för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar debitera en besöksavgift (stickavgift) på max 250 kr i samband med avgiftsbelagda vaccinationer. Bestämmelsen innebär att det råder fri prissättning upp till gällande maxavgift. En fast avgift bedöms förenkla, förtydliga samt bidra till mer enhetlig hantering av avgiftsuttaget i samband med avgiftsbelagda vaccinationer.

Införande av avgift för covid-19 vaccination för de som inte omfattas av nationella rekommendationer

Förändring: Region Stockholm erbjuder vaccination mot covid-19 till personer som inte omfattas av Folkhälsomyndighetens aktuella rekommendationer, mot den besöksavgift (stickavgift) som gäller för avgiftsbelagda vaccinationer.

Motivering: Sedan tidigare finns ett beslut (RS 2020-0901) i regionfullmäktige kring avgiftsfri vaccinering mot covid-19 där det specificeras att vaccinationen ska vara kostnadsfri för regionens invånare. Region Stockholm har hela tiden tillämpat beslutet RS 2020-0901 i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer, som har ändrats flera gånger utifrån behovsbedömningar och vetenskaplig grund.

Enligt utredningen som Folkhälsomyndigheten genomfört på uppdrag av Regeringskansliet kan endast Sveriges regioner tillhandahålla och beställa

det av staten finansierade vaccinet. Utredningen fastställde vidare att vaccinet kan erbjudas personer som inte omfattas av Folkhälsomyndighetens rekommendationer genom läkarordination. Detta är möjligt så länge en undanträngningseffekt inte sker av rekommenderade grupper samt att vaccintillgången är god.

För de grupper som inte omfattas av de nationella rekommendationerna föreslå hälso- och sjukvårdsnämnden att en avgift på 250 kronor tas ut i samband med vaccinationen (RS 2024-0275). Nivån på avgiften motsvarar den besöksavgift (stickavgift) som gäller för övriga avgiftsbelagda vaccinationer. Givet att vaccin mot covid-19 tillhandahålls vaccinatören kostnadsfritt, får inga ytterligare kostnader debiteras för vaccination av personer som inte omfattas av Folkhälsomyndighetens aktuella rekommendationer.

Kostnadsfri grundvaccination inklusive en boosterdos mot fästingburen hjärnhinneinflammation (TBE) till treåringar

Förändring: Region Stockholm erbjuder kostnadsfri grundvaccination mot fästingburen hjärnhinneinflammation (TBE) till treåringar.

Motivering: Enligt Stockholms Centrum för hälsoekonomi bedöms ett införande av ett TBE-vaccinationsprogram för barn i Region Stockholm vara kostnadseffektivt, detta efter genomgång av tidigare utförda hälsoekonomiska studier. Avgörande för detta resultat är att samhällets kostnader på lång sikt till följd av långvariga TBE-komplikationer är betydande och kvarstår utifrån ett livstidsperspektiv. Ett första steg i att ge alla barn ett skydd mot TBE är att införa kostnadsfri vaccination för alla treåringar. År 2025 skulle detta gälla alla barn födda 2022.

1.2 Taxor och avgifter hälso- och sjukvård år 2025

Observera att förändringarna under 1.1 är inlagda i tabellerna nedan.

Öppen vård

Barn och ungdom under 18 år

Avgift

Vårdkontakt inom primärvård och specialistvård	0 kr
Undantag: besök på akutsjukhusens akutmottagningar	
Besök på akutsjukhusens akutmottagningar	120 kr

Personer 18 år till och med 84 år

Avgift

Vårdkontakt inom primärvård och öppen specialistvård	275 kr
Gäller alla vårdkontakter i öppen vård, inklusive videomöten och KBT-behandling via internet	
Undantag: besök på närakut och akutsjukhusens akutmottagningar	
Besök på närakut	375 kr
Besök på akutsjukhusens akutmottagningar	400 kr
Förskrivning av inkontinenshjälpmedel	275 kr
Gäller per 12-månadersperiod	

Personer 85 år och äldre

Avgift

Vårdkontakt inom primärvård och öppen specialistvård	0 kr
Gäller alla vårdkontakter i öppen vård, inklusive besök på närakut och akutsjukhusens akutmottagningar samt förskrivning av inkontinenshjälpmedel	

Avgiftsbefrielse i öppen vård

Undantag från debitering av patientavgifter som beslutats av regionfullmäktige	Avgift
Abort	0 kr
Gäller vårdkontakt som enbart avser utelämnande av läkemedel som startar en medicinsk abort samt återbesök efter genomförd abort	
Abortrådgivning*	0 kr
Akutläkarbil	0 kr
Ambulanssjukvård	0 kr

Anhållna, häktade, intagna på kriminalvårdsanstalt vid vårdkontakt inom öppen vård*	0 kr
Avstämningsmöte med Försäkringskassan*	0 kr
Barn under 18 år	0 kr
Gäller ej besök på akutsjukhusens akutmottagningar	
Barnhälsovård	0 kr
Gäller även EPDS-samtal som erbjuds nyblivna föräldrar inom barnhälsovården	
Direkthänvisning	0 kr
Barn och unga 0–17 år: Avgiftsbefrielse gäller enbart hänvisningar mellan akutsjukhusens akutmottagning då patienten erlagt patientavgift för vårdkontakten vid den första besökta akutmottagningen	
Vuxna fr.o.m. 18 år: Avgiftsbefrielse gäller vid besök på närakut eller akutsjukhusens akutmottagning efter direkthänvisning från annan vårdgivare	
Efterlevandesamtal vid dödsfall	0 kr
Gäller de två första samtalen efter dödsfall av anhörig/närstående	
Forskningspatient/forskningsperson	0 kr
Gäller vårdkontakter som utförs i samband med forskningsprojekt	
Habilitering/Habiliteringsmottagning	0 kr
Gäller patient med livslång funktionsnedsättning	
Hemrehabilitering	0 kr
Gäller oavsett vilken yrkeskategori som patienten träffar	
Hemsjukvård	0 kr
Gäller hembesök av vårdgivare med uppdrag inom basal hemsjukvård eller ASIH	
Hepatit C-smittade i vården med beslut från Landstingens gemensamma försäkringsbolag (LÖF)	0 kr
HIV-smittade i vården	0 kr
Hälsoundersökning enligt lag (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet	0 kr
Jourläkarbesök (s.k. jourläkarbil)	0 kr
Mottagning för hemlösa	0 kr
Gäller vårdkontakt hos vårdgivare som bedriver vård för personer i hemlöshet	
Mottagning för våldtagna	0 kr
Gäller besök på Södersjukhusets akutmottagning för våldtagna	
Personer 85 år eller äldre*	0 kr
Preventivmedelsrådgivning*	0 kr
Mödrahälsovård	0 kr
Psykiatrisk tvångsvård	0 kr
Gäller person som vårdas enligt lag om psykiatrisk tvångsvård och lag om rättspsykiatrisk vård	
Psykologmottagning för barn 0-5 år och blivande föräldrar (s.k. Malinamottagning)	0 kr
Gäller även vårdkontakter med blivande föräldrar	
Rehabiliteringskoordinator*	0 kr
Gäller koordineringsinsatser som utförs av rehabiliteringskoordinator enligt lag (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter	
Riktade hälsoundersökningar/Screeningverksamhet	0 kr
Bukaortascreening	
Gynekologisk screening*	
Mammografiscreening*	
Rådgivning och stöd till personer som omfattas av LSS*	0 kr

Rättspsykiatri i Huddinge	0 kr
Gäller vårdkontakter vid Rättspsykiatriska öppenvårdsmottagningen Huddinge	
Samordnad individuell planering (SIP-möte)	0 kr
Gäller oavsett om mötet sker på mottagning, i hemmet eller på annan plats	
Skriftliga vårdkontakter	0 kr
Gäller alla former av skriftliga vårdkontakter med undantag för KBT-behandling via internet	
Smittskyddsvård – allmänfarliga sjukdomar*	0 kr
Gäller undersökning, vård och behandling av allmänfarlig sjukdom som behandlande läkare bedömer minska risken för smittspridning	
Smittskyddsvård – anmälningspliktiga sjukdomar	0 kr
Gäller efter beslut av smittskyddsläkare vid undersökning, vård och behandling (alternativt profylax) av personer som uppkommer i smittspårning av anmälningspliktiga sjukdomar som inte klassas som allmänfarliga	
Sprutbytesmottagning	0 kr
Strålskadade i vården	0 kr
Gäller person som orsakats bestående kroppsskada genom hypofraktionering i samband med behandling av bröstcancer under perioden 1960–1989	
Särskilt boende	0 kr
Gäller patient som beviljats särskilt boende vid hembesök av läkare eller distriktssköterska	
Telefonkontakt	0 kr
Totalförsvarspliktig*	0 kr
Gäller person som tjänstgör enligt lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt	
Ungdomsmottagning	0 kr
Viss psykiatri	0 kr
Gäller patient med psykosjukdom eller annan svår psykiatrisk sjukdom med bristande sjukdomsinsikt efter beslut av namngiven specialistläkare på den öppenvårdsmottagning där patienten vårdas	
Vårdgarantin*	0 kr
Gäller vid förnyad bedömning enligt vårdgarantin	
Vårdkontakt med företrädare för patient	0 kr
Gäller då särskilda skäl för avgiftsbefrielse föreligger	
Återbesök på närakuter och akutsjukhusens akutmottagningar inom 24 timmar	0 kr

*Dessa undantag från patientavgift följer av nationell lagstiftning

Kostnadsfri smittskyddsvård till personer från andra länder som inte omfattas av smittskyddslagen

Personer som tillfälligt vistas i Sverige och som inte omfattas av kostnadsfrihet enligt smittskyddslagen (2004:168) 7 kap. 1 § (läkemedel) och 2 § (undersökning, vård och behandling) har rätt till:

- kostnadsfria läkemedel samt kostnadsfri undersökning inklusive provtagning, vård och behandling som ges enligt 7:1 samt 7:2 smittskyddslagen gällande STI-sjukdomarna klamydia, gonorré, syfilis och tuberkulos
- kostnadsfri undersökning inklusive provtagning av hiv samt hepatit B och C

Vård och behandling av hiv, hepatit B och C ska inte ges kostnadsfritt generellt efter positivt test. Behandlande läkare tar medicinsk ställning till kostnadsfri vård och behandling i det enskilda fallet.

Högekostnadsskydd för öppen vård

Högekostnadsskyddet för besök i öppen hälso- och sjukvård uppgår till det, vid var tid gällande, maxbelopp som framgår av 17 kap, 6§, hälso- och sjukvårdslagen.

1.3 Slutenvård

Barn och ungdom under 18 år

Barn och unga under 18 år betalar inga avgifter inom slutenvård.

Personer över 18 år

Avgiften för slutenvård, för personer 18 år och äldre, fastställs i enlighet med den maxavgift som regleras av 17 kap. 2§, hälso- och sjukvårdslagen, vilken uppgår till 0,0023 prisbasbelopp avrundat nedåt till närmaste tiotal kronor.

Avgiftsbefrielse i slutenvård

	Avgift
Barn och ungdom under 18 år	0 kr/vård dag
Personer som smittats med HIV i vården genom faktorkoncentrat eller blodtransfusion	0 kr/vård dag
Patient som medverkar i vård av smittsam tuberkulos där slutenvården sker primärt för isolering för att undvika smittspridning	0 kr/vård dag
Patient som tvångsisolerats enligt smittskyddslagen. Gäller oavsett diagnos	0 kr/vård dag
Person som vårdas enligt lag om psykiatrisk tvångsvård och lag om rättspsykiatrisk vård	0 kr/vård dag
Person på permission från slutenvården	0 kr/vård dag
Hemlösa	0 kr/vård dag

Gäller slutenvård hos vårdgivare som bedriver vård för personer i hemlöshet

Uteblivandeavgift

Uteblivandeavgift tas ut när en patient uteblir från ett planerat besök i öppen vård eller en planerad operation i slutenvård utan att lämna återbud inom givna tidsgränser.

	Avgift
Planerade besök i öppen vård (tidsgräns för återbud 24 timmar)	1000 kr
Planerade operationer i slutenvård (tidsgräns för återbud 72 timmar)	1850 kr

Avgift tas ut även om vårdkontakten eller vårdtillfället hade varit kostnadsfritt för patienten, till exempel för barn och ungdomar under 18 år.

Undantag från uteblivandeavgift

Uteblivandeavgift får inte tas ut om det föreligger giltigt skäl till att patienten uteblir eller avbokar för sent.

Därutöver får uteblivandeavgift inte tas ut i följande verksamheter eller situationer:

Övriga undantag från uteblivandeavgift

Öppenvårdsmottagning för hemlösa

Sprutbytesmottagning

Vårdkontakt avseende abortrådgivning

Preventivmedelsrådgivning för personer under 23 år

Vårdkontakt avseende undersökning, vård och behandling av STI-sjukdomar för personer under 23 år

Vårdkontakt avseende vård och behandling av konstaterad hiv, hepatit B och hepatit C

Vårdkontakt avseende vård och behandling av misstänkt och konstaterad tuberkulos

Besök hos rehabiliteringskoordinator

Bokade undersökningar som sker inom ramen för Region Stockholms riktade screeningverksamhet (livmoderhalscancer, bröstcancer och bukaortaaneurysm)

Om barn kallas till ett allra första besök på en barnvårdscentral utan föregående kontakt med någon av barnets vårdnadshavare. Efterföljande vårdkontakter (inklusive årskontroller) som barnet kallas till debiteras uteblivandeavgift enligt detta regelverk. Regeln ska även användas för andra avtalsområden där vårdgivare, inom ramen för en uppsökande verksamhet, utan föregående kontakt skickar kallelser till alla personer i en population.

Hembesök - då patienten inte är hemma när besöket ska utföras

Telefonkontakt - då patienten inte besvarar planerat telefonsamtal

Om patienten blir försenad eller uteblir på grund av försenad eller icke genomförd sjuk- eller färdtjänstresa med taxi som bokats via Region Stockholms beställningscentral

Om patienten inte har givits möjlighet att avboka ett planerat besök inom den givna tidsgränsen, till exempel på grund av att mottagningen har hållit stängt

Vårdkontakt som bokats in mindre än 24/72 timmar innan vårdkontakten/operationen skulle ha ägt rum

Vårdkontakt som planerats in någon gång mellan två klockslag

Om operationen ställs in av medicinska skäl (patientens hälsotillstånd)

1.4 Hjälpmedel

Avgift för hjälpmedel, även kallad egenavgift, tas ut för hjälpmedel och korttidsförskrivning samt vid egenvård/egenvårdsprodukter.

Avgifter vid korttidsförskrivning

Korttidsförskrivning tillämpas när behovet av hjälpmedel är temporärt, maximalt sex månader. Personer med varaktiga funktionsnedsättningar, men med tillfälligt behov av ett specifikt hjälpmedel, betalar ingen avgift.

	Avgift
Enkla bashjälpmedel	100 kr/hjälpmedel/3 mån
Arbetsstol gasreglerad luftomat	375 kr/mån
Arbetsstol ellyftomat	750 kr/mån
Badkarslyft batteridriven	750 kr/mån
Duschstol på hjul, standard	250 kr/mån
Duschstol på hjul, tiltbar	375 kr/mån
Duschvagn	1 000 kr/mån

Gåbord manuell	250 kr/mån
Gåbord hydrauliskt	375 kr/mån
Gåbord elektriskt	500 kr/mån
Mobil golvlyft	750 kr/mån
Rullstol standard, transportrullstol	375 kr/mån
Komfortrullstol	750 kr/mån
Ståstöd, typ spacemaker	500 kr/mån
Sängryggstöd, elektriskt	375 kr/mån
Sänglyft, elektriskt	375 kr/mån
Komplett el-reglerad säng med sänglyft	875 kr/mån
Tippbräda	1 000 kr/mån

Egenavgifter för hjälpmedel

	Avgift
Ortopediska skor, vuxna	1 000 kr/par
Ortopediska skor, barn under 18 år	500 kr/par
Kontaktlinser och glasögon för afaki (Avgiftsbefrielse för barn under 8 år)	1 000 kr/12-månadersperiod
Personer från 18 år betalar följande egenavgift*	
Hörapparater	600kr/förskrivningstillfälle
TENS-hjälpmedel.	100 kr/månad i max 6 mån
CPAP/Bilevelutrustning	100 kr/månad
Kontaktlinser som förskrivs vid specialistklinik	1 000 kr/12-månadersperiod
Elrullstol	500 kr/år
Arm- och bentränare	100 kr/månad
Prefabricerade skoinlägg (Avgiftsbefrielse för behandlande inlägg)	150 kr/skoinlägg, 300 kr/par
Specialanpassade skoinlägg. (Avgiftsbefrielse för behandlande inlägg)	300 kr/skoinlägg, 600 kr/par

*Barn under 18 år är avgiftsbefriade.

Egenavgifter för egenvårdsprodukter

Egenvård som utförs av brukare eller anhörig efter instruktion av sjukvårdspersonal vid förskrivning av förbrukningshjälpmedel.

	Period	Avgift
Förband och sjukvårdsartiklar	3 mån	200 kr
Kompressionsbandage; Medicinska kompressionsstrumpor	6 mån	300 kr
Specialbandage; Lymfödem, brännskada, ärrbildning	3 mån	300 kr
Näringsprodukter		
Tillägg	1 mån	300 kr
Förskriven näringsprodukt/er är ett tillägg till det normala dagliga kaloriintaget av föda		
Halvnäring	1 mån	850 kr
Förskriven näringsprodukt/er ersätter halva det normala dagliga kaloriintaget av föda		
Helnäring	1 mån	1 700 kr
Förskriven näringsprodukt/er ersätter hela det normala dagliga kaloriintaget av föda		
Näringsprodukter. Barn 0–15 år	1 mån	120 kr för tre uttag
Glutenfria produkter. Barn 0–15 år	1 mån	120 kr för tre uttag
Modersmjölkersättning vid komjölksallergi	1 mån	120 kr för tre uttag

1.5 Sjukresor

Egenavgifter för sjukresor

Färdsätt	Egenavgift
Taxi, rullstolstaxi (max. avgift)	200 kr
Egen bil	75 kr
Tåg/flyg	200 kr
Egen båt	75 kr
Anslutningsresa	75 kr

Ersättningar för sjukresor

Färdsätt	Ersättning
Egen bil	2,50 kr/km
Egen båt	20 kr/sjömil

Högekostnadsskydd för sjukresor

Högekostnadsskyddet för sjukresor innebär att en patient inte ska betala mer än 2 000 kronor i egenavgifter för sjukresor under en tolv månaders period.

1.6 Intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar

Nedanstående avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar ska tillämpas av regionägda vårdgivare, samt av privata vårdgivare som har avtal med Region Stockholm avseende sådana intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar som ingår i vårdgivarens uppdrag eller som vårdgivaren enligt lag eller riktlinjer på Vårdgivarguiden ska tillhandahålla.

Den avgift som tas ut för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar ingår inte i högekostnadsskyddet för öppen vård.

Avgiftsbefriade intyg	Avgift
Intyg till Försäkringskassan	
Gäller samtliga intyg som Försäkringskassan behöver för sin handläggning	0 kr
Intyg till kommun eller stadsdelsnämnd inom Region Stockholm, avseende:	
Parkeringsstillstånd	0 kr
Färdtjänst/förnyelse av färdtjänst (inkl. riksfärdtjänst)	0 kr
Bostadsanpassning	0 kr
Intyg till överförmyndaren i kommunen (intyg för god man och förvaltare)	0 kr
Sjukintyg kommun eller stadsdelsnämnd	0 kr
Sjukintyg och utlåtanden inför assistansersättning till kommun eller stadsdelsnämnd	0 kr
Övriga avgiftsfria intyg	
Intyg som Region Stockholm behöver för sin handläggning	0 kr
Intyg som Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag behöver för sin handläggning	0 kr
LSS-intyg	0 kr
LPT-intyg	0 kr

Sjukintyg till arbetsgivare avseende sjuklöneperiod 1-14 (gäller ej förstadsintyg)	0 kr
Medicinska utlåtanden som utfärdas efter förfrågan av Arbetsförmedlingen, detta är avgiftsfritt för patienten. Vårdgivaren fakturerar Arbetsförmedlingen enligt timtaxan	0 kr
Intyg till Rättsmedicinalverket avseende rättspsykiatriska undersökningar i brottsmål	0 kr
Utfärdande av dödsbevis	0 kr
Intyg som person som blivit HIV-smittad i vården behöver med anledning av sin sjukdom	0 kr
Läkarintyg enligt 32§ LVU	0 kr
Intyg avseende sjukhusvistelse i enlighet med hälso- och sjukvårdsförordning (2017:80)	0 kr

Avgiftsbelagda intyg

Avgiftsbelagda intyg delas in i olika kategorier där avgiftsnivån fastställs utifrån aktuell timtaxa och tidsåtgång för intygets utfärdande. Timtaxan (exkl. moms) uppgår till 0,025 prisbasbelopp, baserat på föregående års prisbasbelopp och avrundat nedåt till närmsta femtiotal kronor. Avgift debiteras per påbörjad kvart.

Typ av intyg (tidsåtgång)	Avgift exkl.moms	Avgift inkl.moms
Intyg A: Utfärdas utifrån journalkopior eller kännedom om patienten (15 min)	350 kr	437 kr
Intyg B: Undersökning av patienten krävs (30 min)	700 kr	875 kr
Intyg C: Undersökning, tester, diagnos-bedömning m.m. krävs (45 min)	1 050 kr	1 312 kr
Timtaxa	1 400 kr	1 750 kr

För vanligt förekommande intyg gäller ett fast pris enligt tabellen nedan. I priserna nedan ingår moms med 25 procent om inget annat anges.

Vanligt förekommande intyg till fast pris	Avgift
Intyg till Arbetsgivare	
Förstadsintyg, intyg som arbetsgivare kräver från första sjukdagen	437 kr
Intyg till kommun eller stadsdelsnämnd	
Intyg som rör barns förskole- och skolsituation	437 kr
Intyg till Transportstyrelsen	
Läkarintyg - avseende högre körkortsbehörigheter eller taxiförarlegitimation - på begäran från Transportstyrelsen	875 kr
Läkarintyg synfunktioner	437 kr
Läkarintyg diabetes	437 kr
Läkarintyg alkohol, narkotika och läkemedel	1 312 kr
Provtagning (inkl. analyskostnad) som krävs för Läkarintyg alkohol, narkotika och läkemedel (gäller per provtagningstillfälle)	875 kr
Läkarintyg för ansökan om villkor om alkohol	2 625 kr
Övriga avgiftsbelagda intyg	
Adoption	
Utlåtande om adoptivförälder (exkl. hälsoundersökning)	1 050 kr*

Utlåtande om adoptionsbarn	1 050 kr*
Förnyelse av intyg för adoption	700 kr*
Asbestlunga	700 kr*
Audiogram	1 312 kr
Behandlingshjälpmedel och läkemedel (intyg om innehav inför resa)	437 kr
Bilbälte (exkl. undersökning) (intyg för befrielse att använda)	437 kr
Blodgruppsundersökning	437 kr
EKG (i samband med intyg)	
Vilo-EKG	875 kr
Arbets-EKG	1 312 kr
Funktionshinder (intyg till annan än Försäkringskassan, arbetsförmedling och socialtjänst)	437 kr
Handikappfordon (exkl. undersökning)	437 kr
Reseåterbud	437 kr
Sjöfolk	1 312 kr

*Dessa intyg är undantagna från moms

Intyg som inte finns specificerade ovan, samt intyg skrivna på annat språk än svenska, debiteras enligt timtaxan. I debiterad tid ingår den tid som krävs för undersökning, utfärdande och utskrift av intyget. Om det krävs mer omfattande undersökningar eller ytterligare medicinsk diagnostik, debiteras den faktiska kostnaden för dessa undersökningar utöver intygspriiset.

Avgiftsfria vaccinationer

Vaccination	Avgift
Vaccinationer som ingår i det svenska barnvaccinationsprogrammet**	0 kr
Gäller barn och unga upp till 18 år (eller 20 år om de fortfarande går i skola)	
Vaccination mot pneumokocker till äldre och riskgrupper****	0 kr
Vaccination mot säsongsinfluensan till äldre och riskgrupper***	0 kr
Vaccination mot covid-19 till rekommenderade grupper***	0 kr
Vaccination mot kikhosta för gravida efter graviditetsvecka 16****	0 kr
Vaccination mot hepatit A för vissa riskgrupper*	0 kr
Vaccination mot hepatit B för vissa riskgrupper***	0 kr
Vaccination mot fästingburen hjärnhinneinflammation (TBE) till tre-åringar*	0 kr
Kompletterande grundvaccination för vuxna***	0 kr
Gäller vuxna personer som enligt lag ska erbjudas hälsoundersökning (bland annat asylsökande, personer utan tillstånd, kvotflyktingar, personer som söker skydd enligt massflyktsdirektivet) och som vid medicinsk bedömning saknar grundskydd mot mässling, röda hund, difteri, stelkramp, polio och kikhosta	

* Vaccination som ges enligt regionalt beslut

** Vaccination som ges enligt nationellt vaccinationsprogram

*** Vaccination som ges enligt nationell rekommendation och regionalt beslut

**** Vaccination som ges enligt nationellt vaccinationsprogram, nationell rekommendation samt regionalt beslut

Avgiftsbelagda vaccinationer

Personer som inte omfattas av avgiftsbefrielse enligt ovan betalar hela kostnaden för vaccinationen själv enligt nedanstående tabell.

Vaccination	Avgift
Vaccin/globulin	Faktisk kostnad
Stickavgift (besöksavgift)	250 kr
Endast en avgift tas ut även om flera vaccinationer/globuliner injiceras vid samma tillfälle	
Ordination av vaccin	Timtaxa
Gäller om syftet med läkarbesöket endast är ordination av vaccin	

Avgiftsbefriade hälsundersökningar

Hälsundersökningar	Avgift
Riktade hälsundersökningar/Screeningverksamhet då patienten erhållit kallelse från Region Stockholm:	
Bukaortascreening	0 kr
Gynekologisk screening*	0 kr
Mammografiscreening*	0 kr
Hälsundersökning enligt lag (2017:209) om hälsundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet, gäller barn och unga i ålder 0-20 år	0 kr
Hälsundersökningar som ges enligt lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.	0 kr
Hälsundersökningar som ges enligt lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd	0 kr

*Avgiftsbefrielsen följer av nationell lagstiftning

Avgiftsbelagda hälsundersökningar

För hälsundersökning och provtagning som utförs på individens initiativ utan misstanke om sjukdom, betalar patienten hela kostnaden själv.

Undersökningar	Avgift
Hälsundersökning (exkl. medicinsk diagnostik)	Timtaxa
Medicinsk diagnostik	Faktisk kostnad
Provtagning (besöksavgift), exkl. analyskostnad	250 kr
Endast en avgift tas ut även om flera prover tas vid samma tillfälle	

*Hälsundersökningar och provtagningar är undantagna från moms

1.7 Övriga avgifter

Administrativa avgifter

Påminnelse- och kravavgift tas ut i enlighet med förordning (1981:1057) om ersättning för inkassokostnader med mera.

Avgift för journalkopior tas ut enligt samma principer som när någon begär en kopia av en offentlig handling i Region Stockholm.

Avgift för subventionerade preventivmedel

För ungdomar under 21 år är p-piller som omfattas av läkemedelsförmånerna samt hormonspiral, p-stav, p-spruta, p-plåster och p-ring kostnadsfria. För ungdomar från 21 år till dagen innan de fyller 26 år är egenavgiften för preventivmedel som omfattas av förmånen 100 kr för 12-månaders förskrivning och 30 kr för 3 månaders förskrivning. För spiral och p-stav är egenavgiften 100 kr för tre eller fem år. Invånare som fyllt 26 år betalar hela kostnaden. Akut preventivmedel ges kostnadsfritt på länets barnmorske- och ungdomsmottagningar för alla under 26 år. Förtydligande avseende preventivmedelssubventionen återfinns på Vårdgivarguiden.

Egenavgift för omskärelse av pojkar på icke-medicinska grunder

Omskärelse av pojkar på icke-medicinska grunder regleras i lag (2001:499) om omskärelse av pojkar och omfattas inte av bestämmelse om patientavgifter eller högkostnadsskydd. Region Stockholm subventionerar dock omskärelse på icke-medicinska grunder och för varje ingrepp betalar familjen 1 500 kronor i egenavgift.

1.8 Prislistan för vuxentandvård höjs

Beslut: Folk tandvården Stockholms län AB bemyndigas att fritt genomföra förändringarna på prislistan.

Motivering: Folk tandvården Stockholms län AB har hemställt om att höja prislistan för vuxentandvård med sex procent samt att taxan för frisktandvård höjs med sex procent från och med 2025. Bolaget föreslår nivån mot bakgrund av ett flertal faktorer, såsom omvärldsbevakning inklusive konkurrenssituation, förändringar i Tandvårds och läkemedelsförmånsverkets (TLV:s) förordning och referenspriser, förändring avseende behandlingsmetoder och material samt generell pris- och löneutveckling. För att möta omvärldssituationen får bolaget fritt utforma prislistan för att möta resultatkravet.

2. Taxor i kollektivtrafiken

År 2025 gör en taxejustering av 30-dagarsbiljett till vuxet pris med 40 kronor, till 1 065 kronor. Enkelbiljett till vuxet pris höjs med en krona, till 43 kronor.

Priset för rabatterade biljetter är justerat vilket innebär att en rabatterad 30-dagarsbiljett kostar 695 kronor och en rabatterad enkelbiljett 28 kronor

Motsvarande procentuella höjning görs för övriga periodbiljetter i sortimentet med hänsyn till de prissättningsregler som Trafikförvaltningen tillämpar. Lovbiljetten som introducerades under 2024 finns fortsatt kvar under 2025.

2.1 AB Storstockholms Lokaltrafik, SL

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
30-dagarsbiljett	1 065 kr	695 kr
Enkelbiljett	43 kr	28 kr
Avgift SL Kort	50 kr	50 kr

2.2 Waxholms Ångfartygs AB

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
30-dagarsbiljett	1 065 kr	695 kr
Ö-kort (avgift per kort och år)	655 kr	655 kr

2.3 Färdtjänst

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
Färdtjänstresor med taxi och rullstolstaxi:		
Pris per resa (en resa = 30 km)	86 kr	86 kr
Minimavgift - bil på gatan	62 kr	62 kr
Högekostnadsskydd per månad	970 kr	650 kr
Medresenärsavgift	40 kr	40 kr

3. Administrativa avgifter

3.1 Ändringar i avgifter för kopia av allmän handling

Förändring: Kulturnämnden föreslår att avgift för kopia på papper gäller från den 50:e kopian samtidigt tas maxavgiften, som tidigare låg på 300 kronor bort. Möjlighet att ta betalt för bud om kopiorna ska skickas med bud har lagts till (RS 2024-0857).

Motivering: Genom att höja gränsen så att avgift tas ut först från och med den 50:e kopian minskas administration kring betalning. Maxavgiften för en enskild som begär en kopia på egen eller eget barns patientjournal har tagits bort och istället beskrivs och tydliggörs att patienten har rätt att få tillgång till kopia av sina personuppgifter kostnadsfritt enligt bestämmelserna i dataskyddsförordningen. Den rätten ger i de flesta fall patienten/vårdnadshavaren rätt till avgiftsfria kopior av patientjournalen.

3.2 Avgifter för kopia av allmän handling

Avgiftsreglerna ska tillämpas av Region Stockholms verksamheter samt i bolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där Region Stockholm utövar ett rättsligt bestämmande inflytande.

Avgifter för kopia på papper

Avgiften gäller även för utskrifter och när kopior skickas med fax. Dubbelsidig kopiering räknas som två sidor. En sökande kan inte undvika att betala en avgift genom att dela upp sin begäran på två eller fler tillfällen med under 50 kopior.

	Avgift
Sida 1-49	0 kr
Sida 50	100 kr
För varje sida från den 51:a kopian	2 kronor/sida

Avgifter för digital kopia

När det är lämpligt och praktiskt kan verksamheten lämna ut digitala handlingar i digital form. En digital handling behöver inte lämnas ut i annan form än utskrift.

	Avgift
Digitalisering/skanning av handling på papper som ska lämnas ut digitalt	Samma avgift som kopia på papper
Digital kopia på databärare (till exempel USB)	Verksamhetens kostnad för databärare
Digital kopia som skickas med e-post eller andra digitala meddelandetjänster	0 kr

Avgifter för kopia när extern part anlitas för kopiering

Verksamheten kan välja om handlingar i större format eller med krav på viss kvalitet endast ska lämnas ut på plats hos verksamheten eller om en extern part ska anlitas för kopiering.

Avgift	
Kopia av kartor, ritningar i större format och bilder	Avgift motsvarande extern parts priser

Avgift för rekommenderad post, bud och postförskott

Verksamheten kan ta ut avgift för att skicka med rekommenderad post och postförskott. Verksamheten kan även ta ut avgift för att skicka kopior med bud om det är överenskommet med den sökande.

Avgift	
Rekommenderad post, postförskott	Verksamhetens kostnad för rekommenderad post och postförskott
Bud	Verksamhetens kostnad för bud

Avgiftsfria kopior

Kopia av allmän handling lämnas ut utan avgift till:

- Enskild som begär kopia av egen journal
- Vårdnadshavare som begär kopia av barnets journal
- Enskild och/eller närstående till en enskild som har ett ärende hos patientnämnden
- Region Stockholms verksamheter inklusive aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser, där regionen utövar ett rättsligt bestämmande inflytande
- Verksamheter utanför Region Stockholm som enligt lag har rätt till kopior utan avgift
- Vårdgivare i Sverige i direkt anslutning till pågående vård av en patient
- Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag

Avgift för kopia av allmän handling får tas ut om den enskilde begär samma journalkopior upprepade gånger

Verksamheten har möjlighet att besluta om undantag från avgiftsreglerna i enskilda utlämningsärenden.

Förskottsbetalning

Verksamheten får i ett enskilt utlämningsärende besluta om att avgiften ska betalas helt eller delvis i förskott. Handlingarna kopieras då först när hela eller delar av avgiften är betald. Det kan vara aktuellt om sökanden tidigare inte betalt kopiaavgifter till verksamheten eller om det är ett omfattande arbete med att kopiera stora mängder handlingar.

Mnkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings- investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter												
				Prognostiserad total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2024	Akkumulerad förbrukning tom 2023-12-31	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034	Plan efter 2034
1.5 Danderyds Sjukhus AB																			
Summa investeringar Danderyds Sjukhus AB							201,0	201,0	251,4	118,4	140,8	132,8	269,6	136,8	148,0	169,6	176,0	164,0	155,2
	DS 2020-0143	Genomförande	Nyinvestering	291,3	335,4	56,7	80,0	80,0	154,6										
			Nyinvestering < 100 mkr				11,0	11,0	8,8	10,4	12,8	12,0	24,8	12,8	13,6	15,2	16,0	15,2	14,4
			Medicinteknik Anestesi och intensivvård och rel. förbrukningsvaror <100 mkr						10,4	12,8	15,2	14,4	14,4	14,4	16,0	18,4	19,2	17,6	16,8
			Medicinteknik Bild och Funktion och rel. förbrukningsvaror <100mkr						4,6	5,6	6,4	6,4	130,4	6,4	7,2	8,0	8,0	8,0	7,2
			Medicinteknik Operation och rel. förbrukningsvaror <100mkr						17,4	21,6	25,6	24,0	24,0	24,8	26,4	30,4	32,0	29,6	28,0
			Medicinteknik Terapi och diagnostik och fel. förbrukningsvaror <100mkr						20,4	24,8	29,6	28,0	28,0	28,8	31,2	36,0	36,8	34,4	32,8
			Ersättningsinvesteringar < 100 mkr				110,0	110,0	29,5	36,0	43,2	40,0	40,0	41,6	44,8	52,0	53,6	49,6	47,2
			Övrig utrustning <100mkr						5,7	7,2	8,0	8,0	8,0	8,0	8,8	9,6	10,4	9,6	8,8
1.6 Södertälje sjukhus AB																			
Summa investeringar Södertälje sjukhus AB							42,0	39,0	47,2	84,8	107,2	32,0	40,0	40,0	44,0	44,0	48,0	40,0	
			Medicinteknik kategori 10 < 100 mkr									32,0							
			Medicinteknik kategori 10 < 100 mkr				37,0	36,0	38,4	25,6	95,2	28,8	35,2	28,8	40,0	39,2	42,4	35,2	
			Övrig utrustning < 100 mkr				2,0		5,6	20,8									
			Övrig utrustning < 100 mkr				3,0	3,0	3,2	6,4	12,0	3,2	4,8	11,2	4,0	4,8	5,6	4,8	
1.7 S:t Eriks ögonsjukhus AB																			
Summa investeringar S:t Eriks ögonsjukhus AB							20,0	20,0	16,0	16,0	18,0	20,0	20,0	18,0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
			Ersättningsinvesteringar < 100 mkr				20,0	20,0	16,0	16,0	18,0	20,0	20,0	18,0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
1.8 Folk tandvården Stockholms Län AB																			
Summa investeringar Folk tandvården Stockholms Län AB							70,0	55,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0
			Ombyggnader i externt hyrda lokaler				15,0	4,6	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4	8,4
			Ersättningsinvesteringar < 100 mkr				55,0	50,4	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6	61,6
1.9 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB																			
Summa investeringar Ambulanssjukvården i Storstockholm AB							29,0	83,0	79,0	86,0	70,0	70,0	70,0	74,0	74,0	74,0	77,0	77,0	
			Ombyggnader i externt hyrda lokaler ^R				1,0	2,0	3,0	2,0	3,0	3,0	3,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
			Nyinvesteringar < 100 mkr ^R				4,0	48,0	25,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0		
			Ersättningsinvesteringar < 100 mkr ^{K,R}				24,0	33,0	51,0	80,0	63,0	63,0	63,0	66,0	66,0	66,0	68,0	68,0	
1.10 Medhelp AB																			
Summa investeringar Medhelp AB									0,4	0,4									
			Ersättningsinvesteringar < 100 mkr						0,4	0,4									
1.11 Medicarrier AB																			
Summa investeringar Medicarrier AB							30,0	30,0	12,0	12,0	13,0	13,8	32,9	14,2	18,5	14,7	36,0	15,5	
			Nyinvesteringar < 100 mkr				27,0	27,0	9,0	9,0	10,0	10,6	29,7	10,9	15,1	11,3	32,5	11,9	
			Ersättningsinvesteringar < 100 mkr				3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,2	3,2	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6	

Not K. Investeringar som helt eller delvis leder till att minska koldioxidutsläppen, i syfte att nå regionfullmäktiges mål om klimatneutralitet 2035.

Not R. Investeringar som helt eller delvis kopplar till robusthet och syftar till stärkt förmåga för att driva samhällsviktig verksamhet under kris och krig.

Bilaga 4: Investeringsplan 2025-2034, trafiknämnden/trafikförvaltningen

Diarienummer RS 2024-0217

Mnkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings- investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter													
				Prognostiserad total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2024	Akkumulerad förbrukning tom 2023-12-31	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034	Plan efter 2034	
1. Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																				
Summa investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen							9 476,5	7 616,1	8 772,6	8 103,5	6 157,0	5 170,1	4 949,2	4 519,3	4 570,1	4 055,1	3 395,4	3 681,2	7 179,3	
varav medfinansiering Sverigeförhandlingen Trafiknämnden ¹							112,7	120,0	237,0	325,0	882,0	900,0	1 061,0	1 394,0	1 443,0	1 563,0	1 322,0	1 753,0	3 734,0	
varav medfinansiering stat och kommuner Trafiknämnden ¹							1 413,2		1 214,5	635,2	386,5	34,0	39,0	105,0	178,0	145,0	40,0	10,0	5,0	
Beslutade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen							8 833,4	7 250,2	6 691,2	5 536,2	3 471,7	2 509,9	1 764,9	1 154,5	1 130,3	1 054,8	854,2	1 043,2	1 345,0	
varav medfinansiering ¹							1 413,2		1 185,5	584,7	372,5									
Planerade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen							643,1	365,9	2 081,4	2 567,3	2 685,3	2 660,2	3 184,2	3 364,8	3 439,8	3 000,3	2 541,2	2 638,0	5 834,3	
varav medfinansiering ¹							112,7	120,0	266,0	375,5	896,0	934,0	1 100,0	1 499,0	1 621,0	1 708,0	1 362,0	1 763,0	3 739,0	
Nyinvesteringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen			Nyinvestering				5 795,0	4 610,0	4 798,6	4 734,5	3 677,5	2 703,9	3 185,7	3 157,1	3 251,7	2 887,5	2 474,5	2 559,4	5 829,3	
Ersättningsinvesteringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen			Ersättningsinv.				3 681,5	3 006,1	3 974,0	3 369,0	2 479,5	2 466,2	1 763,4	1 362,2	1 318,3	1 167,6	920,9	1 121,8	1 350,0	
1.1. Beslutade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																				
1.1.1 Genomförandebeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen							8 833,4	7 250,2	6 691,2	5 536,2	3 471,7	2 509,9	1 764,9	1 154,5	1 130,3	1 054,8	854,2	1 043,2	1 345,0	
Program Röda linjens uppgradering ^{K,R}				RS 2019-0885	Genomförande	Nyinvestering	10 710,0	10 709,8	8 542,9	1 486,1	1 206,7	626,1	198,8	135,6						
varav medfinansiering ¹								514,3												
Program Roslagsbanans utbyggnad ^{K,R}				RS 2020-0722	Genomförande	Nyinvestering	10 744,0	10 677,9	9 425,1	816,5	827,6	466,8	24,6							
varav medfinansiering ¹								1 665,0												
Program Tvärbana Norr Kistagrenen ^{K,R}				RS 2021-0842	Genomförande	Nyinvestering	8 073,0	6 521,5	4 950,1	930,2	650,1	692,8	913,7	750,1	107,6	8,5				
varav medfinansiering ¹							1 512,0	2 287,6	851,1			707,0	547,0	258,0						
Program Tvärbana Norr Solnagrenen ^{K,R}				LS 0809-0803	Genomförande	Nyinvestering	5 601,1	5 592,1	5 553,6		34,2	10,1	3,1							
Program Busstoppar				LS 1409-1055	Genomförande	Nyinvestering	3 303,7	4 195,2	3 302,9		0,8									
Bussterminal Slussen ^{K,R}				RS 2020-0720	Genomförande	Nyinvestering	5 807,0	5 806,9	4 222,0	1 053,3	1 103,9	375,7	85,2	20,3						
varav medfinansiering ¹							405,0	2 919,0	480,5			405,0								
Program Saltsjöbanan ^{K,R}				LS 2017-1587	Genomförande	Ersättningsinv.	1 975,6	1 836,5	1 619,1	51,6	90,2	6,1	24,6	227,2	8,2					
varav medfinansiering ¹							80,0	766,0	30,0					80,0						
Utbyte av hissar och rulltrappor ^{K,R}				LS 1403-0399	Genomförande	Ersättningsinv.	1 494,1	1 499,5	1 091,6	200,6	181,4	177,2	42,8	1,1						
C20 - uppgradering				RS 2019-0896	Genomförande	Ersättningsinv.	1 400,0	1 448,1	1 250,0	109,8	104,3	45,7								
Saltsjöbanan och tunnelbaneentréer Slussen ^{K,R}				SL 2013-1569	Genomförande	Ersättningsinv.	1 006,4	989,5	182,6	104,8	100,3	189,7	288,6	209,1	36,0					
varav medfinansiering ¹							6,4	48,1	32,0			6,4								
Utbyggnad av Älvsjö depå ^{K,R}				LS 2018-0477	Genomförande	Ersättningsinv.	864,2	864,9	449,3	153,6	155,6	152,4	106,9							
Rissne Tunnelbanedepå ^{K,R}				RS 2023-0126	Genomförande	Ersättningsinv.	1 007,0	1 007,0	238,1	283,6	154,5	294,7	319,7							
Manöversystem röd och blå linje ^{K,R}				RS 2021-1027	Genomförande	Nyinvestering	540,7	540,7	88,7	148,8	61,7	148,4	173,0	58,6	5,6	4,8				
Program Slussen ^{K,R}				LS 1403-0374	Genomförande	Nyinvestering	484,7	484,7	423,2	45,7	14,1	38,2	9,2							
Livstidsförlängning gröna linjen ^{K,R}				RS 2020-0721	Genomförande	Nyinvestering	411,6	411,6	233,7	38,0	35,4	77,1	65,4							
Roslagsbanan ersättning X10p ^{K,R}				TN 2020-0120	Genomförande	Ersättningsinv.	472,0	472,0	128,5	84,5	1,4	14,6	327,5							
Kamera- och monitorutrustning pendeltåg ^{K,R}				TN 2021-0674	Genomförande	Ersättningsinv.	292,7	292,8	75,7	185,0	108,8	88,6	10,5	9,2						
Banåtgärder Söderströmsbron ^{K,R}				SL 2017-0176	Genomförande	Ersättningsinv.	296,8	296,8	229,5	61,0	63,6	3,7								
Brandskyddsåtgärder tunnelbana ^{K,R}				RS 2023-0126	Genomförande	Ersättningsinv.	850,7	842,8	39,4	211,3	35,0	193,7	233,2	164,8	184,7					
Nockebybanan ersättning till Akka 4 ^{K,R}				TN 2022-0465	Genomförande	Nyinvestering	443,5	401,7	21,5	60,1	65,1	188,1	144,3	24,6						
Effektiv trafikledning ^{K,R}				TN 2021-0929	Genomförande	Nyinvestering	294,8	295,6	30,5	194,6	57,5	93,8	112,9							
Danviksbron ^{K,R}				SL 2017-0735	Genomförande	Ersättningsinv.	357,9	357,9	69,6	47,6	47,4	142,1	84,3	14,4						
Bussterminal Slussen brukarspecifik inredning ^{K,R}				LS 2018-1215	Genomförande	Nyinvestering	230,0	224,3	79,1	29,8	30,6	74,1	46,3							
varav medfinansiering ¹							45,0	45,0	14,0			45,0								

Mnkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings- investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter														
				Prognostiserad total utgift	Fastställt total utgift enligt budget 2024	Ackumulerad förbrukning tom 2023-12-31	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034	Plan efter 2034		
Lilla Lidingöbron ^{K,R}	SL 2018-0325	Genomförande	Ersättningsinv.	195,4	132,0	147,6		43,3	4,0		0,5										
Livstidssäkrade åtgärder X10p fordon ^{K,R}	TN 2017-0010	Genomförande	Ersättningsinv.	126,4	125,9	25,4	41,7	42,9	45,1		12,9										
Ospecificerade Nyinvesteringar < 100 mkr ^{K,R}		Genomförande	Nyinvestering				262,2	149,6	203,0		170,5	140,3	130,0	46,2	0,0						
Ospecificerade Ersättningsinvesteringar < 100 mkr ^{K,R}		Genomförande	Ersättningsinv.				1 848,0	1 693,5	1 719,3	1 304,0	1 167,9	1 468,3	1 104,5	1 031,7	1 045,8	1 030,0	854,2	1 043,2	1 345,0		
Bussterminal Barkarby ^{K,R}	LS 2017-0545	Genomförande	Nyinvestering	229,2	223,0	25,6	17,0	6,4	47,1		78,8	71,3									
<i>varav medfinansiering[†]</i>				94,3	108,2		5,6		22,1		37,7	34,5									
C30 optioner (Budget finns inom Förvaltning utbyggd tunnelbana) ^{K,R}	RS 2023-0126	Genomförande	Ersättningsinv.																		
Upprustning Södra Götgatan ^{K,R}	LS 2017-0541	Genomförande	Ersättningsinv.	766,0	765,9	21,2	14,1	22,1	30,4		69,2	110,4	139,5	141,2	122,8	84,4	24,8				
Högvärdeskomponenter X60B ^{K,R}	TN 2019-1037	Genomförande	Ersättningsinv.	121,5	121,5	120,9			0,7												
Lågfrekvent underhåll X60, X60A, X60 ^{K,R}	TN 2019-0604	Genomförande	Ersättningsinv.	626,2	626,2	231,0	156,2	134,7	99,7		160,9										
Saltsjöbanan FUT Fordon X25 ^{K,R}	RS 2022-0215	Genomförande	Nyinvestering	1 448,4	1 440,0	19,8	35,1	22,4	192,6		266,2	122,9	366,7	457,8							
Enlunda busstop på Ekerö ny ^{K,R}	TN 2023-1157	Genomförande	Nyinvestering	890,7		68,3	162,6	4,9	249,8		258,5	244,1	63,3	1,9							

1.2 Planerade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen

1.2.1 Planeringsbeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen

							506,4	306,2	516,8	1 215,1	1 179,4	1 081,0	1 070,7	1 184,4	1 728,7	1 949,0	1 861,1	2 030,5	4 758,6	
Bussterminal Nacka Centrum ^{K,R}	RS 2022-0055	Planering	Nyinvestering	496,0	545,6	51,1	30,8	19,0	24,5	17,3	16,9	35,7	48,0	48,0	45,0	48,0	48,0	48,0	48,9	45,6
<i>varav medfinansiering[†]</i>				244,0	260,0				8,0	8,0	8,0	20,0	25,0	30,0	40,0	50,0	40,0	10,0	5,0	
Framtida Radiokommunikation ^{K,R}	RS 2023-0037	Planering	Ersättningsinv.	300,1	300,4	1,5	113,0	5,1	6,5	27,4	57,4	57,4	57,4	57,4	30,0					
Ny färjeterminal Skeppsbrokajen ^{K,R}	SL 2013-1569	Planering	Nyinvestering	150,8	135,5	10,9	37,8	8,3	16,3	69,4	45,9									
<i>varav medfinansiering[†]</i>									19,0	36,5										
Bytespunkt Sundbyberg ^{K,R}	SL 2014-1932	Planering	Nyinvestering	3,9	144,5	3,9	15,0													
Spårväg Syd ^{K,R}	TN 2019-1098	Planering	Nyinvestering	6 298,1	5 685,1	191,6	125,8	71,1	118,0	176,5	348,9	498,2	686,3	772,0	814,0	803,6	723,5	1 058,0	36,6	
<i>varav medfinansiering[†]</i>				5 696,0	5 201,9	184,0	112,7	120,0	237,0	201,0	576,0	588,0	652,0	692,0	604,0	696,0	427,0	580,0	139,0	
Roslagsbanan till City ^{K,R}	TN 2019-1098	Planering	Nyinvestering	11 146,3	10 227,8	147,8	125,7	161,0	238,9	465,6	452,8	476,7	276,0	300,7	839,7	1 097,4	1 089,6	923,7	4 676,5	
<i>varav medfinansiering[†]</i>				9 222,0	8 725,0					124,0	306,0	312,0	409,0	702,0	839,0	867,0	895,0	1 173,0	3 595,0	
Saltsjöbanan FUT Depåanpassning och elkrafts förstärkning ^{K,R}	RS 2022-0214	Planering	Nyinvestering	915,2	980,4	22,0	58,3	41,7	112,7	458,9	257,6	13,0	3,1	6,3						

1.2.2 Inriktningssbeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen

							131,7	58,3	443,6	1 132,6	1 104,9	1 029,4	1 675,4	1 895,0	1 342,1	795,5	565,4	480,9	1 070,7	
Framtida trafikstyrningssystem ^{K,R}	RS 2022-0723	Inriktning	Nyinvestering	2 258,0	2 257,3	6,3	10,8	6,0	14,6	15,8	15,0	20,0	30,0	350,0	350,0	350,0	350,0	350,0	350,0	400,3
Spårväg Syd- fordon och depå ^{K,R}	TN 2021-0474	Inriktning	Nyinvestering	2 612,0	1 599,5	7,9	68,7	3,0	48,0	51,7	178,2	37,2	270,8	383,5	225,1	390,0	215,4	130,9	670,4	
Hässelbygrenen ^{K,R}	TN 2019-0022	Inriktning	Ersättningsinv.	306,7	306,7	2,7	5,0	0,5	4,9	9,9	96,2	96,2	96,2							
Busstop sydöstsektorn västra ^{K,R}	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering	3,3	7,1	1,3	3,1	1,5	0,4											
Busstop sydöstsektorn norra ^{K,R}	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering	3,5	7,1	1,3	3,1	1,0	1,2											
Busstop nordöstsektorn nordöstra ^{K,R}	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering	2,6	5,1	1,2	3,1	0,8	0,6											
Elektrifiering av Fredriksdal busstop ^{K,R}	TN 2023-0001	Inriktning	Ersättningsinv.	138,1				4,2	70,3	63,5	0,1									
Elektrifiering av Frihamnen busstop ^{K,R}	TN 2023-0001	Inriktning	Ersättningsinv.	126,6				3,6	58,8	64,1	0,1									
Elektrifiering av Källhäll busstop ^{K,R}	TN 2023-0001	Inriktning	Ersättningsinv.	140,8				3,3	44,0	47,5	46,0									
Elektrifiering av Södertälje busstop ^{K,R}	TN 2023-0001	Inriktning	Ersättningsinv.	159,0				3,4	52,7	53,0	50,0									
Nytt trafikhanteringssystem för färdtjänsten ^{K,R}	TN 2024-0002	Inriktning	Ersättningsinv.	124,2			10,0	5,4	28,4	47,0	43,5									
Roslagsbanan fordon, depå, elraft ^{K,R}	RS 2022-0478	Inriktning	Nyinvestering	5 332,0	32,3	2,7	22,0	21,3	110,5	754,0	605,0	701,0	1 156,0	1 159,0	767,0	55,5				
Stridbecksvälv Fridhemsplan på grön linje delat ^{K,R}	RS 2023-0236	Inriktning	Nyinvestering	410,3		0,0	5,8	4,2	9,3	26,2	70,7	174,9	122,4	2,5						

1.2.3 Objekt för kommande beslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen

							5,0	1,5	1 121,0	219,7	401,0	549,8	438,1	285,3	369,1	255,7	114,7	126,6	5,0
Arbetsfordon del 2 ^{K,R}		Åtgärdsval	Ersättningsinv.	342,2				1,5	2,6	62,7	113,7	70,3	20,2	9,7	9,2	25,3	13,0	9,0	5,0
Brandskyddsåtgärder Råsta, Lunda, Gubbängen, Björknäs mm. ^{K,R}		Åtgärdsval	Nyinvestering	242,2					200,0	42,2									
Elektrifiering och brandskyddsåtgärder Märsta ^{K,R}		Åtgärdsval	Nyinvestering	96,3					3,0	40,5	52,8								
Lågfrekvent underhåll PT 2027-2030 ^{K,R}	TN 2013-0643	Åtgärdsval	Ersättningsinv.	900,6	900,6					159,0	365,7	302,7	73,3						
Rulltrappor Citybanan: Station City och Orgelpipan ^{K,R}		Åtgärdsval	Ersättningsinv.	527,2					1,4	8,3	9,5	39,9	41,2	67,3	148,9	87,4	53,7	69,6	
Strategiska markförvärv RB ^{K,R}			Nyinvestering	385,0					385,0										
Ny entré Västra skogen ^{K,R}	-	Åtgärdsval	Nyinvestering	350,0	350,0		5,0		2,0	6,0	6,0	14,0	14,0	75,0	138,0	95,0			
<i>varav medfinansiering[†]</i>				350,0	350,0				2,0	6,0	6,0	14,0	14,0	75,0	138,0	95,0			
Återläggning av ospecificerade ersättningsinvesteringar ^{K,R}			Ersättningsinv.	497,0					497,0										
Medfinansiering infartsparkering ^{K,R}		Åtgärdsval	Nyinvestering						30,0	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0	73,0	48,0	48,0	48,0	

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Not K. Investeringar som helt eller delvis leder till att minska koldioxidutsläppen, i syfte att nå regionfullmäktiges mål om klimatneutralitet 2035.

Not R. Investeringar som helt eller delvis kopplar till robusthet och syftar till stärkt förmåga för att driva samhällsviktig verksamhet under kris och krig.

Bilaga 4: Investeringsplan 2025-2034, trafiknämnden/förvaltning för utbyggd tunnelbana

Diarienummer RS 2024-0217

Mnkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings- investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter												
				Prognostiserad total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2024	Akkumulerad förbrukning tom 2023-12-31	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034	Plan efter 2034
2. Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana																			
Summa investeringar Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana				69 612,3	62 018,8	21 983,3	7 197,1	7 943,6	7 361,8	6 532,2	3 947,6	4 569,0	3 132,2	3 267,7	2 528,8	3 023,0	3 234,5	1 798,8	289,7
<i>varav medfinansiering stat och kommuner Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana¹</i>					<i>51 662,8</i>		<i>4 432,9</i>	<i>4 555,7</i>	<i>3 088,6</i>	<i>4 920,3</i>	<i>4 320,0</i>	<i>3 904,4</i>	<i>2 608,6</i>	<i>3 530,2</i>	<i>1 639,5</i>	<i>1 533,3</i>	<i>1 278,9</i>	<i>870,7</i>	<i>1 626,0</i>
2.1. Beslutade regionfullmäktige Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana																			
Tunnelbana till Nacka och Söderort	LS 2014-0037	Genomförande	Nyinvestering	25 400,0	23 177,7	11 192,0	3 378,6	3 467,8	2 376,4	3 114,6	1 903,2	1 624,4	836,4	860,4	24,9				
<i>varav medfinansiering¹</i>					<i>23 229,8</i>		<i>2 832,5</i>	<i>2 831,4</i>	<i>1 312,3</i>	<i>2 515,7</i>	<i>2 158,1</i>	<i>1 738,2</i>	<i>463,4</i>	<i>691,8</i>					<i>711,0</i>
Tunnelbana till Arenastaden	LS 2014-0037	Genomförande	Nyinvestering	6 509,0	6 049,2	3 315,0	1 078,1	1 148,8	1 269,2	510,9	192,3	70,9	1,8						
<i>varav medfinansiering¹</i>					<i>6 530,6</i>		<i>860,9</i>	<i>860,6</i>	<i>807,9</i>	<i>705,7</i>	<i>548,6</i>	<i>312,5</i>	<i>277,8</i>	<i>514,1</i>					<i>567,2</i>
Station Södra Hagalund	LS 2017-0389	Genomförande	Nyinvestering	1 509,1	1 377,8	369,5	200,6	188,2	252,1	261,6	304,8	132,9							
<i>varav medfinansiering¹</i>					<i>1 071,8</i>		<i>46,5</i>	<i>237,7</i>	<i>23,2</i>	<i>187,3</i>	<i>171,5</i>	<i>27,1</i>							
Tunnelbana till Barkarby	LS 2014-0037	Genomförande	Nyinvestering	6 638,4	5 493,3	3 418,0	1 042,6	1 477,7	1 105,9	393,9	202,4	40,4							
<i>varav medfinansiering¹</i>					<i>5 567,9</i>		<i>258,1</i>	<i>207,8</i>	<i>466,6</i>	<i>365,6</i>				<i>315,0</i>					<i>347,9</i>
Depå Nya tunnelbanan	RS 2022-0643	Genomförande	Nyinvestering	5 883,7	5 884,3	3 150,0	859,9	846,3	1 162,6	701,8	22,9								
Fordon	FUT 2021-0930	Genomförande	Nyinvestering	1 736,7	1 736,8	14,6	178,9	335,3	434,8	454,8	201,5	164,9	130,8						
Tunnelbana till Älvsjö	LS 2017-0389	Genomförande	Nyinvestering	16 703,5	14 996,1	494,0	414,8	411,8	646,1	885,0	905,2	2 246,3	2 047,5	2 034,6	2 088,8	1 843,4	1 824,7	1 011,9	264,2
<i>varav medfinansiering¹</i>					<i>15 262,7</i>		<i>434,9</i>	<i>418,2</i>	<i>478,7</i>	<i>1 146,0</i>	<i>1 441,7</i>	<i>1 826,5</i>	<i>1 867,4</i>	<i>2 009,3</i>	<i>1 639,5</i>	<i>1 533,3</i>	<i>1 278,9</i>	<i>870,7</i>	
Depå och fordon Älvsjö	RS 2022-0169, FUT 2 Planering		Nyinvestering	3 611,9	3 303,7	30,2	43,5	67,7	89,7	184,5	215,2	289,3	115,8	372,7	415,2	671,6	886,6	248,0	25,5
Trafikstyrningssystem			Nyinvestering	1 570,2											508,0	523,2	538,9		
BRT-plan Stockholm			Nyinvestering	50,0					25,0	25,0									

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Bilaga 4: Investeringsplan 2025-2034, fastighets- och servicenämnden/fastighetsförvaltningen

Diarienummer RS 2024-0217

Mnkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings- investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Prognostiserad total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2024	Akkumulerad förbrukning tom 2023-12-31	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034
1. Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																		
Summa investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							2 941,4	2 410,0	3 080,6	3 179,7	2 955,3	2 630,8	1 915,8	1 906,2	1 755,0	1 339,5	1 180,0	1 180,0
varav fastighetsägarinitierade investeringar Landstingsfastigheter Stockholm							1 240,9	1 052,4	1 310,8	1 569,3	1 838,4	1 602,8	1 285,8	1 240,9	1 225,0	1 016,0	950,0	950,0
varav hyrestgästinitierade investeringar Landstingsfastigheter Stockholm							1 587,5	1 297,6	1 604,8	1 503,4	1 061,9	973,0	575,0	610,4	475,0	268,5	175,0	175,0
varav NKS fastighetsinvesteringar							113,0	60,0	165,0	107,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0
Beslutade investeringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							2 486,6	2 335,1	2 467,9	1 745,9	1 457,7	1 501,3	1 361,3	1 296,6	1 255,0	1 180,0	1 180,0	1 180,0
Planerade investeringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							454,8	74,9	612,7	1 433,8	1 497,6	1 129,5	554,5	609,6	500,0	159,5		
Nyinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen						Nyinvestering	696,8	438,8	720,8	799,3	374,4	310,0	250,0	285,4	150,0	103,5	50,0	50,0
Ersättningsinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen						Ersättningsinv.	2 244,6	1 971,2	2 359,9	2 380,4	2 580,9	2 320,8	1 665,8	1 620,9	1 605,0	1 236,0	1 130,0	1 130,0
1.1. Beslutade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																		
1.1.1 Genomförandebeslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							2 486,6	2 335,1	2 467,9	1 745,9	1 457,7	1 501,3	1 361,3	1 296,6	1 255,0	1 180,0	1 180,0	1 180,0
LFS HS - Anpassning 1 avd/år Framtidens vårdavdelning, etapp 2	LS 2018-1076	Genomförande	Ersättningsinv.	236,0	236,0	105,1	43,9	3,0	61,2	66,6								
LFS HS-ombyggnad mottagning, 1 per år Framtidens vårdmottagning, etapp 1	LS 2018-1078	Genomförande	Ersättningsinv.	134,0	134,0	51,2	44,3	35,6	23,8	22,1	1,2							
LFS HS Ny- och ombyggnad av akutmottagning	FSN 2022-0154	Genomförande	Ersättningsinv.	331,3	331,3	150,4	175,0	97,8	73,0	10,1								
LFS DS - Ny vårdbyggnad, by 61	RS 2020-0267	Genomförande	Nyinvestering	1 975,0	1 975,0	1 518,8	369,3	301,8	154,4									
LFS Rosenlunds sjh - By 09 - Vertikalt stambyte	FSN 2020-0207	Genomförande	Ersättningsinv.	275,0	295,0	21,4	87,6	20,0	35,3	73,7	84,6	40,0						
LFS SÖS-Modernisering av vårdplatser etapp 1 och 2	RS 2021-1008	Genomförande	Ersättningsinv.	856,1	901,9	203,6	361,1	330,9	299,0	22,6								
LFS Södertälje sjukhus - By 20 - påbyggnad för geriatrisk vård	RS 2022-0849	Genomförande	Ersättningsinv.	394,0	394,0	31,5	157,3	181,6	151,2	29,6								
LFS HS-Nytt ventilationssystem C2 ^K	FSN 2023-0133	Genomförande	Ersättningsinv.	221,6	209,0	63,7	123,0	133,2	24,7									
LFS Nacka - Utbyte stammar för avlopp by 01 och 05 lågdelen	FSN 2022-0414	Genomförande	Ersättningsinv.	126,0	126,0	6,7	25,5	12,1	62,1	45,1								
LFS Robusthethöjande åtgärder <100 mkr ^R		Genomförande	Ersättningsinv.				50,0	65,0	50,0	50,0	81,3	81,3	81,3	81,3	75,0			
LFS Hyresgästinitierade investeringar < 100 mkr		Genomförande	Ersättningsinv.				100,0	197,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0	175,0
LFS Fastighetsinitierade investeringar < 100 mkr ^K		Genomförande	Ersättningsinv.				621,8	752,5	800,0	800,0	850,0	950,0	950,0	950,0	950,0	950,0	950,0	950,0
NKS Hyresgästpassningar <100 mkr		Genomförande	Nyinvestering				44,0	45,0	45,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
NKS Ersättningsinvesteringar < 100 mkr		Genomförande	Ersättningsinv.				5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
LFS Helix etapp 2	RS 2023-0941	Genomförande	Nyinvestering	1 050,0	1 050,0	53,8	70,0	30,8	210,0	220,0	200,0	200,0	100,0	35,4				
LFS SÖS IVA platser	FSN 2020-0442	Genomförande	Nyinvestering	204,0	157,1	20,2	32,0	24,2	70,0	83,6	6,0							
LFS SÖS PCI/PACE lab By 01, plan 01	RS 2024-0511	Genomförande	Ersättningsinv.	130,0		88,9		34,4	6,7									
LFS SÖS Teknisk upprustning byggnad 01, 02, 07 och 09	FSN 2023-0314-317	Genomförande	Ersättningsinv.	387,0	400,0	20,8	164,8	47,6	221,5	92,5	4,7							
1.2 Planerade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																		
1.2.1 Planeringsbeslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							349,3	56,9	336,3	738,1	707,4	499,5	254,5	209,6	200,0	66,0		
LFS Löwenströmska sjh, By 02 Ombyggnad, evakuering, teknisk upprustning	RS 2022-0355	Planering	Ersättningsinv.	682,0	530,1	19,9	16,8	11,7	30,1	221,0	211,3	188,0						
LFS SÖS Ny reservkraft ^K	RS 2021-0627	Planering	Ersättningsinv.	595,0	595,0	3,9	41,1	3,1	18,0	179,9	215,0	120,0	30,0	25,0				
LFS Ungdomens Hus	RS 2024-0649	Planering	Nyinvestering	267,0	180,0	2,3	74,0	11,5	85,0	140,0	28,2							
LFS Anpassning patologi och cytologi samt skyway till Bioclinicum (LFS del)	FSN 2020-0338	Planering	Ersättningsinv.	48,0	48,1	10,1	26,3	1,7	19,1	17,1								
NKS Anpassning patologi och cytologi SHP (NKS del)	FSN 2020-0338	Planering	Ersättningsinv.	200,1	100,0	23,1	64,0	10,0	115,0	52,0								
LFS HS Ventilation ^K	FSN 2024-0063	Planering/Inriktning	Ersättningsinv.	1 150,0	1 150,0	6,0	100,0	2,7	7,7	106,1	160,9	191,5	224,5	184,6	200,0	66,0		
LFS SÖS TDKA Förstärkt kyla	FSN 2022-0413	Planering	Ersättningsinv.	192,0	192,0	0,4	27,1	16,1	61,5	22,0	92,0							
1.2.2 Inriktningsbeslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							20,5	18,1	54,4	125,7	220,2	260,0	300,0	400,0	300,0	93,5		
LFS NtS Modernisering och utökning av vårdlokaler, prio 1	RS 2023-0243	Inriktning	Nyinvestering	573,5	573,5	1,6	10,5	8,1	4,4	25,7	20,2	60,0	100,0	200,0	100,0	53,5		
LFS KS Uppförande av byggnad L9	RS 2024-0355	Inriktning	Ersättningsinv.	1 200,0	1 200,0		10,0	10,0	50,0	100,0	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0	40,0		

Mnkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings- investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter												
				Prognostiserad total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2024	Ackumulerad förbrukning tom 2023-12-31	Budget 2024	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034	Plan efter 2034
1.2.3 Objekt för kommande beslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen							85,0		222,0	570,0	570,0	370,0							
							40,0	40,0		20,0	20,0	20,0							
							132,0	132,0		65,0	52,0	60,0	20,0						
							180,0			40,0	140,0								
							800,0			30,0	200,0	350,0	220,0						
							40,0			20,0	20,0								
							400,0			10,0	90,0	150,0	150,0						
							110,0			20,0	40,0	50,0							
							10,0			10,0									
							10,0			10,0									
							10,0			10,0									

Not K. Investeringar som helt eller delvis leder till att minska koldioxidutsläppen, i syfte att nå regionfullmäktiges mål om klimatneutralitet 2035.

Not R. Investeringar som helt eller delvis kopplar till robusthet och syftar till stärkt förmåga för att driva samhällsviktig verksamhet under kris och krig.

